

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tid: Torsdag 27 augusti 2026, kl 13.00

Plats: Länken, Saluten

- Upprop
- Justering
- Dagordning
- Fråga om jäv

	Ärenderubrik <i>Föredragande/beredningsansvarig</i>	Dragning Tid (max)	Sidnr
1.	Information från förvaltningschefen <i>Fredrik Hedlund</i>	10 min	
2.	Ansökan om serveringstillstånd stadigvarande allmänheten – AG Kök och bar. <i>Cecilia Vollan Johansson</i>	5 min	Sid 3
3.	Återkallelse av stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten <i>Cecilia Vollan Johansson</i>	10 min	Sid 15
4.	Information • Dom, överklagan i ansökan om tobakstillstånd <i>Cecilia Vollan Johansson</i>	10 min	Sid 30
5.	Ansökan om serveringstillstånd stadigvarande allmänheten – Ankan & CO. <i>Karin Lindmark</i>	Ingen dragning	Sid 50
6.	Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025. Beslut om att avsluta ärendet och avgift. <i>Emil Sperring</i>	Ingen dragning	Sid 55
7.	Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp <i>Erik Nilsson</i>	Ingen dragning	Sid 58

8.	Yttrande - Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen <i>Kristina Hägglund</i>	10 min	Sid 63
9.	Remiss - Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet <i>Nils Gilenstam</i>	10 min	Sid 139
10.	Remiss-Förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag <i>Fredrik Hedlund</i>	5 min	Sid 207
11.	Motion 7/2026, Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City <i>Carolín Lindh</i>	Ingen dragning	Sid 216
12.	Kurser och konferenser Sveriges Miljökommuners höstkonferens, Skellefteå 13–14 oktober		Sid 220
13.	Övriga frågor		
14.	Beslutsförteckning över delegerade ärenden		Sid 221
15.	Avslutning		

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande gällande remissen Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrker de föreslagna ändringarna i trafikbullerförordningen.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över föreslagna ändringar i remissen *Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen*.

Yttrande

De föreslagna ändringarna i bullerförordningen skulle innebära att krav på bostadsrum mot ljuddämpad sida tas bort. Förändringarna skulle medföra en påtaglig försämring främst gällande bullerexponering för de boende inne i sin bostad men även för de boende när de vistas på sin gård för rekreation och lek. Den föreslagna förändringen kan leda till att bostäder i bullerutsatta lägen får alla bostadens rum vända mot bullrig fasad. Buller är redan idag den miljöstörning som påverkar flest människor i Sverige.

Även om gällande krav på ljudnivåer inomhus kvarstår enligt byggregler finns en stor risk för försämrade hälsoeffekter. I praktiken exempelvis avseende sömn, möjlighet till vädring, återhämtning, nedsatt inlärning och prestation vid distansarbete och studier samt försämrad talförståelse och ett ökat stresspåslag. Möjlighet till vädring av bostaden försämras när ljudmiljön utomhus är hög. Att kunna vädra under exempelvis varma somrar är många gånger en förutsättning för att hålla en acceptabel inomhustemperatur. Om inomhustemperaturen är hög och det inte går att vädra blir återhämtningen, sömn och måendet för de som bor i husen bristande och de som dessutom arbetar eller studerar i hemmet mår sämre och presterar sämre när temperaturen är för hög. Redan idag behöver många människor vädra på natten för att få en dräglig inomhustemperatur både på dagen och natten. Om ljudnivån är hög utomhus blir sömnen hos de som har öppna fönster på

natten störda vilket bidrar till att människorna inte blir utvilade vilket leder till ett sämre mående.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag att krav på ljuddämpad sida vid byggnad bibehålls säkerställer inte bara en bättre inomhusmiljö utan även tillgång till en god utemiljö i anslutning till bostäder, en viktig plats för människor och deras återhämtning. Redan idag är det många Umebor som lider av att ljudnivån är för hög vid deras bostad.

Förvisso kan det nya förslaget medföra en ökad flexibilitet i planering av bostäder vilket i sin tur kan ge ett ökat och mer tillgängligt bostadsutbud. Dock överväger de negativa konsekvenserna av förslaget när det med all sannolikhet blir att bullerexponeringen i bebyggelsen ökar och framför allt hos socioekonomiskt svagare grupper som inte har lika många valmöjligheter att välja boendeområde. Detta kan även leda till ökade skillnader i boendemiljö och därmed hälsa i samhället, särskilt för känsliga samt mer utsatta grupper.

Beredningsansvariga

Peter Östlund, Miljöinspektör

Kristina Hägglund, Miljöinspektör

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2026-08-13

Remiss, 2026-05-13

Rapport 2026:13 Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen, 2026-05-13

Beslutet ska skickas till

Regeringskansliet - Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se, li.spn@regeringskansliet.se,

Kommunstyrelsen, ksdiarium@umea.se

Kristina Hägglund

Miljöinspektör

2026-05-08
LI2026/00657

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Enheten för samhällsplanering
Matilda Toft
08-405 5923

Remiss av Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Remissinstanser

1. Arbetsmiljöverket
2. Arbets- och miljömedicin Syd
3. Arkitema
4. Astma- och Allergiförbundet
5. Besqab
6. Borås kommun
7. Brekke & Strand Akustik AB
8. Bullernätverket
9. Byggföretagen
10. Byggherrarna
11. ByggVesta
12. Centrum för arbets- och miljömedicin, Region Stockholm
13. Efterklang Akustik AB
14. Fastighetsägarna
15. FOJAB
16. Formas
17. Folkhälsomyndigheten
18. Föreningen för arbets- och miljömedicin (ARM)
19. Funktionsrätt Sverige

20. Gotlands kommun
21. Göteborgs kommun
22. Göteborgs universitet, Ljudmiljö och hälsa
23. Halmstads kommun
24. Helsingborgs kommun
25. Huddinge kommun
26. Hörselskadades Riksförbund
27. Hyresgästföreningen
28. Järfälla kommun
29. Jönköpings kommun
30. Karlstads kommun
31. Karolinska Institutet, Institutet för miljömedicin
32. Kiruna kommun
33. Knivsta kommun
34. Kungsbacka kommun
35. Legato Akustik AB
36. Linköpings kommun
37. Luleå kommun
38. Lunds kommun
39. Länsstyrelsen i Hallands län
40. Länsstyrelsen i Norrbottens län
41. Länsstyrelsen i Skåne län
42. Länsstyrelsen i Stockholms län
43. Länsstyrelsen i Uppsala län
44. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
45. Länsstyrelsen i Östergötlands län
46. Magnolia Bostad
47. Malmö kommun
48. Nacka kommun
49. Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)

50. Naturvårdsverket
51. NCC
52. Norrköpings kommun
53. OBOS
54. Riksförbundet HjärtLung
55. Socialstyrelsen
56. Solna kommun
57. Statens Väg- och Transportforskningsinstitut
58. Stockholms kommun
59. Studentbostadsföretagen
60. Sundbybergs kommun
61. Sundsvalls kommun
62. Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)
63. Svensk Förening för Socialmedicin och Folkhälsa
64. Svenska Läkaresällskapet
65. Sveriges Allmännyttä
66. Sveriges Arkitekter
67. Sveriges Kommuner och Regioner
68. Sveriges Planerares Riksförbund
69. Sweco Architects
70. Trafikverket
71. Transportstyrelsen
72. Trelleborgs kommun
73. Trollhättans kommun
74. Trä- och möbelföretagen
75. Täby kommun
76. Umeå kommun
77. Umeå tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
78. Umeå universitet
79. Upphandlingsmyndigheten

80. Uppsala kommun
81. Veidekke
82. Västerås kommun
83. Västra Götalandsregionens Miljömedicinska Centrum
84. Växjö kommun
85. White Arkitekter
86. Örebro kommun
87. Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet **senast den 7 september 2026**. Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.spn@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2026/00657 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Rapporten kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se eller från www.boverket.se

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Lina Martinson
Departementsråd

RAPPORT 2026:13

Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen

Titel: Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen
Rapportnummer: 2026:13
Utgivare: Boverket, mars, 2026
ISBN pdf: 978-91-90033-12-8
Processnummer: 3.4.1
Diarienummer: 3746/2025

Förord

Denna rapport utgör Boverkets slutrapportering av regeringsuppdraget att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen, LI2024/00994, LI2025/00898.

Uppdraget innebar att Boverket skulle utreda och föreslå betydande ändringar i trafikbullerförordningen i syfte att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen enligt plan- och bygglagen, och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

I denna slutrapport redovisas förslag på författningsändringar samt vilka konsekvenser dessa kan innebära.

Karlskrona mars 2026

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	6
1 Författningsförslag	8
Förslag till förordning om ändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader	8
2 Om regeringsuppdraget	9
2.1 Syftet med uppdraget.....	9
2.2 Bakgrund.....	9
2.3 Koppling till andra uppdrag och utredningar	9
2.4 Arbetsmetod	10
3 Gällande regelverk och nationella mål	12
3.1 Plan- och bygglagen	12
3.2 Trafikbullerförordningen	13
3.3 Koppling mellan PBL och miljöbalken.....	13
3.4 PBL och Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader	14
3.5 PBL och Boverkets föreskrifter om hygien, hälsa och miljö..	15
3.6 Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.....	16
4 Problembeskrivning	18
4.1 Reglering av planlösningen i detaljplanen	18
4.2 Reglerna tillämpas felaktigt.....	19
4.3 Tekniska åtgärder ger osäkra effekter	20
4.4 Länsstyrelsens tillsyn	21
5 Hälsopåverkan av buller	22
5.1 Tillgång till ljuddämpad sida innebär hälsomässiga fördelar	23
5.2 Hälsopåverkan på grund av sömnstörningar	23
5.3 Lågfrekvent buller	24
6 Ljuddämpad sida	25
6.1 Skillnaden på tyst sida och ljuddämpad sida	25
6.2 Syfte och historik.....	25
6.3 Ljuddämpad sida viktig för boendemiljön.....	26
7 Analys och slutsatser.....	28
7.1 Alternativ till ljuddämpad sida i form av gemensamma vistelsezoner	28
7.2 Ta bort kravet på bostadsrummens orientering	29
7.3 Inspel om förslag till ändringar i trafikbullerförordningen	33
7.4 Hantera buller vid källan	33
7.5 Sammanfattade slutsatser	35
8 Konsekvenser av författningsförslaget	36
8.1 Redogörelse för problemet	36
8.2 Vilken förändring som eftersträvas	37
8.3 Om ingen åtgärd vidtas (nollalternativet)	37
8.4 Alternativa lösningar	37
8.5 Redogörelse för lämpligast alternativ	39
8.6 Analys av det valda alternativet	39
8.7 Ikraftträdande, informationsinsatser och utvärdering.....	50
9 Författningskommentarer.....	53
9.1 Förslag till förordning om ändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader	53
Referenser	56
Författningar och andra rättsakter	58

Bilaga 1. Internationell utblick.....	60
Regler om trafikbuller i Finland	60
Regler om trafikbuller i Norge	61
Regler om trafikbuller i Danmark.....	62
Bilaga 2. Antal berörda byggaktörer	65
Byggherrar.....	65
Fastighetsbolag, bostäder	65
Projektörer	65
Byggnadsentreprenörer	66
Installationsföretag	66
Slutbehandling av byggnader.....	66
Byggprodukttillverkare.....	67
Partihandel med byggmaterial	68

Sammanfattning

I april 2025 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå betydande ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, trafikbullerförordningen. I uppdraget ingick att särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelsezoner med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Syftet med uppdraget var att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

Även om trafikbullerförordningen inte bedöms innebära något hinder vad gäller antalet bostäder som planeras och byggs så visar Boverkets utredning att det finns problem med regleringen om ljuddämpad sida. Framför allt handlar det om problem kopplat till att planlösningen i vissa fall behöver regleras i detaljplan på grund av kraven i 4 § trafikbullerförordningen. Detta kan komplicera detaljplaneringen något och i viss mån även begränsa utbudet och utformningen av lägenheter.

Bostäder i bullerutsatta lägen kan ge negativa hälsoeffekter och en ljuddämpad sida kan till viss del kompensera risken för detta. En utgångspunkt i arbetet har därför varit att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som är möjligt med dagens regler. Kravet på en ljuddämpad sida utomhus vid fasad behöver därför finnas kvar.

Boverket bedömer att det inte finns förutsättningar att föreslå ett alternativ som innebär att skyddad sida ersätts med gemensamma vistelsezoner med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Eftersom detta skulle behöva säkerställas redan i detaljplaneskedet hade en sådan reglering inte inneburit någon förenkling vare sig för kommunen eller den som vill utföra en åtgärd.

Inom ramen för detta uppdrag föreslår Boverket därför att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en ljuddämpad sida tas bort. Förutom att underlätta detaljplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt skulle det ge byggherren mer flexibilitet att utforma bostäder i bullerutsatta lägen, vilket kan bidra till mer varierade planlösningar och storlekar. Detta kan i sin tur bidra till ett mer differentierat bostadsutbud. Det innebär också att byggherrar inte redan i detaljplaneskedet behöver ta fram underlag för möjliga planlösningar, vilket är en förenkling för byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Dessutom innebär en sådan ändring av trafikbullerförordningen att det tydliggörs att bullerkrav inne i bostäder helt och hållet regleras som ett tekniskt egenskapskrav och

hanteras i byggprocessen. Dagens regler innebär att bullerkrav inuti byggnader i princip både ska hanteras i detaljplanen och hanteras i byggprocessen.

Samtidigt finns det en risk att detta skulle kunna få negativ påverkan på hälsan för de boende. Sömnstörningar till följd av trafikbuller nattetid är en av de allvarligaste effekterna av bullerexponering och ökar risken för en rad olika sjukdomar. Bland de negativa effekter som har identifierats finns ökad utsatthet för tillfälliga överskridanden av inomhusnivåer och lågfrekvent buller, mer långvarig exponering samt att fler barn riskerar att utsättas för buller. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i Boverkets byggregler och hanteras i byggprocessen. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Den miniminivå för inomhusbuller som gäller enligt byggreglerna kvarstår därmed. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra reglerna vid behov.

Förslaget innebär att det även fortsättningsvis finns krav på en ljuddämpad sida av byggnaden och att samma riktvärden som i dagens 4 § trafikbullerförordningen ska användas. En ljuddämpad sida gäller för den längre av byggnadens sidor och för hela fasaden. I vissa situationer skulle detta kunna skapa bättre resultat för utomhusmiljön vid den ljuddämpade sidan.

Förslaget syftar inte till att påverka eller försämra bullersituationen utomhus. Samtidigt innebär förslaget en viss osäkerhet. Eftersom det inte regleras hur stort överskridande som är tillåtet vid den bullerutsatta sidan, innebär den ljuddämpade sidan ett viktigt hinder från att bygga i allt för bullerutsatta miljöer. I nu gällande regelverk säkerställs ljuddämpad sida och dess storlek genom kravet på planlösningen. Förslaget säkerställer ljuddämpad sida på ett annat sätt än nuvarande regelverk vilket innebär att effekten i viss utsträckning är osäker. Det kan därför inte uteslutas att bostadshus skulle kunna placeras i bullrigare miljöer än idag.

Förslaget bedöms inte påverka bedömningen av miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö utvecklingstrend eller möjligheterna att nå målet.

1 Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader

Regeringen föreskriver att 3 och 4 §§ förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en utep plats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad.

Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör

1. minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och

3. minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå vid fasaden inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00.

Vid en sådan ändring av en byggnad som avses i 9 kap. 15 § 1 plan- och bygglagen (2010:900) gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att minst ett bostadsrum i en bostad bör vara vänt mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden.

Föreslagen lydelse

3 §

Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en utep plats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

4 §*

Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör det finnas minst en ljuddämpad sida som skapar förutsättningar för en god utemiljö i anslutning till byggnaden.

Vid en ljuddämpad sida bör:

1. 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskridas vid hela fasaden, och
2. 70 dBA maximal ljudnivå vid hela fasaden inte överskridas mellan 22.00 och 06.00.

Om byggnaden vid tillämpning av första stycket har olika långa sidor bör i första hand en längre sida väljas.

* Nuvarande och föreslagen lydelse av 4 § på denna sida har rättats enligt Boverkets beslut om rättelse enligt 36 § förvaltningslagen (2017:900), dnr 3746/2025, den 28 april 2026. Den ursprungliga versionen innehöll mindre korrekturmässiga fel.

2 Om regeringsuppdraget

I april 2025 fick Boverket i uppdrag av regeringen att utreda och föreslå betydande ändringar i förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, trafikbullerförordningen.

I uppdraget ingår att särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden, till exempel på bostadsgård eller gemensam uteplats.

Boverket ska lämna nödvändiga författningsförslag.

2.1 Syftet med uppdraget

Syftet med uppdraget är att kraftigt förenkla detaljplanprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud.

2.2 Bakgrund

Ett tidigare bristfälligt samordnat regelverk för trafikbuller skapade problem vid planering av nya bostäder. Hösten 2012 tillsatte regeringen därför en utredning med syfte att föreslå en samordning av regler om buller vid planläggning och lovprövning enligt PBL samt prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Ändringarna trädde i kraft den 2 januari 2015. I anslutning till ändringarna i PBL och miljöbalken beslutade regeringen om trafikbullerförordningen. Avsikten med förordningen var att skapa ett tydligare regelverk för trafikbuller med riktvärden för ljudnivåer som ska tillämpas både vid planläggning och bygglovsprövning samt vid tillsyn enligt miljöbalken.

Trafikbullerförordningen ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i PBL är uppfyllt vid planläggning, i ärenden om bygglov och i ärenden om förhandsbesked. Under vissa förutsättningar, när ljudnivåerna vid en bostadsbyggnads fasad är högre än 60 dBA, innebär detta en reglering av bostäders invändiga utformning redan i detaljplaneskedet.

2.3 Koppling till andra uppdrag och utredningar

I mars 2023 fick Boverket i uppdrag av regeringen att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder (LI2023/02048). Boverket redovisade uppdraget i rapporten Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder, Slutrapport (Boverkets rapport 2024:9). I rapporten föreslog Boverket att trafikbullerförordningen ändras så att den reglering som

blir styrande för planlösningen i en bostad stryks. Förslaget medför en reglering som innebär att varje enskild bostad inte behöver ha rum vända mot en skyddad sida och påverkar inte bara studentbostäder utan bostäder generellt.

I rapporten presenterades inget färdigutrett författningsförslag utan endast ett utkast till en ny formulering av 4 § trafikbullerförordningen. Den exakta formuleringen, de hälsomässiga konsekvenserna av detta samt hur förslaget påverkar tillsynen enligt miljöbalken behövde därför utredas vidare.

2.3.1 Remissynpunkter om Boverkets förslag

Regeringen remitterade Boverkets förslag om lättnader på byggkraven för studentbostäder till berörda myndigheter, organisationer, kommuner och andra intressenter mellan juni och oktober 2024. Vissa av svaren som inkom berörde förslaget till ändring i trafikbullerförordningen.

Majoriteten av remissinstanserna var kritiska till förslaget och ansåg att nuvarande krav bör behållas för att skydda boendemiljön och folkhälsan. Flera remissinstanser hänvisade till forskning som visar på negativa hälsoeffekter av trafikbuller, särskilt sömnstörningar, stress och hjärt-kärlsjukdom. De pekade på att det finns stöd i forskning och praxis för att tillgång till tyst eller bullerdämpad sida minskar störningar och förbättrar hälsa och trivsel, och att lättnader riskerar att ge negativa effekter, särskilt för känsliga grupper. Flera lyfte också vikten av att kunna öppna ett fönster och vända mot en ljustämnad sida.

De som tillstyrkte förslaget delade bilden av att dagens regelverk leder till lösningar i detaljplanen som i sin tur leder till mindre funktionella planlösningar i bostadshus. Många ansåg också att det i samband med en översyn av trafikbullerförordningen bör utredas om högre bullervärden vid fasad kan tillåtas utan negativ påverkan på de boendes hälsa.

Flera remissinstanser pekade på behovet av att utreda de hälsomässiga och samhällsekonomiska konsekvenserna som en ändring av reglerna skulle innebära. Flera pekade också på att det saknas konkret förslag till ändring av förordningstexten och att det förslag som finns i rapporten var ottydligt och kunde leda till olika tolkningar.

Yttrandena över remissen finns att läsa i sin helhet på regeringens webbplats.¹

2.4 Arbetsmetod

Relevanta underlag och synpunkter har inhämtats genom möten med Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket, Trafikverket,

¹ Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, 2024: [Remiss av Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder - Regeringen.se](#). Hämtad 2026-03-31.

Transportstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner samt länsstyrelsernas detaljplanenätverk och representant från länsstyrelserna avseende bullerfrågor. Underlag och synpunkter har också inhämtats genom möten med Bullernätverket i Stockholms län samt genom rundabordssamtal med branschrepresentanter anordnade av Stockholms Handelskammare. Även skriftligt underlagsmaterial har samlats in.

Förslaget har under arbetets gång presenterats på möten med Nationell samordning av omgivningsbuller. Arbetsgruppen har deltagit i ett nätverksmöte med flera deltagare, bland annat representanter från kommuner, länsstyrelser, myndigheter och akustikkonsulter samt ett möte med bullersamordningens styrgrupp.²

Som underlag för utredningen har Institutet för Miljömedicin vid Karolinska Institutet tagit fram underlag från forskningen som belyser vilka tänkbara hälsokonsekvenser Boverkets förslag i detta uppdrag skulle innebära.³

En konsult med kompetens inom byggnadsakustik har gjort beräkningar av behovet av ljudisolering i fasad vid olika ljudnivåer utomhus. Konsultens erfarenhet av att arbeta med bullerfrågor i bostäder har inhämtats genom ett möte.

Boverket har gjort en översiktlig genomgång av hur Danmark, Finland och Norge reglerar trafikbuller vid planering av bostäder, se bilaga 1.

² Naturvårdsverket: [Nationell samordning av omgivningsbuller](#). Hämtad 2026-03-31.

³ Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till luddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Boverkets dnr: 452/2025.

3 Gällande regelverk och nationella mål

Buller kan komma från olika källor, vara av olika art och karaktär och behandlas på olika sätt i lagens processer. En grundprincip är att samma fråga inte ska prövas fler gånger än vad som är nödvändigt samt att den som berörs av de beslut som tas ska kunna förlita sig på att de följs.⁴ Den som fått lov eller tillstånd till något ska normalt inte kunna drabbas av påföljder eller tillsyn för samma åtgärd.

Omgivningsbuller i samhällsbyggnadsprocessen regleras i PBL, plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, Boverkets olika byggregler, miljöbalken och trafikbullerförordningen.

3.1 Plan- och bygglagen

PBL innehåller bestämmelser som rör omgivningsbuller, vilket definieras som buller från flygplatser, industriell verksamhet, spårtrafik och vägar (1 kap. 4 § PBL). Omgivningsbuller har framför allt bedömts som ett problem vid uppförande av bostadsbyggnader. PBL innehåller därför särskilda bestämmelser om omgivningsbuller vid bostadsbyggnader.

Enligt 2 kap. 6 a § PBL ska bostadsbyggnader lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Bostadsbyggnader ska också utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenhet för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

2 kap. 6 a § PBL ska tillämpas vid planläggning samt vid prövning av bygglov och förhandsbesked. Paragrafen är dock inte tillämplig vid prövning av bygglov inom detaljplanelagt område, vilket framgår indirekt av 9 kap. 56 § 4 PBL. Där räknas de krav i 2 kap. PBL som ska prövas vid prövning av lov inom detaljplanelagt område upp. 2 kap. 6 a § räknas inte upp och ska följaktligen anses slutligt prövad genom detaljplanen och inte prövas på nytt i lovet.⁵ 2 kap. 6 a § är dock tillämplig vid lovprövning utanför detaljplanelagt område (jämför 9 kap. 57 § 3 PBL).

⁴ Prop. 2013/14:128 s. 29 f.

⁵ A prop. s. 39–40.

3.2 Trafikbullerförordningen

Trafikbullerförordningen ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt. Förordningen innehåller riktvärden för buller från spårtrafik, vägar och flygplatser vid bostadsbyggnader samt bestämmelser om beräkning av bullervärden vid bostadsbyggnader. Förordningen ska bara tillämpas för att bedöma om 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt, vilket innebär att den är tillämplig vid detaljplaneläggning samt lovprövning utanför detaljplanelagt område.

Riktvärdena för buller från spårtrafik och vägar framgår av 3 § i förordningen. Riktvärdet för buller vid en bostadsbyggnads fasad är 60 dBA⁶ ekvivalent ljudnivå och riktvärdet för en uteplats, om en sådan ska anordnas, är 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå. Det finns också ett undantag från riktvärdet för bostadsbyggnader om bostaden är högst 35 kvadratmeter, då 65 dBA ekvivalent ljudnivå gäller i stället.

3.2.1 Ljuddämpad sida

I 4 § trafikbullerförordningen finns bestämmelser om ljuddämpad sida. Bestämmelsen innebär att det är möjligt att överskrida riktvärdet på 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, om minst hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet är vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrider vid fasaden, den ljuddämpade sidan. Det finns ingen begränsning av hur stort överskridande som tillåts på den bullerexponerade sidan, med undantag för bostäder på högst 35 kvadratmeter, där 65 dBA gäller. "Bostadsrum" definieras i 2 § som rum för daglig samvaro, utom kök, och rum för sömn. Det kan noteras att det inte finns något krav på att sovrum ska vändas mot den ljuddämpade sidan.

Om kommunen vill använda sig av detta undantag behöver bostadslägenheterna och rummens orientering i byggnaden säkerställas i detaljplanen, eftersom trafikbullerförordningen inte är tillämplig vid lovprövning inom detaljplanelagt område. Detaljplanen måste i så fall innehålla planbestämmelser som reglerar hur bostadslägenheterna och rummen ska utformas. Detta görs med planbestämmelser om byggnaders användning (7 kap. 11 § Boverkets föreskrifter [2020:5] om detaljplan). Planbestämmelserna ska följas vid lovprövning inom detaljplanelagt område enligt 9 kap. 56 § 2 PBL.

3.3 Koppling mellan PBL och miljöbalken

Vid detaljplanering för bostadsbyggnader ska planbeskrivningen som huvudregel innehålla en redovisning av beräknade bullervärden (4 kap. 33 §

⁶ Ljudnivåer uttrycks i decibel (dB), beteckningen dBA innebär att frekvensinnehållet är vägt med ett filter som efterliknar örats känslighet vid olika frekvenser.

PBL). På liknande sätt ska ett beslut om bygglov för ny- och tillbyggnad utanför detaljplan innehålla en sådan redovisning (9 kap. 105 § andra stycket PBL).

Redovisningen av beräknade värden hindrar i viss utsträckning tillsyn enligt miljöbalken och hindrar även en tillståndsmyndighet enligt miljöbalken från att meddela strängare villkor än vad som följer av de beräknade värdena (16 kap. 2 d §, 24 kap. 6 §, 26 kap. 9 a § miljöbalken). Trots detta får förelägganden eller förbud, eller skärpta villkor, meddelas om det med hänsyn till de boendes hälsa finns synnerliga skäl för det.⁷

Av förarbetet framgår att bedömningen av om synnerliga skäl föreligger ska göras restriktivt. Exempel på situationer är om bullerberäkningen har varit väsentligen felaktig, om de antaganden och bedömningar som har byggts på bullerberäkningen och som har legat till grund för planbeskrivningen eller bygglovets visar sig ha varit felaktiga, eller om det senare inträffar omständigheter som inte var kända vid tidpunkten för bullerberäkningen. Undantag kan bli aktuellt bara om dessa felaktigheter eller omständigheter leder till bullernivåer som innebär betydande olägenheter för de boendes hälsa.⁸

Lagstiftningen säkerställer på detta sätt att bullret tas om hand vid planläggning och prövning av bygglov utanför detaljplanelagt område, samt att den som vill genomföra en åtgärd eller bedriva en verksamhet inom detaljplan eller i enlighet med ett beviljat bygglov inte ska drabbas av påföljder enligt miljöbalken så länge de beräknade värdena inte överskrids.

3.4 PBL och Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader

Bullernivåer inuti en byggnad regleras som ett tekniskt egenskapskrav i 8 kap. 4 § 5 PBL, där det anges att ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om skydd mot buller. Regleringen är inriktad på hur byggnaden utformas och konstrueras. Kravet vidareutvecklas i 3 kap. 13 § PBF. Där framgår att ett byggnadsverk ska vara projekterat och utfört på ett sådant sätt att buller, som uppfattas av användarna eller andra personer i närheten av byggnadsverket, ligger på en nivå som inte medför en oacceptabel risk för dessa personers hälsa och som möjliggör sömn, vila och arbete under tillfredsställande förhållanden. Boverket får enligt 10 kap. 3 § PBF meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av dessa bestämmelser, vilket görs genom Boverkets byggregler. Byggreglerna anger på så sätt samhällets minimikrav för att uppnå

⁷ De beräknade värdena hindrar också under vissa förutsättningar en överträdelse av ett miljövillkor från att betraktas som ett miljöbrott, 29 kap. 4 § miljöbalken. Här saknas dock möjlighet till undantag vid synnerliga skäl.

⁸ Prop. 2014/15:122 s. 76–77.

en acceptabel nivå avseende ljudmiljön inomhus i bostäder. Det är Boverkets ansvar att vid behov följa upp och ändra reglerna.

Boverkets föreskrifter (BFS 2024:10) om skydd mot buller i byggnader innehåller föreskrifter om bullerskydd inuti en byggnad. När det gäller bostadsbyggnader finns särskilda regler om ljudnivåskillnad mellan byggnadens utsida och insida (2 kap. 8 § BFS 2024:10), vilket i praktiken ska uppfyllas genom att byggnaden konstrueras så att bullret från trafik och andra yttre ljudkällor dämpas inomhus. Buller från trafik kan behöva dämpas för att vissa angivna ljudnivåer inte ska överskridas. Beräkningen av ljudnivåer från trafik grundas på ett årsmedelvärde. I byggreglerna finns också särskilda regler för lågfrekvent buller från andra yttre ljudkällor än trafik.

Krav som rör ett byggnadsverks tekniska egenskaper ska uppfyllas vid nybyggnad, ombyggnad och annan ändring av en byggnad än ombyggnad (8 kap. 5 § PBL). Det är byggherren, det vill säga den som för egen räkning utför eller låter utföra projekterings-, byggnads-, rivnings- eller markarbeten, som ansvarar för att kraven följs (1 kap. 4 § och 10 kap. 5 § PBL). Byggnadsnämnden ska göra en bedömning av om kraven kan antas uppfyllas vid bedömning av om startbesked kan ges (10 kap. 23 § 1 PBL). Vid slutbesked ska verifieras att kontrollplanen har följts i enlighet med lagens krav (10 kap. 34 § PBL).

Krav som rör inomhusbuller ställs alltså med stöd av andra bestämmelser än omgivningsbuller utomhus och hanteras enligt byggprocessen i PBL. Krav som ställs i byggreglerna ska därför inte regleras i detaljplan. Kommunen ska förutsätta att krav som rör inomhusbuller kommer prövas mot 8 kap. PBL när bebyggelsen genomförs.

I vissa fall kan kommunen redan i detaljplanen behöva göra en bedömning av om kraven som rör inomhusbuller går att uppfylla i praktiken när planen genomförs. I särskilt problematiska bullersituationer är det inte alltid självklart att bebyggelsen går att genomföra utan att särskilda krav ställs i detaljplanen. Det kan då vara aktuellt att med stöd av 4 kap. 16 § 1 PBL ställa krav på visst utförande av byggnadens konstruktion för att säkerställa att bebyggelsen kan genomföras enligt planen.

3.5 PBL och Boverkets föreskrifter om hygien, hälsa och miljö

Ett byggnadsverks tekniska egenskaper i fråga om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö regleras i 8 kap. 4 § 3 PBL samt 3 kap. 9 § PBL. Boverkets föreskrifter (BFS 2024:8) om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall ställer krav på att byggnader ska ha ett ventilationssystem som ger en kontinuerlig luftväxling (3 kap. 4 § BFS 2024:8). Detta säkerställer att luften inomhus håller en acceptabel luftkvalitet.

Byggreglerna ställer inte specifika krav på möjlighet till vädring genom öppet fönster eller någon annan teknisk lösning för att hantera tillfälligt behov av ökad luftväxling. Det finns heller ingenting i regelverket i övrigt som ställer krav på öppningsbara fönster. Enligt Boverkets uppfattning går det inte heller att med stöd av PBL i övrigt ställa krav på öppningsbara fönster i detaljplan, bygglov med mera. Det är därför byggherren som avgör om fönster ska gå att öppna.

3.6 Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö

Sveriges miljömål fungerar som riktmärken för miljöarbetet i Sverige. Målen visar vägen mot en hållbar utveckling och utgör den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030.

Enligt riksdagens beslut om nationella mål för miljöpolitiken ska städer, tätorter och annan bebyggd miljö utgöra en god och hälsosam livsmiljö där byggnader ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.⁹

God bebyggd miljö har tio preciseringar som förtydligar målet och används i det löpande uppföljningsarbetet.¹⁰ Bebyggelsestrukturen ska vara långsiktigt hållbar både vad gäller nylokalisering av byggnader och användning och förvaltning av befintlig bebyggelse. Byggnader ska även vara hållbart utformade (precisering 1). Den byggda miljön ska utgå från och stödja människans behov av trevnad och varierat utbud av bostäder (precisering 7). Vidare ska människor inte utsättas för skadliga luftföroreningar, ljudnivåer eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker (precisering 8). Målet innebär även en effektiv, resursbesparande och miljöanpassad användning av energi, mark och andra naturresurser (precisering 9). När det gäller utemiljön så ska det finnas grönområden och grönstråk av god kvalitet i närheten av bebyggelsen (precisering 5). Det ska även finnas attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar (precisering 4). Ljudmiljön är en av faktorerna i miljön som är viktig för att skapa förutsättningar för hållbara boendemiljöer som kan fungera och nyttjas långsiktigt utan att människors hälsa äventyras.

Ambitionen i preciseringen Hälsa och säkerhet uttrycks som att skador orsakade av skadliga ljudnivåer och andra störningar så långt som möjligt bör undvikas. Vilken nivå som fastställs vara skadlig bör grundas i en vetenskapligt baserad riskbedömning. Riskbedömningen kan ändras över tid beroende på nya vetenskapliga rön.¹¹ Det innebär att målets

⁹ Riksdagens beslut den 29 april 1999 (bet. 1998/99: MJU6, rskr. 1998/99:183) i anledning av regeringens proposition (prop. 1997/98:145) om Svenska Miljömål. Se även Naturvårdsverket: [God bebyggd miljö - Sveriges miljömål](#). Hämtad 2026-03-31.

¹⁰ Naturvårdsverket: [Preciseringar av God bebyggd miljö - Sveriges miljömål](#). Hämtad 2026-03-31.

¹¹ Prop. 2009/10:155 s. 211–213.

ambitionsnivå vad gäller buller inte per automatik är samma som i gällande regelverk.

Det finns inte någon inbördes hierarki mellan målets preciseringar, alla är lika viktiga för målet. De är olika omfattande och överlappar delvis varandra. Detta innebär att exempelvis utbud av bostäder eller resurseffektivitet inte väger tyngre än hälsa och säkerhet eller hållbar bebyggelsestruktur.

Hur förslaget påverkar miljömålet God bebyggd miljö redovisas under rapportens konsekvensbeskrivning i avsnitt 8.

4 Problembeskrivning

Trafikbullerförordningen anger vissa gränser för bostadsbyggande i bullerutsatta lägen. Kravet på ljuddämpad sida är en form av kompensation på platser där bullernivåerna är mycket höga och beräknas överstiga 60 dBA vid en bostadsbyggnads fasad. Syftet är att skapa en god boendemiljö som inte innebär oacceptabla risker för människors hälsa ur bullersynpunkt.

Boverket har i tidigare sammanhang kommit fram till att förordningen inte innebär något hinder för bostadsbyggandet vad gäller antalet bostäder som planeras och byggs.¹² Boverkets utredning visar samtidigt att det finns problem med regleringen om ljuddämpad sida. Framför allt handlar det om problem kopplat till att planlösningen behöver regleras i detaljplan. Utredningen grundar sig på Boverkets egna observationer och på inspel från aktörer inom samhällsbyggnadssektorn.

4.1 Reglering av planlösningen i detaljplanen

Regleringen om ljuddämpad sida i 4 § trafikbullerförordningen, innebär att i lägen där riktvärdet 60 dBA överskrids, behöver minst hälften av rummen i varje bostadslägenhet vändas mot den ljuddämpade sidan. Kravet ska tillgodoses vid detaljplanering och vid prövning av bygglov utanför detaljplanlagt område. Detta innebär att detaljplanen behöver innehålla en bestämmelse som tillgodoser kravet på bostadsrummens orientering, till exempel: "För bostäder mot X-gatan som överstiger 35 m² ska minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet orienteras mot en ljuddämpad sida." Detta innebär att planlösningen till en del styrs redan i detaljplanen. I bygglovsskedet ska detaljplanen följas.

För den som vill bygga ett bostadshus i ett bullerutsatt läge innebär kravet att relativt detaljerade underlag behöver tas fram redan i detaljplaneskedet för att visa möjliga planlösningar, även om den slutliga planlösningen inte behöver tas fram förrän i lovskedet. Kravet innebär på så vis ekonomiska risker i ett tidigt skede av exploateringen, innan det ens är säkert att detaljplanen kommer antas och genomföras. Detta kan dämpa viljan att bygga, vilket blir extra påtagligt i stora planer som innehåller ett stort antal bostäder som planeras att byggas ut under en längre tidsperiod.

Det står också klart att regleringen begränsar vilka planlösningar som är möjliga i bullerutsatta lägen med höga ljudnivåer. Till exempel kan smälare huskroppar behövas för att möjliggöra genomgående lägenheter eller

¹² Boverket, 2016: Förändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, PM. [Förändring av förordning \(2015:216\) om trafikbuller vid bostadsbyggnader](#). Hämtad 2026-03-31.

användning av undantaget för bostäder på högst 35 kvadratmeter. Detta innebär att de bostäder som byggs inte alltid motsvarar efterfrågan på marknaden.

Boverket har inga närmare uppgifter på hur vanligt det är att ovan beskrivna problem uppstår. Boverket har dock tagit del av exempel från exploatörer när det gäller planlösningar. I ett projekt blev 4 av 9 lägenheter mindre än 35 m² på grund av bullerkraven, vilket innebar att ytor som kunde använts som bostadsyta i stället blev korridorer. En byggherre konstaterar att ”produkten blir helt styrd av bullret”, vilket leder till planlösningar som inte motsvarar efterfrågan och ger svårsålda eller svåruthyrda lägenheter. I ett annat exempel blev lägenheterna för stora i förhållande till efterfrågan eftersom de antingen behövde vara genomgående eller mindre än 35 m².

För kommunerna innebär kravet att lägenhetsutformningen i dessa områden måste regleras i detaljplanen. Normalt reglerar en detaljplan inte en byggnads interiör. I första hand hanteras frågor om lokalisering, utvändigt utformning och placering i detaljplanen. Krav som rör byggnadens tekniska egenskaper i olika avseenden, till exempel krav på skydd mot buller inomhus, styrs genom PBL 8 kap 4 § PBF och Boverkets byggregler och hanteras senare i byggprocessen. För att se till att planen går att genomföra i praktiken behöver kommunen bedöma och ta ställning till de planlösningar och boendelösningar som exploatören tänkt sig. Inte heller detta ligger vanligen inom kommunens ansvar för planläggningen.

4.2 Reglerna tillämpas felaktigt

I samverkan inom ramen för detta uppdrag har det framkommit att kommuner och länsstyrelser upplever regelverket kring ljudvärdet som svårt att tillämpa och förstå. Utredningen visar att detta leder till att kravet på lägenheternas orientering ofta tillämpas felaktigt. Denna bild bekräftas också av frågor och synpunkter som inkommit till Boverket under åren. I flera planer som Boverket granskat innebär planbestämmelserna att kravet på ljudvärdet i själva verket inte regleras i detaljplanen utan i stället skjuts vidare till bygglovsskedet, vilket inte följer lagstiftarens avsikter.¹³ Exempel på felaktiga planbestämmelser kan vara ”Bostäder ska utformas i enlighet med riktvärden för trafikbuller” eller ”Skyddsåtgärder ska vidtas så att gällande bullerriktvärden vid bostadsfasad uppnås”.

Regelverket tillämpas alltså inte som lagstiftaren avsett. Detta beror sannolikt på att kravet på reglering av lägenhetsutformningen i detaljplanen upplevs som komplicerat, trots att vägledning finns från bland andra Boverket. Innan trafikbullerförordningen och 2 kap. 6 a § PBL trädde i kraft fanns inget uttryckligt krav på att låsa lägenhetsutformningen i

¹³ Jämför prop. 2013/14:128 s. 39–40.

detaljplanen, vilket kan ha inneburit att ett arbetssätt som växt fram med stöd av tidigare reglering fortfarande lever kvar.

Planbestämmelser som innebär att frågan om lägenhetsutformning skjuts till lovskedet innebär att ansvaret för att se till att bullerutredningar, planlösningar med mera överensstämmer med trafikbullerförordningens krav läggs på lovhandläggaren. Att lovhandläggaren får en sådan roll vid lovprövning inom detaljplanlagt område stämmer inte överens med nu gällande PBL. Det är heller inte klarlagt vilket underlag lovhandläggaren kan kräva in för att göra bedömningen. I värsta fall kan sådana planbestämmelser innebära att bullerfrågorna inte hanteras alls då detta förutsätts vara löst i detaljplaneskedet. Ett arbetssätt som inte följer lagstiftningen är svårt att utvärdera eller utveckla genom vägledande insatser vilket försvårar statens roll.

Att kravet tillämpas felaktigt och på olika sätt tyder på att reglerna är svåra att tillämpa. Att kravet tillämpas olika i olika kommuner och av olika länsstyrelser och ibland även i olika planer i samma kommun skapar en osäkerhet vid byggande av bostäder för alla involverade aktörer.

4.3 Tekniska åtgärder ger osäkra effekter

För att uppnå kravet på ljuddämpad sida enligt 4 § trafikbullerförordningen används i många fall planbestämmelser om så kallade tekniska åtgärder som till exempel inglasad balkong, tätt balkongräcke och ljudabsorberande material i den överliggande balkongens undersida för att klara trafikbullerförordningens riktvärden. Med sådana åtgärder skapas en ytterst lokal dämpning som i vart fall inte går att likställa med att en hel sida av byggnaden görs ljuddämpad.

Det är osäkert vilken effekt på ljudnivåer och ljudmiljö den här typen av åtgärder ger på sikt, eftersom det vad Boverket känner till inte har gjorts några uppföljande studier av dem. Åtgärderna innebär också att många av de kvaliteter för bland annat utemiljön som en hel ljuddämpad sida hade bidragit med inte uppnås. I många fall är det också otydligt om krav på sådana åtgärder i detaljplan har som syfte att uppfylla kraven på utemiljön eller inomhusmiljön.

Boverkets författningsförslag behöver därför hantera frågan om huruvida tekniska åtgärder för att uppnå en ljuddämpad sida bör tillåtas framledes.

4.4 Länsstyrelsens tillsyn

Den felaktiga tillämpningen av reglerna och användningen av tekniska åtgärder i detaljplan försvårar också länsstyrelsens tillsyn över detaljplaner. Det blir svårt för länsstyrelsen att bedöma om bullret hanterats på ett bra sätt eller inte när lösningen skjuts till lovskedet. Även användningen av tekniska åtgärder där det är oklart om dessa ger avsedd effekt gör det svårt att bedöma vilken påverkan en detaljplan har på människors hälsa.

5 Hälsopåverkan av buller

Detta kapitel innehåller en redogörelse för ett underlag framtaget av Karolinska Institutet som på uppdrag av Boverket sammanställt flera vetenskapliga studier. De konstaterar i sin rapport att trafikbullerförordningens riktvärden inte ger ett fullgott skydd mot hälsopåverkan.¹⁴ Såväl internationella som nationella studier visar att trafikbuller är skadligt för hälsan, bland annat genom effekter på välbefinnande, sömn, koncentration och kardiometabol hälsa. Sverige har idag bland de högsta tillåtna ljudnivåerna utomhus vid bostäder i Europa och överskrider de ljudnivåer som Världshälsoorganisationen, WHO, rekommenderar för omgivningsbuller. Som jämförelse rekommenderar WHO en ljudnivå på 53 dB L_{den} vilket ungefär kan jämföras med 50 dBA dygnsekvivalent ljudnivå från vägtrafik, vilket är betydligt strängare än våra svenska riktvärden.¹⁵

Vanliga exempel på påverkan är allmän störning, försämrad taluppfattning och kommunikation, koncentrationssvårigheter, försämrade möjligheter till vila, avkoppling och vädring, och svårigheter att sova med öppet fönster. Hos barn och ungdomar bidrar trafikbuller till nedsatt läsförståelse, beteendeproblem och övervikt. Forskning pekar på att långvarig exponering för trafikbuller kan leda till allvarliga negativa effekter på hjärt-kärlsystemet och det metabola systemet som kan resultera i sjukdomar såsom hjärtinfarkt, stroke, övervikt, typ 2 diabetes och förtida dödsfall. Det finns dock behov av mer kunskap om effekterna av långsiktig exponering.¹⁶

Mekanismen som ligger bakom dessa negativa hälsoeffekter är att buller orsakar både en psykologisk och fysiologisk reaktion hos människan. Det sker utanför vårt medvetande, genom aktivering av våra stresssystem. Kroppen reagerar på buller som hot och aktiverar kamp- eller flyktresponsen. Det är en långvarig och upprepad aktivering av kroppens stresssystem som kan leda till allvarliga negativa hälsoeffekter.¹⁷

Buller i utemiljön har även indirekt påverkan på hälsa genom att det kan leda till minskad benägenhet att vistas ute och vara fysiskt aktiv i sådana miljöer. Forskning visar att trafikbuller hindrar folk från att promenera

¹⁴ Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Boverkets dnr: 452/2025.

¹⁵ Världshälsoorganisationen, 2019: [Environmental noise guidelines for the European region](#). Hämtad 2026-03-31.

¹⁶ Pershagen Göran m.fl., 2025: Road traffic noise and incident ischemic heart disease, myocardial infarction, and stroke: A systematic review and meta-analysis. Se även Sørensen Mette m.fl.,: Air pollution, road traffic noise and lack of greenness and risk of type 2 diabetes: A multi-exposure prospective study covering Denmark.

¹⁷ Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Boverkets dnr: 452/2025.

eller cykla.¹⁸ Utemiljöer med mycket trafikbuller har ofta även sämre luftkvalitet och upplevs som fula, vilket också påverkar viljan att promenera negativt.¹⁹ Negativa effekter av låg fysisk aktivitet för hälsan är väl utforskade.

5.1 Tillgång till ljuddämpad sida innebär hälsomässiga fördelar

Karolinska Institutets sammanställning av vetenskapliga studier visar hur tillgång till en tyst eller ljuddämpad sida inuti bostaden påverkar störning, vila/avkoppling, sömn och koncentration. Över lag visar det vetenskapliga underlaget samstämmigt en lägre grad av bullerrelaterade besvär då bostaden har tillgång till en tyst eller ljuddämpad sida, i jämförelse med om den är lokaliserad mot en trafikutsatt sida. Detta gäller även i bostäder där byggreglernas nivåer inomhus klaras, vilket normalt förutsätter stängda fönster.²⁰ Undersökningar där syftet varit att studera effekten av ljuddämpad sida i nyare bostäder visar att andelen mycket störda av buller var konsekvent högre i bostäder utan tillgång till bullerdämpad sida samt att andelen sömnstörda var konsekvent högre i bostäder med sovrums mot trafikutsatt sida.²¹ Det finns idag inget krav på att det är sovrummen som ska vändas mot en ljuddämpad sida.

Även om alla studier inte skiljer på utomhus- och inomhusmiljön så som görs i regelverket visar den medicinska forskningen att det finns hälsomässiga fördelar med att ha tillgång till en ljuddämpad sida vid sin bostad. Det finns också en bred samsyn bland de som arbetar med bullerfrågor i samhällsbyggnadsprocessen kring betydelsen av att bostadsrummen och då framför allt sovrums, vänds mot en ljuddämpad sida. Detta är något som tydligt har framkommit i den dialog som genomförts i detta uppdrag med kommuner, länsstyrelser, myndigheter och andra som på olika sätt arbetar med bullerfrågor.

5.2 Hälsopåverkan på grund av sömnstörningar

Karolinska Institutets sammanställning av vetenskapliga studier visar att sömnstörningar till följd av trafikbuller nattetid är en av de allvarligaste effekterna av bullerexponering i befolkningen. Att sova dåligt ökar risk för en rad olika sjukdomar, däribland övervikt, hjärt-kärlsjukdom och

¹⁸ Wogan R., Kennedy J. 2024: Crowdsourced cycling data applications to estimate noise pollution exposure during urban cycling.

¹⁹ Andersson Dan, Wahlgren Lina, Schantz Peter, 2023: Pedestrians' perceptions of route environments in relation to deterring or facilitating walking.

²⁰ Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Boverkets dnr: 452/2025.

²¹ Gidlöf-Gunnarsson Anita, Warg Lars, Ögren Mikael, 2016: Effects of road traffic noise and the benefit of a quiet side in newly built houses.

mental ohälsa.²² Forskning visar även att det är omöjligt att vänja sig vid buller som man utsätts för under sömn. Snarare tvärtom ökar känsligheten över tid.²³

Redan vid genomsnittliga bakgrunds nivåer runt 30 dBA ekvivalent ljudnivå inomhus orsakar trafikbuller förändringar i sömnstruktur och fysiologiska effekter. Vad gäller maximala ljudnivåer inomhus i sovrum ses effekter i form av ökning av hjärnaktiviteten och av snabba ökning av hjärtfrekvens och blodtryck redan vid maximala ljudnivåer under 40 dBA.²⁴ Karolinska Institutet drar därför slutsatsen att en ljudnivå inomhus i sovrummet på 45 dBA kan leda till bland annat sömnpåverkan och ökning i hjärtfrekvens och blodtryck. Det är inte bara ljudnivåerna utan även antalet bullerhändelser som inverkar på förekomsten av störning och sömnstörning.²⁵

5.3 Lågfrekvent buller

Karolinska Institutets sammanställning av vetenskapliga studier visar att lågfrekvent buller omfattar ljud med frekvenser från ungefär 20 till 200 Hz, och hörs ofta som ett dovt mullrande eller pulserande ljud. Lågfrekvent buller är vanligt i trafikbrus, särskilt från tung trafik i låg hastighet. Höga bullernivåer utomhus från trafiken ökar risken för att få genomslag av lågfrekvent buller inomhus. Det beror på att lågfrekvent ljud dämpas mindre effektivt av fasaden än mer högfrekvent ljud.

Det vetenskapliga underlaget om hälsopåverkan av lågfrekvent buller från trafik är begränsat. Studier som gjorts visar förekomst av störning, trötthet och sömnstörning, koncentrationssvårigheter, rastlöshet, stress och huvudvärk bland boende som exponerades för lågfrekvent buller.²⁶ I dessa studier är det dock inte tydligt hur lång exponeringstiden har varit.

²² Världshälsoorganisationen, 2009: Night noise guidelines for Europe. [Night noise guidelines for Europe](#). Hämtad 2026-03-31.

²³ Griefahn Barbara m.fl., 2008: Autonomic arousals related to traffic noise during sleep. Se även Haralabidis Alexandros S m.fl., 2008: Acute effects of night-time noise exposure on blood pressure in populations living near airports.

²⁴ Basner Mathias, McGuire Sarah, 2018: WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep.

²⁵ Brink Mark m.fl., 2019: A Survey on exposure-response relationships for road, rail, and aircraft noise annoyance: Differences between continuous and intermittent noise.

²⁶ Baliatsas Christos, van Kamp Irene, van Poll Ric, Yzermans Joris, 2016: Health effects from low-frequency noise and infrasound in the general population: Is it time to listen? A systematic review of observational studies. Se även Erdély Kristina H m.fl., 2023: Low-frequency noise: Experiences from a low-frequency noise perceiving population.

6 Ljuddämpad sida

En ljuddämpad sida enligt 4 § trafikbullerförordningen innebär en sida där ljudnivån vid fasad inte bör överskrida 55 dBA dygnsekvivalent ljudnivå eller 70 dBA maximal ljudnivå nattetid. Ljuddämpad sida krävs om ljudnivåer över 60 dBA ekvivalent ljudnivå överskrider vid fasad på bullerutsatt sida. Minst hälften av bostadsrummen i en bostad ska då vändas mot den ljuddämpade sidan. Med bostadsrum avses enligt 2 § trafikbullerförordningen rum för daglig samvaro, utom kök, och rum för sömn.

6.1 Skillnaden på tyst sida och ljuddämpad sida

Innan trafikbullerförordningen infördes 2015 var huvudprincipen att bostäder skulle placeras och utformas så att 55 dBA ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad inte överskreds. Vissa avsteg accepterades dock. I de fall en bostad utsattes för mer än 60 dBA kunde bostäderna kompenseras genom att de fick tillgång till en tyst sida med ljudnivåer på högst 45 dBA vid fasad, alternativt en ljuddämpad sida med ljudnivåer på 45–50 dBA.²⁷

Riktvärdet för ljuddämpad sida i trafikbullerförordningen, 55 dBA, var alltså fram till 2015 enligt infrastrukturpropositionen det rekommenderade riktvärdet för väg- och spårtrafik. Det har alltså skett en förskjutning i vad som anses vara en acceptabel ljudnivå i takt med att behovet av att kunna bygga i mer bullerutsatta miljöer har ökat.

6.2 Syfte och historik

Eftersom trafikbullerförordningen saknar förordningsmotiv finns det inga klara rättskällor för att tolka syftet i närmare detalj. Av ordalydelsen i 4 § trafikbullerförordningen framgår att de boende ska ha tillgång till en sida där bullernivåerna är lägre än på den sida där nivåerna överstiger riktvärdena i 3 §. Att detta ger fördelar för hälsan stöds i forskning och framgår av bestämmelsens sammanhang (se avsnitt 5).

Dagens reglering av ljuddämpad sida motsvarar tidigare tillämpning till viss del, även om dagens riktvärden för buller är högre. I Boverkets numera upphävda allmänna råd 2008:1 fanns rekommendationer om såväl tyst som ljuddämpad sida, vilka förutsattes tillämpas vid detaljplanering. Som en rekommendation angavs att minst hälften av bostadsrummen, och då i första hand sovrummen, bör vändas mot den tysta eller ljuddämpade sidan. Längre tillbaka innehöll infrastrukturpropositionen hänvisningar

²⁷ Prop. 1996/97:53 sid. 42 samt Boverkets upphävda allmänna råd 2008:1 till den upphävda plan- och bygglagen (1987:10).

till ”tyst” sida, vilket då var en sida där de rekommenderade riktvärdena följdes.²⁸

I Statens planverks rapport Samhällsplanering och vägtrafikbuller från 1972 omnämns också tyst sida, även då verkar det ha avsett en sida där angivna riktvärdena följdes. Begreppet har alltså använts på samma sätt åtminstone sedan 1972, men är sannolikt äldre än så.

Det finns i dåvarande regler som kan tolkas som ett krav på eller rekommendation om att säkerställa lägenhetsutformning redan i planskedet. I stället verkar detta ha förutsatts tillämpas i lovskedet – utan direkt stöd i planen. Exempelvis framgår av den sistnämnda rapporten att ”Den planlösning av lägenheterna liksom de byggnadstekniska åtgärder som förutsatts vid detaljplanens upprättande måste beaktas vid meddelande av byggnadslov. Krav på att åtgärderna vidtages kan ställas enligt 46 § byggnadsstadgan.” Vid den tidpunkten ställdes kraven alltså i samband med lovprövningen med direkt stöd av lagstiftningen och inte mot någon särskild reglering i planen.

Det kan också tilläggas att Boverkets internationella jämförelse (se bilaga 1) visar att övriga nordiska länders regelverk inte kräver att lägenhetsutformningen säkerställs i planläggningen.

6.3 Ljuddämpad sida viktig för boendemiljön

Förutom förutsättningar för en god folkhälsa, är en ljuddämpad sida också viktig för att säkerställa en bra boendemiljö. Att bostaden har tillgång till en ljuddämpad sida utomhus är grundläggande för trivsel och ger möjlighet till återhämtning. En ljuddämpad sida ger också förutsättningar att iordningställa en gård eller balkong som möjliggör social samvaro, lek och vila utomhus.

Tillgång till en tyst innergård med en högkvalitativ fysisk utemiljö, såsom grönska, lekmöjligheter, tillräcklig storlek, lämpligt väderstreck med mera, kan minska upplevd störning av trafikbuller mer än enbart tillgång till en tyst sida. Dessa miljöer kan även ha en positiv inverkan på möjlighet till avkoppling, kommunikation och utevistelse. Att anlägga tysta attraktiva innergårdar kan således delvis kompensera för höga bullernivåer på den mest utsatta fasaden.²⁹

Barn utgör en särskilt sårbar grupp som är i stort behov av goda utemiljöer i närheten av sin bostad. De vistas mer utomhus än vuxna – i lekpark, på skolgårdar och på fritiden i hemmiljön. Dessa miljöer ligger inte sällan nära trafik eller andra bullerkällor, vilket gör att den totala dagliga

²⁸ Prop. 1996/97:53 sid. 49.

²⁹ Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Boverkets dnr: 452/2025.

bullerdosen blir högre. Barnen har inte heller samma möjlighet som vuxna att själva välja sin omgivning utan är beroende av vuxna för att få skydd.³⁰

³⁰ Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Boverkets dnr: 452/2025.

7 Analys och slutsatser

I uppdraget ingår inte att föreslå ändringar av gällande riktvärden. Boverket tolkar detta som att avsikten inte är att bostadsbyggnader ska placeras i mer bullerutsatta miljöer än idag.

En utgångspunkt i arbetet har därför varit att ändringarna inte bör leda till att det blir möjligt att bygga i mer bullerutsatta lägen än vad som är möjligt med dagens regler. Kravet på en ljuddämpad sida utomhus vid fasad behöver därför finnas kvar.

De problem som framkommit i denna utredning visar att nuvarande krav i 4 § trafikbullerförordningen, som innebär att planlösningen i vissa fall behöver regleras i detaljplan, kan komplicera detaljplaneringen något och i viss mån även begränsa utbudet och utformningen av lägenheter.

7.1 Alternativ till ljuddämpad sida i form av gemensamma vistelseytor

Enligt uppdraget skulle Boverket särskilt utreda förutsättningarna för att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett alternativ där så kallad skyddad sida för varje bostad ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden, till exempel på bostadsgård eller gemensam uteplats. Detta tolkas som att Boverket skulle utreda förutsättningarna för att komplettera 4 § trafikbullerförordningen med ett ytterligare alternativ till de undantagsmöjligheter som finns idag. Det vill säga att befintligt undantag i form av ljuddämpad sida kvarstår, men att en alternativ möjlighet till undantag införs. Det nya alternativet skulle innebära krav på gemensamma vistelseytor där motsvarande ljudnivåer som för skyddad sida, det vill säga 55 dBA ekvivalent ljudnivå, uppnås.

Ett alternativ till skyddad sida utomhus behöver ses mot bakgrund av att 4 § trafikbullerförordningen måste säkerställas i detaljplanens reglering. Om ett sådant förslag genomfördes skulle kommunen och exploatören redan i detaljplaneskedet behöva avgöra vilket alternativ som ska tillämpas. Alternativen hade blivit av mycket olika art. Det första, skyddad sida, innebär bland annat krav på byggnadens lägenhetsutformning och det andra hade inneburit krav på att gemensamma, ljuddämpade vistelseytor ska anordnas. För att kunna ta ställning till vilket alternativ som är lämpligast hade exploatören sannolikt ofta behövt ta fram underlag och kalkyler.

Det är inte möjligt att hänskjuta frågan om vilket alternativ som ska tillämpas till lovskedet eller säkerställa vistelseytor i det skedet. Trafikbullerförordningen ska som sagts inte tillämpas vid prövning av bygglov inom detaljplanelagt område. Redan av denna anledning är det svårt att se att förslaget skulle innebära någon betydande förenkling, snarare tvärt om. I de situationer ljuddämpad sida väljs skulle lägenhetsutformningen fortfarande behöva styras i detaljplanen. Valet mellan olika alternativ kan

vara både tidsödande och svårt att förstå för exploatören eller andra enskilda. På samma sätt som idag skulle det innebära kostnader och krav på utredningar redan under detaljplaneskedet.

Ett problem är också att det enligt dagens lagstiftning inte är möjligt att i detaljplanen säkerställa ljuddämpade vistelseytor. Boverket har identifierat samma problem när det gäller 3 § 2 trafikbullerförordningen, som handlar om ljudnivå vid uteplats. Vad som kan regleras i en detaljplan begränsas av 4 kap. PBL. I det kapitlet finns i dagsläget inga särskilda regleringsmöjligheter för den typ av åtgärder som avses. Boverket anser inte heller att det vore lämpligt att införa en sådan möjlighet. En vistelseyta eller uteplats är inte någon fysisk åtgärd, utan en plats där människor kan välja att vistas. En uteplats definieras visserligen som en ”iordningsställd” plats i 1 § trafikbullerförordningen, men även om detaljplanen skulle ange en sådan yta, går det inte att i genomförandeskedet säkerställa att den förverkligas, exempelvis vid lovprövningen. Det går inte heller att utöva tillsyn över att vistelseytor finns, det vill säga ytor som faktiskt används för utevistelse. Det är visserligen möjligt att se till att mark lämnas obebyggd, men genomförandet går inte att säkerställa.

Det kan också diskuteras om gemensamma vistelseytor är en jämförlig ersättning för en ljuddämpad sida. Att ha möjlighet att vistas i en ljuddämpad miljö i närheten av sin bostad är något annat än att ha tillgång till en ljuddämpad miljö i direkt anslutning till sin bostad. Det saknas stöd i forskningen för att en sådan miljö skulle ha jämförliga hälsoeffekter (se avsnitt 6.3). Det finns enligt Boverkets uppfattning en risk för att bostäder uppförs i miljöer med hälsofarliga bullernivåer och att gemensamma vistelseytor bedöms säkerställda genom allmänna platser som parker och dylikt. En liknande utveckling kan ses när det gäller barns och ungas ute-miljöer, där kravet på fria ofta tillgodoses genom möjlighet till vistelse i parker med mera.

Mot denna bakgrund bedömer Boverket att det inte finns förutsättningar att föreslå ett alternativ som innebär att skyddad sida ersätts med gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö i anslutning till bostadsbyggnaden. Eftersom detta skulle behöva säkerställas redan i detaljplaneskedet hade en sådan reglering enligt Boverkets mening inte inneburit någon förenkling vare sig för kommunen eller den som vill utföra en åtgärd.

7.2 Ta bort kravet på bostadsrummens orientering

Uppdraget är begränsat till förändringar i trafikbullerförordningen och i utredningen har Boverket därför fokuserat på att utreda möjligheten att ta bort kravet på bostadsrummens orientering samtidigt som ljuddämpad sida vid fasad bibehålls.

7.2.1 Underlätta detaljplaneringen

Syftet med uppdraget var att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. Som Boverket uppfattar uppdraget är det i första hand riktat till kommunens detaljplanering. Detaljplaneprocessen regleras i 5 kap. PBL och omfattas därmed inte av detta uppdrag. Ett borttagande av kravet på att låsa fast lägenhetsutformningen i detaljplan kan dock underlätta detaljplaneringen något. Detta eftersom underlag för att visa möjliga planlösningar då inte behöver tas fram redan i detaljplaneskedet och kommunerna inte behöver göra regleringar inuti byggnader i bullerutsatta lägen. Som sagts är det inte ovanligt att regelverket tillämpas felaktigt och Boverket anser att ett borttagande även av denna anledning skulle kunna leda till att detaljplaneringen underlättas något.

7.2.2 Enkelsidiga bostäder mot bullerutsatt sida

Att ta bort kravet på bostadsrummens orientering hade inneburit att det blir möjligt att bygga större enkelsidiga bostäder mot den sida där riktvärdena vid fasad överskrids. Det kommer då finnas tillgång till en ljuddämpad sida vid byggnaden men ingen garanti för att alla bostäder vänds mot denna.

Eftersom undantaget för bostäder på högst 35 kvadratmeter i 3 § andra stycket trafikbullerförordningen av naturliga skäl behöver tas bort, försvinner samtidigt begränsningen på 65 dBA ekvivalent ljudnivå för sådana små bostäder.

Ett borttagande av kravet skulle kunna leda till större frihet för byggherren att utforma planlösningarna och kan leda till att de bostäder som byggs får en storlek och utformning som bättre motsvarar efterfrågan på marknaden. Krav på buller inomhus regleras som ett tekniskt egenskapskrav i 8 kap. 4 § PBL, 3 kap. 13 § PBF och preciseras i Boverkets föreskrifter. De tekniska egenskapskraven hanteras sedan enligt byggprocessen i PBL. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Det ligger i Boverkets ansvar att följa upp och vid behov ändra föreskrifterna.

7.2.3 Storleken på sidan är viktig

I dagens regelverk säkerställer kravet på bostadsrummens orientering att varje lägenhet får tillgång till den ljuddämpade sidan, men också att den ljuddämpade sidan blir tillräckligt stor i förhållande till byggnadens storlek och antalet bostäder. Att hälften av bostadsrummen ska vändas mot den ljuddämpade sidan gör det till exempel så gott som omöjligt att ha en ljuddämpad sida på kortsidan av ett lamellhus. Den ljuddämpade sidan måste i så fall hamna på långsidan, vilket i sin tur garanterar att den ljuddämpade utemiljön blir tillräckligt stor.

Boverket anser att även utan ett krav på bostadsrummens orientering behöver det säkerställas att den ljuddämpade sidan blir så stor att det finns

förutsättningar för en god utemiljö invid byggnaden. Den ljuddämpade sidan säkerställer kvaliteter för utemiljön och för att kravet på ljuddämpad sida ska vara verknings- och meningsfullt, är storleken viktig.

Eftersom det inte regleras hur stort överskridande som är tillåtet vid den bullerutsatta sidan, innebär den ljuddämpade sidan även ett viktigt hinder från att bygga i allt för bullerutsatta miljöer. Den ljuddämpade sidan blir en viktig faktor för utemiljön vid byggnaden och för de boendes ljudmiljö som helhet. Det är dock svårt att säga exakt hur viktig denna faktor är i praktiken, eftersom möjligheten till dämpning är olika från fall till fall.

Om den ljuddämpade sidan inte är tillräckligt stor, begränsar den inte bostadsbyggande i allt för bullerutsatta miljöer. Storleken på den ljuddämpade sidan påverkar därför också ljudmiljön generellt, inte bara vid den ljuddämpade sidan.

Eftersom det är viktigt att den ljuddämpade sidan får en tillräcklig storlek anser Boverket också att så kallade tekniska åtgärder inte bör tillåtas för att uppnå en ljuddämpad sida (se avsnitt 4.3). I stället bör riktvärdet för ljuddämpad sida följas vid hela fasaden, för samtliga våningsplan och inte bara för delar av fasaden.

7.2.4 Tillsyn och ingripanden enligt miljöbalken

Redovisningen av beräknade värden i detaljplan och vid bygglovsprövning utanför detaljplan hindrar i viss utsträckning tillsyn enligt miljöbalken samt möjligheten att ställa villkor vid miljötillståndsprövning (16 kap. 2 d §, 24 kap. 6 §, 26 kap. 9 a § och 29 kap. 4 § miljöbalken). Ingripande får bara ske om de beräknade värdena överskrids. Detta för att hindra en dubbelprövning av kravet på att förebygga olägenheter för människors hälsa samt av trafikbullerförordningens riktvärden. Trots detta får förelägganden eller förbud, eller skärpta villkor, meddelas om det med hänsyn till de boendes hälsa finns synnerliga skäl för det (se avsnitt 3.3).

Boverkets förslag innebär inte att bullernivåerna från trafik kommer öka och innebär därför inte att de beräknade värdena i en detaljplan oftare kommer överskridas. Däremot kan ingripande ske även om värdena inte överskrids, om det finns synnerliga skäl. Det är därför viktigt att avgöra om förslaget kan medföra att synnerliga skäl oftare kan föreligga för ingripande eller skärpta villkor.

Boverket gör följande bedömning. Redan av rekvisitet ”synnerliga skäl” framgår att ingripande eller skärpta villkor bara får beslutas i absoluta undantagsfall. Av förarbetet framgår att det är avsett att tillämpas vid grova handläggningsfel, som väsentliga felberäkningar i planskedet. Det kan också handla om att det, efter att detaljplanen antagits, inträffar omständigheter som inte var kända vid tidpunkten för bullerberäkningen, vilket Boverket tolkar som att de sakliga omständigheterna i det enskilda

ärendet förändrats. Bestämmelserna har vad Boverket känner till inte prövats i rättspraxis.

De riktvärden och möjligheter till undantag som anges i trafikbullerförordningen är de skyddsnivåer som beslutats för att uppfylla regleringen om skydd för människors hälsa enligt 2 kap. 6 a § PBL. Det finns enligt Boverkets bedömning ingenting som talar för att kravet på synnerliga skäl skulle kunna anses uppfyllt enbart för att förordningen ändras till en annan skyddsnivå, eller att nivån tillgodoses på ett annat sätt. Detta saknar stöd i förarbetet. I så fall skulle möjligheten att ingripa omfatta även situationer där kommunen följt gällande trafikbullerförordning, beräknade värden inte överskrids och det vare sig föreligger felberäkningar eller förändrade sakliga omständigheter. Detta framstår inte som en rimlig tolkning. Boverket bedömer därför att det inte kan antas att ingripanden eller skärpta villkor enligt miljöbalken kommer att bli vanligare om Boverkets förslag genomförs.

Möjligheten till ingripande förutsätter antingen att de beräknade värdena i detaljplan överskrids eller synnerliga skäl. Bedömningen av synnerliga skäl är enligt Boverkets bedömning restriktiv och det kan inte antas att skäl för ingripande föreligger oftare om förslaget genomförs. Det innebär att tillsynen enligt miljöbalken inte förväntas påverkas.

7.2.5 Ändring av byggnad

I 4 § andra stycket trafikbullerförordningen finns en särskild regel som gäller vid lovpliktiga ändringar av en byggnad enligt 9 kap. 15 § PBL. Precis som övriga trafikbullerförordningen gäller den inte vid lovprövning inom detaljplanelagt område. Ett exempel kan vara att en kontorsbyggnad utanför detaljplan ska byggas om till bostäder. Stycket innebär då att minst ett bostadsrum bör vändas mot en ljuddämpad sida, vilket alltså innebär en viss lättnad gentemot 4 § första stycket trafikbullerförordningen. Stycket har vad Boverket känner till inte prövats i rättspraxis och det är något oklart hur kravet på ljuddämpad sida ska tolkas i förhållande till första stycket.

Uppdraget till Boverket är i första hand inriktat på detaljplaneringen. Frågan om hur ändring av byggnad ska hanteras behöver dock analyseras. Boverket anser dock att det vore olämpligt om kravet på lägenhetsorientering vore olika inom och utanför detaljplanelagt område.

För att uppnå rättssäkerhet och likvärdigt bullerskydd vid alla nya bostäder, borde samma krav på ljuddämpad sida gälla oavsett var byggnaden är belägen, både inom och utanför detaljplanelagt område. Författningsförslaget bör därför även omfatta 4 § andra stycket trafikbullerförordningen. Stycket bör strykas, vilket skulle innebära att 4 § första stycket enligt Boverkets förslag blir tillämpligt även vid lovprövning för ändring av byggnad utanför detaljplanelagt område.

7.3 Inspel om förslag till ändringar i trafikbullerförordningen

I Boverkets uppdrag har inte särskilt nämnts att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen avseende 3, 5, 6, eller 7 §§. I arbetet med regeringsuppdraget har dock medverkande myndigheter genom Trafikverket och Transportstyrelsen lyft att ändringar i trafikbullerförordningen avseende dessa bestämmelser, eventuellt skulle kunna underlätta processen för bostadsbyggande och ge effekter på möjligt utbud på byggbar mark intill flygplatser.³¹

Trafikverket och Transportstyrelsen har i flera olika sammanhang uppmärksammat behov av att förtydliga beskrivningen av riktvärden för maximala ljudnivåer i trafikbullerförordningen och hur de bör tillämpas. Antal tillfällen som exempelvis $L_{max} 70$ dBA får överskridas behöver framgå tydligare.

Ett exempel på otydlighet är en dom från Mark- och miljööverdomstolen (MÖD 2021-12-16 mål nr M 13953–19) beträffande buller från flygplatser där domskälen baseras på 6 § trafikbullerförordningen utan hänsyn till 7 §. Domen har därför orsakat osäkerheter i hur trafikbullerförordningen ska tolkas och bidragit till onödiga tidsfördröjningar.

Boverket instämmer i det som Trafikverket och Transportstyrelsen fört fram i sitt inspel om svårigheterna att tillämpa trafikbullerförordningen vad gäller 3, 5, 6, eller 7 §§. Detta kan försvåra möjligheterna till nybyggnation av bostäder. Boverket föreslår därför en utredning av trafikbullerförordningens avsnitt om maximala ljudnivåer, i första hand beträffande buller från flygplatser men i samband med det även buller från väg- och spårtrafik.

7.4 Hantera buller vid källan

Reglerna i trafikbullerförordningen gör det möjligt att bygga bostäder på platser med höga ljudnivåer. De förslag som lämnas i den här rapporten syftar till att förenkla hanteringen av bullerfrågorna något och i vissa fall möjliggöra mer flexibla bostadslösningar på dessa platser. I detta sammanhang är det dock viktigt att peka på att det i många fall är bättre och mer kostnadseffektivt att hantera bullret vid källan. Till exempel hade olika typer av avskärmningar längs stora trafikleder eller järnvägar kunna skapa goda boendemiljöer skyddade från buller där bostäder kunnat byggas utan kostsamma och tidkrävande utredningar och speciallösningar i varje enskild detaljplan och varje enskild byggnad. Det hade då behövts utredas hur kostnaderna ska fördelas mellan olika aktörer.

³¹ Trafikverket, 2026: Inspel om förslag till ändringar i trafikbullerförordningen. Trafikverkets ärendenummer TRV 2025/56197.

En annan möjlighet att minska bullret vid källan är att använda tysta däck och bullerreducerande beläggning på vägen. Att dämpa bullret direkt vid källan har fördelen att det blir tystare både för de som vistas i närheten av vägen och för de som åker i bilen.

Behov av bullerskyddsåtgärder vid varje enskild byggnad kan generellt sett minska om det genomförs åtgärder som gör att bullret minskar vid källan. Sådana åtgärder kan vara motiverade ur ett samhällsekonomiskt perspektiv och kan även minska bullret vid befintliga bostäder. De kan dock ge upphov till ökade kostnader och andra konsekvenser för andra samhällsaktörer. Det finns därför behov av att vidare utreda tekniskt möjliga och ekonomiskt rimliga källbulleråtgärder samt potentialer, kostnader och rådighet över dessa. Med gemensamma lösningar kan hälsan och boendemiljön förbättras för många och behovet av individuella utredningar och åtgärder minskar.

Det kan alltså vara mer kostnadseffektivt att åtgärda bullret vid källan än att hantera bullret genom lösningar vid varje enskild byggnad. Med gemensamma lösningar kan boendemiljön förbättras för många och behovet av individuella utredningar och åtgärder minskar. Detta skulle också kunna vara fördelaktigt utifrån miljömålet God bebyggd miljö.

7.5 Sammanfattade slutsatser

Nuvarande regelverk innebär att kraven på ljuddämpad sida och på bostadsrummens orientering måste säkerställas redan i detaljplaneskedet, vilket kan vara svårt att tillämpa i praktiken och avviker från vad en detaljplan normalt reglerar. Inom ramen för detta uppdrag föreslår Boverket därför att kravet på bostadsrummens orientering tas bort. Förutom att underlätta detaljplaneringen och göra regelverket mer konsekvent och lättbegripligt skulle det ge byggherren möjlighet att utforma bostäder av mer varierad storlek. Detta kan i sin tur bidra till ett mer differentierat bostadsutbud. Samtidigt finns det en risk att detta skulle kunna få negativ påverkan på hälsan för de boende. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och preciseras i Boverkets byggregler. Kraven hanteras sedan i byggprocessen enligt PBL. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till Boverkets byggregler. Den miniminivå för inomhusbuller som regleras i byggreglerna kvarstår därmed. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra reglerna vid behov.

Även om kravet på bostadsrummens orientering tas bort är det viktigt att det finns krav på en ljuddämpad sida av byggnaden utomhus för att förhindra uppförande av bostadsbyggnader i alltför bullerutsatta miljöer. Dessutom bör det förtydligas att kravet på en ljuddämpad sida gäller för den längre av byggnadens sidor och för hela fasaden. Detta är betydelsefullt för att skapa förutsättningar för en god boendemiljö.

För att uppnå rättssäkerhet och likvärdigt bullerskydd för alla nya bostadsbyggnader borde samma krav på ljuddämpad sida gälla både inom och utanför detaljplanelagt område. Det innebär att 4 § andra stycket trafikbullerförordningen behöver tas bort, så att regelverket harmoniserar och att samma krav gäller oavsett var byggnaden är belägen.

Att ta bort kravet på att minst hälften av bostadsrummen ska orienteras mot en ljuddämpad sida bör inte innebära att de beräknade värdena i detaljplanen överskrids oftare än idag. Det innebär att tillsynen enligt miljöbalken inte förväntas påverkas i någon större utsträckning, eftersom möjligheten till ingripande är mycket restriktiv.

Boverket vill påpeka att det är viktigt att även till synes begränsade förändringar beslutas utifrån en helhetsbild av vilken reglering som finns och hur den säkerställer att påverkan på människors hälsa inte blir orimligt hög. Det behöver särskilt beaktas att på grund av den samordning som gjorts mellan PBL och miljöbalken, utgör trafikbullerförordningen den yttersta gränsen för vilka bullernivåer utomhus som kan accepteras vid bostadsbyggnader.

8 Konsekvenser av författningsförslaget

I detta kapitel beskrivs konsekvenserna av författningsförslaget enligt 6-10 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

8.1 Redogörelse för problemet

Dagens reglering av ljuddämpad sida syftar till att skydda människors hälsa i bullerutsatta lägen. Den tillämpas som en form av kompensation på platser där bullernivåerna är mycket höga och beräknas överstiga 60 dBA vid en bostadsbyggnads fasad.

I praktiken innebär regleringen av bostadsrummens orientering dock att kommunen behöver reglera i detaljplanen att minst hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet vänds mot den ljuddämpade sidan. Bostadshusets planlösning blir därför till viss del reglerad i detaljplanen, vilket innebär att exploatörer behöver ta fram relativt detaljerade underlag redan i detaljplaneskedet. Detta kan innebära ekonomiska risker i ett tidigt skede. Att detaljplanen reglerar inomhusmiljön på detta sätt avviker från vad en detaljplan normalt reglerar. Inomhusmiljön regleras i första hand i 8 kap. PBL, 3 kap 13 § PBF samt i Boverkets byggregler. Kravet på lägenhetsutformning innebär en avvikelse från den avsedda regelstrukturen vilket gör reglerna svårare att förstå och tillämpa.

Det finns i dag ingen samlad nationell statistik som gör det möjligt att ange hur många detaljplaner eller byggprojekt som årligen påverkas av nuvarande krav på lägenhetsorientering i bullerutsatta lägen. Underlag från kommuner, länsstyrelser och branschaktörer, liksom de exempel som redovisas i rapporten, visar dock att problemet ofta förekommer i bullerutsatta projekt. Problembeskrivningen bygger därför huvudsakligen på dessa kvalitativa uppgifter och praktiska erfarenheter.

Regleringen innebär vidare att kommunen behöver bedöma om den planlösning som exploatören föreslår kommer uppfylla trafikbullerförordningens krav. Regleringen ger på så sätt kommunens detaljplanehandläggare uppgifter som inte vanligen ingår i deras arbete. Boverkets utredning visar att kravet är svårt att tillämpa och att felaktigheter är relativt vanliga.

Regleringen begränsar även vilka planlösningar som är möjliga i bullerutsatta lägen. Detta innebär att de bostäder som byggs i bullerutsatta miljöer storleksmässigt inte alltid motsvarar efterfrågan på marknaden.

Ljuddämpad sida är en av de förutsättningar som trafikbullerförordningen anger för att möjliggöra bostadsbyggande i bullerutsatta lägen. Sverige har bostadsbrist och det byggs i dagsläget för få bostäder årligen för att lösa bristen. Problemet är särskilt stort i städer och tillväxtområden där

många människor vill bo. Utifrån detta behöver det avvägas hur långtgående krav som behöver ställas på bostadsbyggande i bullerutsatta miljöer.

8.2 Vilken förändring som eftersträvas

I uppdraget efterfrågas en förändring av trafikbullerförordningen för att kraftigt förenkla detaljplaneprocessen och möjliggöra ett ökat och mer differentierat bostadsutbud. Att ta bort kravet på att minst hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot den ljuddämpade sidan innebär ett mer konsekvent regelverk där inomhusmiljön inte regleras i detaljplan med anledning av buller, vilket underlättar detaljplaneringen och ger tydligare förutsättningar för företag som bygger bostadshus.

8.3 Om ingen åtgärd vidtas (nollalternativet)

Om förändringen inte genomförs kvarstår problemet att lägenhetsutformningen behöver styras i detaljplan i de fall riktvärdena för trafikbuller överskrids. Exploatörer kommer fortsatt att behöva ta fram detaljerade underlag innan det är säkert att detaljplanen kommer att få laga kraft, vilket innebär kostnader och ekonomiska risker i tidiga skeden.

Utan förändringar fortsätter de nuvarande kraven att begränsa planlösningar och innebära kostnader för planering och byggande. Med nollalternativet kvarstår också en osäkerhet för de som tillämpar regelverket samt för exploatörer.

Nollalternativet medför inte någon förändrad hälsopåverkan. Nuvarande krav i trafikbullerförordningen har som syfte att säkerställa påverkan på hälsa i bullerutsatta lägen och fortsätter göra det med detta alternativ.

8.4 Alternativa lösningar

8.4.1 Alternativ 1 Gemensamma vistelseytor med god ljudmiljö

En lösning som Boverket fått i uppdrag att särskilt utreda är att ljuddämpad sida kompletteras med ett alternativ i form av gemensamma ljuddämpande vistelseytor. Ett sådant förslag skulle behöva säkerställas redan i detaljplanen och bedöms därmed inte innebära någon faktisk förenkling. Dessutom är det tveksamt om gemensamma vistelseytor verkligen kan anses likvärdiga med en ljuddämpad sida i direkt anslutning till bostaden, särskilt med risk för bostäder i miljöer med hälsofarliga bullernivåer.

Förslaget om gemensamma vistelsezoner skulle kräva att kommunen i detaljplanen ställer krav som varken kan garanteras i genomförandet eller följas upp med tillsyn. Boverket anser att en sådan reglering i detaljplan inte är förenlig med nuvarande plan- och bygglagstiftning. Mot denna bakgrund bedöms att ett alternativ där skyddad sida ersätts av gemensamma vistelsezoner inte är möjligt eller lämpligt att föreslå. Se vidare avsnitt 7.2.

8.4.2 Alternativ 2 Kravet på lägenhetsutformning tas bort men ljuddämpad sida bibehålls

8.4.2.1 Effekt på problemet

Förslaget innebär att regelverket förtydligas, vilket underlättar för kommunens detaljplanläggning. Det innebär även mindre osäkerhet och ökad flexibilitet i projekteringen av bostadshus för de som bygger bostäder i bullerutsatta områden.

8.4.2.2 Konsekvenser för staten

Ekonomiska konsekvenser: Förslaget innebär kostnader för staten i form av behov av vägledning kopplat till regeländringen. Länsstyrelsernas tillsyn över detaljplaner enligt 11 kap. 10 § 5 och 11 § PBL underlättas genom att regelverket förtydligas.

Andra relevanta konsekvenser: Påverkan på folkhälsopolitiska mål och miljökvalitetsmål behöver följas upp.

8.4.2.3 Konsekvenser för kommunen

Ekonomiska konsekvenser: Kostnader för handläggning av detaljplaner i bullerutsatta lägen kan antas minska något. Den ökade flexibiliteten i utformningen av bostäder kan minska kostnader och handläggningstid vid prövning av bygglov i dessa lägen.

8.4.2.4 Konsekvenser för företagen

Ekonomiska konsekvenser: Vid planläggning i bullerutsatta lägen behöver byggherrar inte redan i detaljplaneskedet ta fram underlag för möjliga planlösningar.

Andra relevanta konsekvenser: Möjligheten till ett mer differentierat bostadsutbud i bullerutsatta lägen ökar.

8.4.2.5 Konsekvenser för andra enskilda

Ekonomiska konsekvenser: Tillgången till större bostäder i bullerutsatta lägen kan öka något eftersom förslaget ger utökad frihet för byggherren att utforma planlösningen. För enskilda kan detta innebära möjlighet att få större bostad till lägre kostnad per kvadratmeter, men också att hushåll med svagare ekonomi i högre grad hänvisas till bostäder i sämre ljudmiljö utomhus.

Andra relevanta konsekvenser: I vissa lokaliseringar kan det uppstå problem med framför allt tillfälliga överskridanden och lågfrekvent buller. Inomhusmiljön regleras i 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och i Boverkets byggregler. Förslaget innebär ingen förändring av byggreglerna och minivån kvarstår därmed.

8.4.3 Alternativ 3 Ljuddämpad sida, alternativt författningsförslag

8.4.3.1 Effekt på problemet

Ett annat sätt att utforma författningsförslaget enligt alternativ 2 är att ljuddämpad sida ska anordnas vid en viss andel av byggnadens fasad, exempelvis hälften eller en tredjedel. Detta för att säkerställa att den ljuddämpade sidan blir tillräckligt stor för att skapa en god ljuddämpad utemiljö invid byggnaden.

Problemet med detta alternativ och liknande sätt att säkerställa den ljuddämpade sidans storlek är att det blir starkt styrande för bostadshusets placering och utformning. Det öppnar både för svåra tolkningssituationer och skapar incitament för ”kryphål”, exempelvis att utforma byggnaden på ett sådant sätt att den ljuddämpade sidan i praktiken minimeras, för att spara kostnader.

I förlängningen kan ett sådant förslag därför leda till sämre bostäder och utemiljöer, både ur bullersynpunkt och allmän synpunkt. Boverket förespråkar därför inte detta förslag.

8.5 Redogörelse för lämpligast alternativ

Inom ramen för detta uppdrag förespråkar Boverket alternativ 2, att ta bort kravet på lägenhetsutformning men behålla kravet på ljuddämpad sida. Kravet på ljuddämpad sida bör knytas till behovet av en god utemiljö invid byggnaden. Detta uppfyller syftet med uppdraget och ger möjlighet till bättre bostadsutformning.

8.6 Analys av det valda alternativet

Om kravet på att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot den ljuddämpade sidan tas bort, kan det få olika konsekvenser. Det är endast ärenden om detaljplan och bygglov utanför planlagt område som påverkas, om dessa påbörjas efter att ändringen trätt i kraft. Detta eftersom trafikbullerförordningen bara ska tillämpas vid denna typ av ärenden. Det är också enbart ärenden som rör bostadshus där ljudnivån överstiger 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid fasad som påverkas. Det är alltså bara en liten andel av det totala bostadsbeståndet som berörs.

En av Boverkets utgångspunkter i detta uppdrag har varit att författningsförslaget inte bör tillåta bostäder i mer bullerutsatta miljöer än idag. Författningsförslaget innebär dock ett annat sätt att säkerställa den ljuddämpade sidan vilket gör att det inte bedöms möjligt att göra en mer exakt

jämförelse med dagens trafikbullerförordning. Det kan därför inte uteslutas att bostadshus kan lokaliseras till andra, mer bullerutsatta platser om den valda lösningen genomförs.

8.6.1 Sammanfattning av konsekvenser

Förslaget innebär att regelverket blir mer konsekvent och lättöverskådligt, vilket underlättar detaljplaneringen. Det innebär också att byggherrar inte redan i detaljplaneskedet behöver ta fram underlag för möjliga planlösningar, vilket är en förenkling för byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer.

Byggherren får mer flexibilitet att utforma bostäder i bullerutsatta lägen, vilket kan leda till mer varierade planlösningar och storlekar. Vid bostadslägenheter som inte är större än 35 kvadratmeter kan det antas att företagen generellt behöver lägga något mer resurser på att klara byggreglernas ljudnivåer inomhus. Det kan handla om konsult- eller materialkostnader. Vilka lösningar som är aktuella beror på bullersituationen och vad som ska byggas. I huvudsak förväntas förslaget dock inte medföra att det blir dyrare att klara inomhuskraven för bostadshus i bullerutsatta lägen. Förslaget förväntas därmed medföra ett mer differentierat bostadsutbud, men endast i begränsad omfattning öka bostadsutbudet.

Om enkelsidiga lägenheter som är större än 35 kvadratmeter uppförs mot den sida av byggnaden där trafikbullerförordningens riktvärden överskrids, kan det få negativa effekter för ljudmiljön inomhus. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och i Boverkets byggregler. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Den miniminivå för inomhusbuller som gäller enligt byggreglerna är oförändrad. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra föreskrifterna vid behov.

Bland de negativa effekter för hälsan som har identifierats för människor som bosätter sig i bostäder som planerats efter att förslaget trätt i kraft, finns ökad utsatthet för tillfälliga överskridanden av inomhusnivåer och lågfrekvent buller samt mer långvarig exponering eftersom det kan antas att människor bor längre i bostäder som är större än 35 kvadratmeter. Det kan också antas att sådana lägenheter är mer attraktiva för barnfamiljer, vilket gör att barn kan hamna i riskzonen.

Förslaget syftar inte till att påverka eller försämra bullersituationen utomhus och anger därför att en ljuddämpad sida ska finnas och att samma riktvärden som i dagens 4 § trafikbullerförordningen ska användas. Samtidigt innebär förslaget en viss osäkerhet, eftersom förslaget säkerställer ljuddämpad sida på ett helt annat sätt än nuvarande regelverk. Det kan därför inte uteslutas att ljuddämpad sida kan säkerställas i miljöer där bullersituationen och kravet på lägenheternas orientering tidigare gjort det omöjligt. Bostadshus skulle då kunna placeras i bullrigare miljöer än idag, vilket skulle leda till en generellt högre bullernivå på den exponerade sidan.

Boverket föreslår att riktvärdena för ljustäpning ska uppfyllas på hela fasaden. I vissa situationer skulle detta kunna skapa bättre resultat för utomhusmiljön vid den ljustäpnade sidan jämfört med dagsläget. Utvecklingen bör noggrant följas upp.

Förslaget bedöms inte påverka bedömningen av miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö utvecklingstrend eller möjligheterna att nå målet.

8.6.2 Vilka som berörs av förslaget

Förslaget berör enskilda, främst boende, byggherrar, fastighetsägare, entreprenörer, konsulter, kommuner, länsstyrelser och andra som tillämpar reglerna i praktiken. Även regioner och myndigheter som Folkhälsomyndigheten kan beröras. Boverket och Naturvårdsverket kommer behöva vägleda om hur de ändrade reglerna ska tillämpas.

8.6.3 Centrala hälsokonsekvenser

Det behöver beaktas att begränsningen på 65 dBA ekvivalent ljudnivå för bostäder på högst 35 m² tas bort, vilket innebär att dessa bostäder kommer att kunna utsättas för högre ljudnivåer vid fasad. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och i Boverkets byggregler. Kraven på skydd mot buller inomhus hanteras i byggprocessen enligt PBL. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra föreskrifterna vid behov.

Människor vistas inomhus nästan 90 procent av sin tid och drygt två tredjedelar av den i bostaden.³² Allt oftare vistas vi även i våra bostäder på arbetstid.³³ Detta innebär att bostäder och ljudmiljön i dessa spelar en viktig roll för både människors möjlighet till sömn och vila, men även arbetsmiljö. Vissa grupper i befolkningen, såsom barn, äldre, personer med funktionsnedsättning eller ekonomiskt svaga, har också begränsad eller ingen möjlighet att påverka sin boendesituation och är därför särskilt utsatta. Det är dock redan idag möjligt att vända bostadsrum, däribland sovrum, mot exponerad sida.

Det kan antas att även större och därmed fler bostäder i bullerutsatta miljöer byggs vända enbart mot en bullerexponerad sida, vilket i sin tur kommer att leda till att fler människor i dessa områden exponeras för höga ljudnivåer utomhus. Sådana större bostäder efterfrågas ofta av barnfamiljer vilket kan innebära att barn exponeras i större utsträckning. Det kan även leda till att fler bor länge och exponeras längre, vilket ökar risken för negativ hälsopåverkan.

³² Svensk Ventilation, 2018: Nästan hela livet inomhus. [Nästan hela livet inomhus - Svensk Ventilation](#). Hämtad 2026-03-31.

³³ Statistiska Centralbyrån, 2025: Pressmeddelande, Fler jobbar mer hemifrån. [Fler jobbar mer hemifrån](#). Hämtad 2026-03-31.

De boendes hälsa kan påverkas av tillfälliga överskridanden av gällande inomhusnivåer samt lågfrekvent buller. Sådana problem finns redan idag.

Det kan inte uteslutas att även fler bostäder skulle byggas i mer bullerutsatta lägen än idag. Dock är det inte möjligt att säga i vilken utsträckning det skulle kunna ske. Detta innebär en osäkerhet i bedömningen.

8.6.4 Samhällsekonomiska konsekvenser

Konsekvenserna bedöms på generell nivå och det har inte bedömts möjligt att räkna fram kostnader och nyttor i kronor. Förslaget innebär att byggherrar inte redan i detaljplaneskedet behöver ta fram underlag för att kommunen ska kunna bedöma om den tänkta planlösningen är genomförbar. Regelverket blir mer konsekvent och lättöverskådligt, vilket är en tydlig fördel för byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Det underlättar också detaljplaneringen eftersom kommunen inte längre behöver bedöma möjliga planlösningar redan i detaljplaneskedet. Byggherren får mer flexibilitet att utforma bostäder i bullerutsatta lägen, vilket kan leda till mer varierade planlösningar och storlekar.

8.6.4.1 Jämförelse mellan alternativ

Denna jämförelse skiljer mellan ett nollalternativ (nuvarande krav på ljuddämpad sida) och alternativ 2 där kravet på att hälften av bostadsrummen ska vändas mot en ljuddämpad sida tas bort.

Tabell 1. En jämförelse mellan nollalternativet och alternativ 2.

Aspekt	Nollalternativ	Alternativ 2
Planlösningar i bostäder	Begränsad flexibilitet genom krav på orientering av bostadsrum mot ljuddämpad sida.	Ökad flexibilitet när kravet på bostadsrummens orientering tas bort.
Hälsoskydd	Oförändrad.	Risk för påverkan på hälsa i vissa situationer.
Detaljplanering	Bostadsrummens orientering behöver regleras i detaljplan	Viss förenkling då bostadsrummens orientering inte behöver regleras.
Samhällsekonomisk nytta	Reglerna är komplicerade och tillämpas relativt ofta felaktigt.	Regelverket förtydligas genom att de krav som ställs på inomhusmiljön i styrs av 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och i Boverkets byggregler.

8.6.4.2 Samlad samhällsekonomisk bedömning

Sammanvägt innebär förslaget att regelverket förtydligas, vilket kan gynna bostadsbyggandet. På sikt behöver eventuella negativa hälsokonsekvenser följas upp. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och i Boverkets byggregler. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra föreskrifterna vid behov.

8.6.4.3 Samhällsekonomisk kostnadsnyttoanalys

Detta avsnitt redogör översiktligt för en samhällsekonomisk analys av förslaget att ta bort kravet på bostadsrummens orientering mot ljuddämpad sida, samtidigt som kravet på ljuddämpad sida vid fasad behålls.

Analysen utgår från ett samhällsperspektiv och bygger på en jämförelse mellan ett nollalternativ och den föreslagna ändringen. Avsnittet ska inte uppfattas som en fullständig kvantitativ värdering av alla effekter eller som en heltäckande samhällsekonomisk kostnads-nyttoanalys av förslaget.

Konsekvenserna bedöms på generell nivå och det har inte bedömts möjligt att räkna fram kostnader och nyttor i kronor. För att kunna göra en sådan beräkning hade behövts bland annat uppgifter om antalet planerade bostäder och deras fördelning mellan bullerutsatta lägen och lägen med lägre buller. Vidare hade behövts uppgifter om planlösningar i både nollalternativet och åtgärdsalternativet, liksom kostnadsunderlag för olika fasad- och fönsterlösningar samt ventilationssystem. Lokala hyres- och prisnivåer för bostäder utgör en viktig förutsättning för att värdera intäktsidan. Dessutom krävs bullerberäkningar vid fasad samt en bedömning av andelen enkelsidiga lägenheter mot bullerutsatt sida. Det finns också osäkerheter i flera led när det gäller att bedöma hälsoeffekterna. Det gäller både sambandet mellan exponering och effekt, befolkningens känslighet och faktiska vistelsemönster.

De samhällsekonomiskt relevanta effekter som identifierats rör i ett första led planering och administration. Förslaget bedöms kunna minska behovet av att utreda och reglera lägenhetsorientering i detaljplan. Att regelverket görs tydligare kan minska osäkerheter i tillämpningen och leda till något lägre kostnader för kompletteringar och omtag i planarbete i bullerutsatta lägen.

Vidare berörs bygg- och projekteringskostnader. För huvuddelen av bostäderna bedöms det inte ske någon generell förändring av den totala fasadyta som behöver ljudisoleras till följd av att orienteringskravet tas bort. För bostäder på högst 35 m² kan kostnaderna däremot öka, eftersom riktvärdet på 65 dBA tas bort för dessa. I sådana situationer kan mer ljudisolering behövas för att klara gällande krav på inomhusnivåer enligt Boverkets byggregler. I bullerutsatta projekt där genomgående lägenheter idag styrs av orienteringskravet kan däremot en viss förenkling av planlösningen minska projekteringskostnaderna.

En tredje grupp effekter gäller bostadens användning och intäkter. Genom ökad frihet i planlösningen kan ytan i vissa projekt utnyttjas mer effektivt. I praktiken kan detta exempelvis innebära att behovet av korridorslösningar minskar och att genomgående lägenheter inte behöver göras större än boende efterfrågar. I sådana fall kan viss boarea frigöras eller användas mer marknadsmässigt, vilket kan öka projektens intäkter.

Dessa effekter är dock starkt projektspecifika och kan inte generaliseras utan lokala data.

Slutligen finns konsekvenser för hälsa och boendemiljö avseende bostäder som planläggs i lägen där trafikbullerförordningens värden överskrids. Förslaget kan leda till att fler enkelsidiga lägenheter, även större än 35 m², vetter mot en fasad där riktvärdena i trafikbullerförordningen överskrids. Forskning visar att långvarig exponering för trafikbuller kan ge upphov till sömnstörningar, ökad stressbelastning och en ökad risk för hjärt-kärlsjukdom. Sådana effekter kan bli mer betydelsefulla om boende vistas mycket i bullerexponerade rum, till exempel vid distansarbete. På längre sikt kan de identifierade hälsoriskerna medföra ökade kostnader för hälso- och sjukvård samt för sjukskrivningar och därmed produktionsbortfall. Dessa potentiella kostnader har inte kvantifierats i kronor inom ramen för denna rapport, men är samhällsekonomiskt relevanta och bör beaktas i eventuella fördjupade analyser. Eventuella effekter på inomhusmiljön behöver hanteras inom ramen för Boverkets fortsatta arbete med byggregler. Förslaget innebär dock i sig inga ändrade ljudkrav inomhus; om uppföljningen visar behov av justeringar får detta hanteras i kommande översyner av byggreglerna.

Sammanvägt bedöms förslaget kunna ge vissa samhällsekonomiska vinster genom förenklad detaljplanering, ett mer konsekvent regelverk och möjligheter till mer yteffektiva bostadsutformningar i bullerutsatta lägen. Samtidigt finns en risk för negativa hälsokonsekvenser i de fall fler och större lägenheter vetter enbart mot bullerutsatt fasad i dessa lägen.

Eftersom underlaget inte medger robusta beräkningar av hälsokostnader och eftersom effekterna är starkt beroende av lokala förhållanden, görs ingen samlad kvantitativ slutsats om nettoeffekten i kronor på nationell nivå.

8.6.5 Konsekvenser för staten

Förslaget har vissa effekter för staten. Det handlar framför allt om kostnader för vägledning kopplat till förslaget samt kostnader på sikt för att följa upp tillämpningen och utvärdera resultatet ur bland annat hälsosynpunkt.

8.6.5.1 Boverket

Boverket måste ta fram vägledning och utföra informationsinsatser gentemot kommuner, länsstyrelser, byggherrar och allmänheten. Det kommer även behövas särskilda utvärderingar av regeländringens effekter på bostadsmiljö och hälsa. Dessa åtgärder genererar kostnader kopplade till arbete, konsultation och kommunikation. Om sådana utvärderingar visar att Boverkets byggregler behöver ändras, ansvarar Boverket för detta.

8.6.5.2 Naturvårdsverket

Naturvårdsverket kan påverkas genom sitt ansvar för buller- och hälsofrågor genom miljöbalken. Det handlar främst om kostnader för vägledning och uppföljning av bullerpåverkan i samhället.

8.6.5.3 Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten kan påverkas genom ett ökat behov av analyser och nationell uppföljning om buller och dess konsekvenser för folkhälsan.

8.6.5.4 Länsstyrelserna

Länsstyrelsernas tillsyn över detaljplaner enligt 11 kap. 10 och 11 §§ PBL påverkas genom behov av uppdaterade bedömningskriterier och vägledning gentemot kommunerna med anledning av förslaget. Att regelverket förtydligas kan förenkla länsstyrelsens tillsynsroll.

8.6.5.5 Samlad nettobedömning för staten

Den samlade effekten för staten är begränsad. Ansvaret för uppföljning av bullerpåverkan inuti bostadsbyggnader ligger i första hand på Boverket, men även andra myndigheter kan beröras.

8.6.5.6 Åtgärder för att begränsa konsekvenser

Det har inte bedömts nödvändigt att vidta åtgärder för att begränsa konsekvenser för staten.

8.6.6 Konsekvenser för kommuner

Förändringen påverkar framför allt kommunernas detaljplanering och till viss del även bygglovshanteringen.

8.6.6.1 Ekonomiska konsekvenser för kommuner

För kommunernas detaljplaneläggning kan förslaget medföra något minskad arbetsåtgång vid utformning av nya detaljplaner i bullerutsatta lägen genom att lägenhetsutformningen inte behöver regleras och att kommunen inte behöver granska och ta ställning till förslag på planlösningar. För handläggningen av ärenden om bygglov utanför detaljplanelagt område innebär förslaget motsvarande förenkling.

Det kan noteras att Boverkets förslag inte påverkar redan antagna detaljplaner, där trafikbullerförordningens krav och särskilt kravet på lägenhetsutformning har reglerats i detaljplanen. Planbestämmelser som anger att hälften av bostadsrummen ska vändas mot ljuddämpad sida fortsätter därför att gälla tills kommunen ändrar eller upphäver planen. Eftersom detaljplanens reglering är en helhet anser Boverket inte att det vore lämpligt om ändringen innebar att sådana planbestämmelser automatiskt skulle sluta gälla.

Det är mer oklart hur Boverkets förslag påverkar tillämpningen av planbestämmelser som innehåller formuleringar som inte har stöd i lagen, till exempel att 4 § trafikbullerförordningen ska tillämpas. Det är möjligt att den förordning som gällde när detaljplanen antogs då ska tillämpas, men andra tolkningar kan också vara möjliga. Frågan kan sannolikt bara besvaras i rättspraxis.

8.6.6.2 Konsekvenser för miljötillsyn och ingripanden enligt miljöbalken

Boverket bedömer att det inte kan antas att ingripanden eller skärpta villkor enligt miljöbalken kommer att bli vanligare om Boverkets förslag genomförs (se avsnitt 7.2.4).

8.6.6.3 Åtgärder för att begränsa konsekvenser

För att förslaget ska kunna tillämpas på rätt sätt kommer kommunerna behöva vägledning från statliga myndigheter.

8.6.6.4 Kommunal självstyret

Förslaget bedöms inte inskränka den kommunala självstyrelsen, eftersom kommunernas ansvar för detaljplanering enligt PBL kvarstår. Kommunerna har även fortsättningsvis möjlighet att inom ramen för detaljplaneringen reglera bebyggelsens placering och utformning i bullerutsatta lägen.

8.6.7 Konsekvenser för regioner

8.6.7.1 Ekonomiska konsekvenser för regioner

Regionerna kan påverkas genom ökade vårdkostnader kopplat till bullerrelaterad stress och ohälsa. Sådana effekter kan förstärkas över tid när fler hushåll exponeras för skadligt buller.

8.6.8 Konsekvenser för företag

Förslaget påverkar en bred krets av företag inom bygg- och fastighetssektorn, däribland byggherrar, fastighetsägare, byggbolag, konsultföretag, arkitekter, akustiker samt leverantörer av byggmaterial och tekniska system.

Ett byggprojekt involverar många olika aktörer och intressenter. Bilaga 2 visar antalet företag som skulle kunna beröras, vilka branscher företagen är verksamma inom samt storleken på dessa företag. Statistiken är hämtad från Statistiska centralbyrån (SCB), företagsdatabasen.

8.6.8.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms underlätta för företag som bygger bostäder. Byggherrar och fastighetsägare får större frihet att utforma bostäder, bland annat utifrån behov på platsen eller i kommunen generellt, eller utifrån ekonomiska förutsättningar. Exempelvis kan det bli möjligt att bygga fler bostadslägenheter i ett bostadshus när samtliga lägenheter inte behöver vändas mot ljuddämpad sida.

Projekten kan därmed bli enklare att planera och genomföra, vilket kan ge kortare byggtider och lägre kostnader för projektering. Detta kan bidra till ökad lönsamhet i bostadsbyggandet.

För bostadslägenheter på högst 35 kvadratmeter kan kostnaderna för ljudisolering generellt öka något eftersom riktvärdet på 65 dBA ekvivalent ljudnivå tas bort vid sådana. I huvudsak förväntas förslaget dock inte medföra att det blir dyrare att klara inomhuskraven för bostadshus i bullerutsatta lägen.

Som beskrivits ovan finns det också en viss osäkerhet i huruvida förslaget möjliggör bebyggelse i mer bullerutsatta miljöer än idag. I de fall bostadshus placeras på platser med generellt högre bullernivåer än vad som är möjligt idag, ökar kostnaderna för att uppnå en god inomhusmiljö, till exempel för ljudisolering av fönster och väggar. Boverkets arbete med kostnader för ljudisolering i fasad indikerar att merkostnaden för att uppfylla byggreglernas ljudkrav i ett bullerutsatt typfall, jämfört med ett motsvarande fall utan bullerproblem, kan uppgå till i storleksordningen tiotusentals kronor per rum. Det bedöms dock inte som möjligt att bedöma hur mycket vanligare detta kan antas bli.

Enkelsidiga lägenheter mot bullerexponerad sida, där bullerkällan är exempelvis en trafikerad väg, kan i vissa fall värderas lägre på bostadsmarknaden, bland annat utifrån begränsade möjligheter att ha öppna fönster. I andra fall kan positiva kvaliteter, som god utsikt, delvis motverka effekten. Sammantaget är pris- och värdeeffekterna därför osäkra och beroende av det enskilda läget.

Slutligen innebär förslaget ett behov för alla företag inom området att satsa på utbildning och processanpassning.

8.6.8.1.1 Påverkan på konkurrensförhållanden

Effekterna på konkurrensförhållandena bedöms som osäkra. Å ena sidan kan större företag med egna utvecklingsresurser ha lättare att snabbt anpassa rutiner och tekniska lösningar. Å andra sidan kan ett mer lättillämpat regelverk och minskat behov av tidiga, detaljerade utredningar särskilt underlätta för mindre aktörer.

8.6.8.2 Andra konsekvenser för företag

I samband med arbetet har Boverket inte noterat att förslaget påverkar företag i något annat avseende än vad som redan beskrivits. Några tillkommande kostnader eller andra konsekvenser till följd av förslaget utöver vad som har berörts kan inte förutses.

8.6.8.3 Åtgärder för att begränsa konsekvenser

Åtgärder för att begränsa negativa ekonomiska och hälsomässiga effekter:

- Vägledning: Boverket kan tillhandahålla vägledning riktade till företag och hushåll.
- Uppföljning: genomför uppföljningar cirka fem år efter ikraftträdande enligt föreslagna indikatorer (se avsnitt 8.7 Ikraftträdande och utvärdering).

8.6.9 Konsekvenser för andra enskilda

Förslaget kan innebära effekter för boende. De berörda kan delas in i grupper som boende i nyproduktion, personer med särskilda behov såsom ljudkänslighet samt olika inkomstgrupper.

8.6.9.1 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att enkelsidiga lägenheter kan hamna mot en fasad där trafikbullerförordningens riktvärden för buller överskrids. Tillgången till större bostäder kan öka något, vilket kan ge enskilda fler kvadratmeter till lägre kostnad per kvadratmeter.

8.6.9.2 Hälsokonsekvenser

Förslaget möjliggör enkelsidiga lägenheter mot den sida där riktvärdena för trafikbuller överskrids vid fasad. De som bor i sådana lägenheter kan påverkas genom negativa effekter för ljudmiljön. Ljudmiljön inomhus i bostäder regleras i 8 kap 4 § PBL, 3 kap 13 § PBF och i Boverkets byggregler. Förslaget i denna rapport innebär inte någon ändring kopplat till byggreglerna. Den miniminivå för inomhusbuller som gäller enligt byggreglerna är oförändrad. Det ligger inom Boverkets ansvar att följa upp och ändra föreskrifterna vid behov. Till detta kommer att förslaget endast påverkar en mycket liten andel av den totala bostadsbebyggelsen.

Vissa bullerproblem är redan i dagsläget svåra att hantera. Det handlar framför allt om tillfälliga överskridanden av bullerriktvärdena inomhus samt lågfrekvent buller.

Det kan inte uteslutas att bostäder skulle byggas i mer bullerutsatta lägen än idag. Dock är det inte möjligt att säga om och i vilken utsträckning det skulle kunna ske. Därför är det inte möjligt att fullt ut bedöma förslagets påverkan på förutsättningar för att promenera och vistas ute i bostadsmiljöerna.

8.6.9.2.1 Vädringsmöjligheter och inomhusklimat

Boverkets byggregler avseende ventilation och termisk komfort omfattar inget krav på att fönster ska finnas eller att de måste vara öppningsbara. Det är därför byggherren som avgör om öppningsbara fönster ska användas. Däremot krävs möjlighet till ökad luftväxling i bostäder om det inte är obehövligt (3 kap. 6 § BFS 2024:8). Det finns också krav på acceptabel termisk komfort (6 kap. 1–2 §§ BFS 2024:8). Kraven är funktionskrav, vilket innebär att det inte är angivet hur de ska uppfyllas. Olika lösningar är därför möjliga.

Om bullersituationen utanför en nybyggd bostadslägenhet gör att vädring genom öppet fönster tillämpas mer sällan, kan det leda till högre kostnader för luftkyllning i byggnadens ventilationssystem. Vädring genom öppet fönster är en vanlig metod för tillfällig luftväxling, vilket sannolikt har en begränsad påverkan på bullersituationen inomhus. På grund av de krav som ställs på en byggnads energihushållning torde dock mer långvarig vädring genom öppet fönster bara i undantagsfall kunde tillämpas som metod för att klara krav på luftväxling och termisk komfort (jämför 9 kap. BFS 2011:6).

8.6.9.3 Jämställdhet och jämlikhet

Barn i förskole- och skolålder är extra känsliga för buller eftersom det påverkar koncentration, språkutveckling och inlärning. Bullerexponering kan förstärka skillnader i utbildningsresultat mellan barn i olika bostadsmiljöer.

8.6.9.4 Särskilt utsatta och sårbara grupper

Barn, äldre, personer med funktionsnedsättning och kroniskt sjuka är särskilt sårbara för både buller och värmestress, då de ofta vistas mer i hemmet och kan ha svårare att kompensera genom att byta miljö eller anpassa vardagen.

Personer med funktionsnedsättning och personer med annan än svensk bakgrund rapporterar i högre utsträckning sömnstörning av trafikbuller i sin bostad.³⁴ Det finns risk att förslaget bidrar till att öka denna utveckling.

³⁴ Folkhälsomyndigheten 2023: Miljöhälsoenkäten 2023. Data om Boende och närmiljö: Buller/Störs av buller. [Folkhälsodata - välj tabell](#). Hämtad 2026-03-31.

8.6.10 Europeiska unionen

Förslaget bedöms inte beröra Sveriges skyldigheter enligt EU-rätt. Miljöbullerdirektivet (2002/49/EG) ställer inga direkta krav på nationella byggnadsregler, utan fokuserar på kartläggning och åtgärdsprogram. Förslaget går inte utöver eller understiger miniminivåer i EU-lagstiftning.

8.6.11 Miljö- och klimatkonsekvenser

Som beskrivits ovan kan det inte uteslutas att ljuddämpad sida kan säkerställas i miljöer där bullersituationen och kravet på lägenheternas orientering tidigare gjort det omöjligt. Bostadshus skulle då kunna placeras i bullrigare miljöer än idag, vilket då hade inneburit att det krävs mer material för ljuddämpning med mera. Det skulle också kunna innebära mer förtätning och mer effektiv användning av infrastruktur. På grund av dessa osäkerheter går det dock inte att bedöma miljö- och klimatkonsekvenser till följd av lokalisering till sådana miljöer.

Förslaget kan antas leda till att vädring, som idag är en vanlig lösning för kompletterande ventilation, inte längre blir lämplig och kommer behöva ersättas med andra lösningar, såsom mekanisk ventilation och kylning.

8.6.12 Konsekvenser för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö

Förslaget kan ha bäring på flera av målets tio preciseringar, framför allt hållbar bebyggelsestruktur (1), natur- och grönområden (5), god vardagsmiljö (7), hälsa och säkerhet (8) samt hushållning med energi och resurser (9).

Vid den senaste fördjupade utvärderingen hade miljö kvalitetsmålet bedömts inte kunna nås till 2030, varken när det gällde miljö tillståndet eller beslutade styrmedel för att nå målet på sikt. Utvecklingen för målets miljö tillstånd bedömdes som neutral. Detta med anledning av att utvecklingen för målets olika aspekter gick åt olika håll, baserat på analysen av perioden 2018–2022. Bland annat hade utvecklingen i miljö tillståndet bedömts negativ för bullerstörning hos människor.³⁵

Det aktuella förslaget bedöms inte påverka bedömningen av målets utvecklingstrend eller möjligheterna att nå målet.

8.7 Ikraftträdande, informationsinsatser och utvärdering

8.7.1 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

För att berörda aktörer ska få möjlighet att förbereda och anpassa sig till Boverkets förslag föreslås att förslaget träder i kraft minst tolv månader

³⁵ Boverket, 2022: God bebyggd miljö – fördjupad utvärdering av miljö kvalitetsmålet. Rapport 2022:13. [God bebyggd miljö - fördjupad utvärdering av miljö kvalitetsmålet](#). Hämtad 2026-03-31.

efter beslut. Det är också lämpligt att övergångsbestämmelser används så att förslaget inte tillämpas på pågående detaljplaneärenden samt pågående ärenden om lov och förhandsbesked utanför detaljplanelagt område.

8.7.2 Speciella informationsinsatser

Boverket kommer behöva bidra med vägledningsmaterial och utbildning riktat främst till kommuner och länsstyrelser. Kommunerna har ansvar för planläggning samt prövning av lov och förhandsbesked, medan länsstyrelsen berörs som tillsynsmyndighet över detaljplaner enligt 11 kap. 10 – 11 §§ PBL.

Utbildningsinsatser behöver samordnas med Naturvårdsverket, som har vägledningsansvar bland annat utifrån miljöbalkens bestämmelser om skydd för människors hälsa utifrån omgivningsbuller.

Med utgångspunkt i en schabloniserad timkostnad på 700 kronor och ett årsarbetsmått på cirka 1 600 timmar (vilket motsvarar cirka 1 120 000 kronor per årsarbetskraft) har en uppskattning av kostnaderna för informationsinsatserna gjorts. Beräkningen omfattar framtagande och uppdatering av vägledning och webbinformation, produktion av digitala utbildningar och webinarier, samverkan med Naturvårdsverket och andra aktörer samt projektledning och enklare uppföljning under en period om cirka 2–3 år. Sammanlagt bedöms resursbehovet motsvara ungefär 2,4–2,9 miljoner kronor för hela perioden.

Denna kostnadsuppskattning avser Boverkets informationsinsatser, inklusive Boverkets arbete med samverkan med Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets eventuella egna kostnader för vägledning och information redovisas inte här.

8.7.3 Utvärdering

Förslagets effekter på bostadsbyggandet samt för bullersituation för boende bör utvärderas. En lämplig tidpunkt skulle kunna vara 5 år efter ikraftträdande. En sådan utvärdering skulle också kunna ingå i en allmän översyn av trafikbullerförordningens tillämpning i Sverige.

Det ska noteras att Boverkets ansvar för uppföljning och utvärdering av byggreglerna inte omfattas av denna kostnad.

Uppföljningsindikatorer föreslås för fem år efter ikraftträdande. Dessa bör omfatta kvantitativa mått som antal påbörjade bostäder i bullerutsatta lägen, andel nyproducerade lägenheter utan ljustäpplad sida, genomsnittlig merkostnad per lägenhet för fasad/fönster samt energianvändning för ventilation i nyproduktion. Hälsorelaterade indikatorer bör inkludera självrapporterad andel sömnstörda via enkät samt registerdata för hjärt-kärlrelaterade vårdkontakter på längre sikt. Ansvar för uppföljning föreslås ligga på Boverket i samverkan med Folkhälsomyndigheten och Naturvårdsverket.

Exempel på indikatorer kan vara antal påbörjade bostäder i områden där trafikbullerförordningens riktvärden överskrids, andel nya lägenheter utan åtminstone ett rum mot ljuddämpad sida, medelvärde av merkostnad för fasad/fönster per lägenhet, energianvändning för ventilation i nyproducerade bostäder, andel låginkomsttagare och barnfamiljer i nya lägenheter i bullerutsatta lägen, självrapporterad buller- och sömnstörning hos boende (enkätundersökningar) samt registerbaserad statistik över bullerrelaterad hjärt-kärl-ohälsa.

9 Författningskommentarer

9.1 Förslag till förordning om ändring av förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader

3 §

Buller från spårtrafik och vägar bör inte överskrida

1. 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad, och
2. 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

Paragrafen motsvarar delar av tidigare bestämmelse.

Dagens 3 § andra stycke innehåller ett undantag från riktvärdena i första stycket. Undantaget innebär att för bostäder på högst 35 kvadratmeter gäller riktvärdet 65 dBA vid fasad i stället för vad som anges i första stycket. Detta innebär att ljuddämpad sida ofta inte behöver anordnas för sådana små bostäder. Boverkets förslag att bostäderna inte behöver vändas mot den ljuddämpade sidan enligt 4 § innebär att undantaget inte längre är motiverat. Paragrafens andra stycke föreslås därför strykas.

Närmare överväganden finns i avsnitt 4.3.

4 §

Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör det finnas minst en ljuddämpad sida som skapar förutsättningar för en god utemiljö i anslutning till byggnaden.

Vid en ljuddämpad sida bör:

1. 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskridas vid hela fasaden, och
3. 70 dBA maximal ljudnivå vid hela fasaden inte överskridas mellan 22.00 och 06.00.

Om byggnaden vid tillämpning av första stycket har olika långa sidor bör i första hand en längre sida väljas.

Paragrafen motsvarar delar av tidigare bestämmelse.

Bestämmelsen syftar till att säkerställa en ljuddämpad sida av en byggnad där ljudnivåerna enligt 3 § samma förordning överskrids vid en eller flera av byggnadens fasader. Paragrafen ska tillämpas vid detaljplaneläggning samt prövning av lov och förhandsbesked utanför detaljplanelagt område (jämför 2 kap. 6 a § samt 9 kap. 56 § 4 PBL).

I dagens 4 § säkerställs den ljuddämpade sidan genom att hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vändas mot en ljuddämpad sida. Indirekt ställer detta krav på att en ljuddämpad sida ska finnas. Det innebär också att sidan behöver ha en viss storlek i proportion till hur många och hur stora bostadslägenheter som finns i byggnaden.

När kravet på hur bostadslägenheterna ska orienteras tas bort behövs därför ett annat sätt att säkerställa en ljuddämpad sida. Paragrafen behöver säkerställa en god ljuddämpad utemiljö vid minst en av byggnadens sidor samt att den ljuddämpade sidan är av tillräcklig storlek i förhållande till byggnaden.

Första stycket anger att det bör finnas minst en ljuddämpad sida. ”Minst en” innebär att flera ljuddämpade sidor kan anordnas på samma byggnad, om situationen kräver det. Det kan handla om en byggnad som byggts i vinkel, eller kvartersbebyggelse med kringbyggd innergård.

I samma stycke anges att den ljuddämpade sidan ska skapa förutsättningar för en god utemiljö i anslutning till byggnaden. Bestämmelsen innebär att kommunen behöver bedöma om det kommer finnas förutsättningar för en god utemiljö när planen är genomförd. Kommunen kan behöva säkerställa sådana förutsättningar genom planens reglering. Däremot ska paragrafen inte tolkas som att kommunen ska säkerställa en god utemiljö genom planbestämmelser, eftersom det är förutsättningarna som avses. Att utemiljön faktiskt får goda kvaliteter provas i viss utsträckning vid lovprövning mot bestämmelserna om tomt i 8 kap. 9–11 §§ PBL men blir i slutändan upp till fastighetsägaren och de boende att säkerställa.

Vad som krävs för att uppnå förutsättningar för en god utemiljö får bedömas från fall till fall av kommunen. Viss ledning borde kunna tas från Boverkets allmänna råd om barns och ungas utemiljö (BFS 2015:1)³⁶, som handlar om hur kravet på friyta enligt 8 kap. 9 § andra stycket samt 10 och 11 §§ PBL bör tillgodoses. Bland annat handlar det om storlek och rymlighet, tillgänglighet, säkerhet, luftkvalitet, sol- och skuggförhållanden samt tillgång till grönytor.

I paragrafens andra stycke anges vilka riktvärden som gäller vid en ljuddämpad sida. Värdena ska uppfyllas vid byggnadens fasad, precis som i dagens 4 §, med tillägget att kravet gäller vid hela fasaden. Riktvärdena får alltså inte överskridas vid någon del av den fasad som avses vara ljuddämpad. Detta förtydligar att så kallade tekniska åtgärder inte kan användas för att säkerställa sidan (se avsnitt 4.3). Detta anser Boverket är nödvändigt för att säkerställa att den ljuddämpade sidan blir tillräckligt stor samt en god utemiljö invid byggnaden.

Tredje stycket anger att om byggnaden har olika långa sidor så bör i första hand en längre sida väljas. Detta behövs för att säkerställa att de valda utemiljöerna får en storlek som är proportionerlig mot byggnadens storlek. En utemiljö på kortsidan av ett lamellhus torde normalt vara för liten i relation till byggnadens storlek och antalet bostäder för att kunna ses som en fullvärdig utemiljö, även om den är ljuddämpad. Paragrafen behöver därför säkerställa att en sådan lösning inte tillämpas.

³⁶ Boverkets allmänna råd (BFS 2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.

Formuleringen ”i första hand” används eftersom det trots allt kan finnas situationer där en kortare sida bör väljas, så som fasader vid insidan av en kringbyggd gård.

I det praktiska arbetet med att ta fram en detaljplan säkerställs den ljuddämpade sidan på i stort samma sett som idag: Kommunen gör en utredning av förväntade bullernivåer och säkerställer den ljuddämpade sidan i detaljplanen genom planbestämmelser om till exempel placering, utformning, att viss mark inte får bebyggas eller om skyddsåtgärder. Planbestämmelserna ska säkerställa att riktvärdena för ljuddämpad sida inte överskrids, att det finns förutsättningar att skapa en god utemiljö när planen genomförs samt att den ljuddämpade sidan i första hand säkerställs vid en av byggnadens längre sidor.

Vid lovprövning utanför detaljplanelagt område ställs motsvarande krav av kommunens byggnadsnämnd i lovprövningen enligt 9 kap. 57 § PBL. Detta är tänkt att fungera på samma sätt som vid detaljplaneläggning och föranleder inte några särskilda överväganden.

Närmare överväganden finns i avsnitt 7.2 samt 7.5.*

Ändring av byggnad

Paragrafens befintliga andra stycke handlar om hur ljuddämpad sida ska säkerställas vid ändring till ett väsentligen annat ändamål. I praktiken handlar detta om prövning av lov för ändring till bostadsändamål utanför detaljplanelagt område, exempelvis när en befintlig kontorsbyggnad ska ändras till ett flerbostadshus. Detta tillgodoses genom att i lovprövningen säkerställa att minst ett av bostadsrummen i de bostadslägenheter som tillkommer är vänd mot en ljuddämpad sida.

Boverket bedömer att stycket bör tas bort. Skälet är att samma kravnivå torde gälla oavsett typ av ärende. Kravet på att säkerställa en ljuddämpad sida enligt första och andra stycket ska därför gälla även vid lovprövning utanför detaljplanelagt område. Detta kan anses som en lättnad i förhållande till gällande rätt eftersom de bostadsrum som tillkommer vid ändringen inte behöver vändas mot ljuddämpad sida. Boverket anser samtidigt att det är oklart om dagens paragraf i praktiken innebär att en hel ljuddämpad sida behöver anordnas och förslaget skulle därför kunna ses som en viss skärpning eller förtydligande i detta avseende.

* Avsnittshänvisningen har rättats (från 7.6 till 7.5) enligt Boverkets beslut om rättelse enligt 36 § förvaltningslagen (2017:900), dnr 3746/2025, den 28 april 2026.

Referenser

Andersson Dan, Wahlgren Lina, Schantz Peter, 2023: Pedestrians' perceptions of route environments in relation to deterring or facilitating walking. Front. Public Health 10:1012222, [Frontiers | Pedestrians' perceptions of route environments in relation to deterring or facilitating walking](#). Hämtad 2026-03-31.

Baliatsas Christos, van Kamp Irene, van Poll Ric, Yzermans Joris, 2016: Health effects from low-frequency noise and infrasound in the general population: Is it time to listen? A systematic review of observational studies. Science of the Total Environment, Volumes 557–558, s. 163-169, [Health effects from low-frequency noise and infrasound in the general population: Is it time to listen? A systematic review of observational studies - ScienceDirect](#). Hämtad 2026-03-31.

Basner Mathias, McGuire Sarah, 2018: WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep. Int J Environ Res Public Health, 2018 Mar 14;15(3): 519, [WHO Environmental Noise Guidelines for the European Region: A Systematic Review on Environmental Noise and Effects on Sleep | MDPI](#). Hämtad 2026-03-31.

Brink Mark m.fl., 2019: A Survey on exposure-response relationships for road, rail, and aircraft noise annoyance: Differences between continuous and intermittent noise. Environ Int. 2019 Apr; 125: s. 277-290, [A survey on exposure-response relationships for road, rail, and aircraft noise annoyance: Differences between continuous and intermittent noise - ScienceDirect](#). Hämtad 2026-03-31.

Boverket, 2016: [Förändring av förordning \(2015:216\) om trafikbuller vid bostadsbyggnader](#). Promemoria. Hämtad 2026-03-31. Dnr 4873/2016.

Boverket, 2022: God bebyggd miljö – fördjupad utvärdering av miljökvalitetsmålet. Rapport 2022:13. [God bebyggd miljö - fördjupad utvärdering av miljökvalitetsmålet](#). Hämtad 2026-03-31.

Erdély Kristina H m.fl., 2023: Low-frequency noise: Experiences from a low-frequency noise perceiving population. Int J Environ Res Public Health. 2023 20(5), 3916, [Low-Frequency Noise: Experiences from a Low-Frequency Noise Perceiving Population | MDPI](#). Hämtad 2026-03-31.

Eriksson Charlotta, Pershagen Göran, 2025: Hälsokonsekvenser av att ta bort kravet på tillgång till ljuddämpad sida för bullerutsatta bostäder. Rapport. Boverkets dnr: 452/2025.

Folkhälsomyndigheten 2023: Miljöhälsoenkäten 2023. Data om Boende och närmiljö: Buller/Störs av buller. [Folkhälsodata - välj tabell](#). Hämtad 2026-03-31.

Gidlöf-Gunnarsson Anita, Warg Lars, Ögren Mikael, 2016: Effects of road traffic noise and the benefit of a quiet side in newly built houses. Konferensbidrag Inter-Noise 2016 (45th International Congress and Exposition on Noise Control Engineering).

Griefahn Barbara m.fl., 2008: Autonomic arousals related to traffic noise during sleep. Sleep, Volume 31, Issue 4, April 2008, Pages 569–577, [Autonomic Arousals Related to Traffic Noise during Sleep | SLEEP | Oxford Academic](#). Hämtad 2026-03-31.

Haralabidis Alexandros S m.fl., 2008: Acute effects of night-time noise exposure on blood pressure in populations living near airports. European Heart Journal, Volume 29, Issue 5, March 2008, Pages 658–664, [Acute effects of night-time noise exposure on blood pressure in populations living near airports | European Heart Journal | Oxford Academic](#). Hämtad 2026-03-31.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, 2024: [Remiss av Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder - Regeringen.se](#). Hämtad 2026-03-31.

Naturvårdsverket: [Nationell samordning av omgivningsbuller](#). Hämtad 2026-03-31.

Pershagen Göran m.fl., 2025: Road traffic noise and incident ischemic heart disease, myocardial infarction, and stroke: A systematic review and meta-analysis. Environmental Epidemiology. 2025 9(3):p e400, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40444274/>. Hämtad 2026-03-31.

SCB, 2025: Fler jobbar mer hemifrån. [Fler jobbar mer hemifrån](#). Pressmeddelande. Hämtad 2026-03-31.

Svensk Ventilation, 2018: Nästan hela livet inomhus. [Nästan hela livet inomhus - Svensk Ventilation](#). Hämtad 2026-03-31.

Naturvårdsverket: [God bebyggd miljö - Sveriges miljömål](#). Hämtad 2026-03-31.

Sørensen Mette m.fl.,: Air pollution, road traffic noise and lack of greenness and risk of type 2 diabetes: A multi-exposure prospective study covering Denmark. Environ Int. 2022 Dec;170:107570. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160412022004974?via%3Dihub>. Hämtad 2026-03-31.

Trafikverket, 2026: Inspel om förslag till ändringar i trafikbullerförordningen. Trafikverkets ärendenummer TRV 2025/56197 (Boverkets dnr 3746/2025).

Världshälsoorganisationen, 2009: Night noise guidelines for Europe.
[Night noise guidelines for Europe](#). Hämtad 2026-03-31.

Världshälsoorganisationen, 2019. [Environmental noise guidelines for the European region - WHO](#). Hämtad 2026-03-31.

Författningar och andra rättsakter

Författningar

Regeringsformen

Miljöbalken

Plan- och bygglagen (2010:900)

Förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (trafikbullerförordningen)

Boverkets byggregler (BFS 2011:6) – föreskrifter och allmänna råd

Boverkets föreskrifter (BFS 2024:8) om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt hushållning med vatten och avfall

Boverkets föreskrifter (BFS 2024:10) om skydd mot buller i byggnader

Propositioner

Infrastrukturinriktning för framtida transporter (prop. 1996/97:53).

Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbuller (prop. 2014/15:122).

Samordnad prövning av buller enligt miljöbalken och plan- och bygglagen (prop. 2013/14:128).

Svenska miljömål – för ett effektivare miljöarbete (prop. 2009/10:155).

Övriga rättsakter

Boverkets allmänna råd (BFS 2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.

Buller i planeringen – Planera för bostäder i områden utsatta för buller från väg- och spårtrafik (Boverkets allmänna råd 2008:1, upphävda).

Riksdagens beslut den 29 april 1999 (bet. 1998/99: MJU6, rskr. 1998/99:183) i anledning av regeringens proposition (prop. 1997/98:145) om Svenska Miljömål.

Länkar till utländska rättsakter

Danmark, samlade vägledning om gränsvärden för buller från Miljø- och ligestillingsministeriet: [Støjgrænser - Miljøstyrelsen](#). Hämtad 2026-03-31.

Danmark, tillägg till vägledning nr 1/1997 om buller och vibrationer från järnvägar: [Tillägg till vägledning nr 1 /1997 buller och vibrationer från järnvägar](#). Hämtad 2026-03-31.

Danmark, vägledning om buller från väg från Miljø- och ligestillingsministeriet: [Støj fra veje](#). Hämtad 2026-03-31.

Finlands bygglag (751/2023): [Bygglag | 751/2023 | Lagstiftning | Finlex](#). Hämtad 2026-03-31.

Norges Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442): [Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - regjeringen.no](#). Hämtad 2026-03-31.

Bilaga 1. Internationell utblick

Boverket har gjort en översiktlig genomgång av hur Danmark, Finland och Norge reglerar trafikbuller vid planering av bostäder. Sammantaget visar genomgången att inget av länderna reglerar lägenhetsutformningen i detaljplan även om Norge och Danmark har rekommendationer om att sovrum eller sov- och vardagsrum i möjligaste mån ska vändas mot en luddämpad sida.

Regler om trafikbuller i Finland

I Finlands bygglag (751/2023)³⁷ 4 kap. 36 § finns bestämmelser om bullerskydd och ljudförhållanden. Beträffande buller ställs krav på byggnaden och dess gårds- och vistelseområden:

”Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att byggnaden och dess gårds- och vistelseområden på det sätt som användningsändamålet förutsätter projekteras och uppförs så att bullerexponeringen och ljudförhållandena i byggnaden och på byggplatsens gårds- och vistelseområden inte äventyrar hälsan, vila eller arbete.”

Detta preciseras ytterligare i två förordningar. För ljudmiljön utomhus är Miljöministeriets förordning om ljudmiljön i byggnader (796/2017) enligt följande:

”Sådana till en byggnad hörande gårds- och vistelseområden som används för rekreation ska planeras och genomföras så att medelljudnivån för buller inte överskrider 55 decibel mellan klockan 7 och 22 och vinterträdgårdar så att medelljudnivån inte överskrider 45 decibel mellan klockan 7 och 22, om inte något annat följer av detaljplanen.”

I en anvisning till reglerna nämns också ”statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (993/1992)”. Riktvärden utomhus i bostadsområden stämmer överens med värden i förordning (360/2019) för ljudnivåer dagtid klockan 07–22, förutom att det inte finns något riktvärde för vinterträdgårdar. I statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (993/1992) finns dessutom riktvärden för ekvivalent ljudnivå nattetid (kl. 22-07) 50 dBA och i nya bostadsområden 45 dBA.

I samma ”beslut om riktvärden” finns också riktvärden inomhus i bostäder för ekvivalent ljudnivå dag (kl. 07-22) 35 dBA och natt (kl. 22-07) 30 dBA. Den maximala ljudnivån bör inte överskrida 45 dBA.

³⁷ Finlands bygglag. [Bygglag | 751/2023](#) | [Lagstiftning](#) | [Finlex](#). Hämtad 2026-03-31.

Någon högsta ljudnivå vid fasad nämns inte. Enligt 6 § förordningen (360/2019) finns också i vissa specifika fall möjlighet att reglera vilka ljudnivåer som ska gälla specifikt i den enskilda detaljplanen.

Regler om trafikbuller i Norge

Norges klimat- och miljödepartement (klima- og miljødepartement) har gett ut riktlinje T-1442, för hantering av buller i fysisk planering (arealplanleggingen). I denna finns rekommenderade bullervärden för ljudnivåer utomhus, på fasader, till vissa delar specifikt utanför fönster, och uteplatser i anslutning till bostadshus och annan bebyggelse för bullerkänsliga ändamål, som bostäder, vårdbyggnader, fritidsbostäder, skolor och förskolor. För trafik gäller olika värden beroende på om det är vägspår- eller flygtrafik. I riktlinjen finns också rekommenderade bullervärden för tysta områden, som parker, kyrkogårdar, friytor och friluftsområden i närheten av tätorter.³⁸

Riktlinjen behandlar situationer där nya bostäder planeras uppföras i en bullrig miljö och etablering av nya verksamheter i befintlig bebyggelse, här tas upp buller från vägar, järnvägar, flyg, industrier, hamnar, terminaler, skjutbanor, motorsport, vindkraftverk och anläggningar i närmiljön. Man betonar starkt att buller ska hanteras i planeringsarbetet, så att man därmed kan undgå kostsamma efteråtgärder och att tysta eller luddämpade områden för rekreation inte ska påverkas av bullrande verksamheter.

Riktlinjerna bygger på att indela områden i en gul zon och en röd zon, beroende på vilka ljudnivåer som förekommer. Om ljudnivåerna på platsen ligger under värden för gul zon krävs inga speciella åtgärder med avseende på buller. Men om ljudnivåerna når upp till värden enligt gul zon, exempelvis för vägtrafik L_{den} högre än 55 dB men under 65 dB, och maximal ljudnivå högre än 70 dBA men under 85 dBA, så måste det finnas särskilda bestämmelser om bullerskydd i detaljplanen, exempelvis om tyst sida.

Om ljudnivåerna når upp till värden för gul zon bör kommunens detaljplan innehålla följande bestämmelser:

- För den nedre delen av den gula zonen rekommenderas ett krav på att alla bostäder ska ha en tyst sida, där sovrum kan placeras.
- För den övre delen av den gula zonen rekommenderas ett krav på att alla bostäder ska ha en tyst sida och att minst ett sovrum ska placeras mot denna sida.

Röd zon innebär exempelvis för vägtrafik, ljudnivåer över L_{den} 65 dB och maximal ljudnivå över 85 dBA. I röd zon tillåts normalt inte nya bostäder

³⁸ Norges Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442). [Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinje-for-behandling-av-stoy-i-arealplanlegging/id2642444/). Hämtad 2026-03-31.

men om det går att påvisa stor samhällsnytta, exempelvis i tättbebyggda centrala delar av en stad och vid närhet till kollektivtrafik finns det möjlighet att tillåta bostäder. Man rekommenderas utföra en miljömedicinsk utredning i sådana fall, med en helhetsbedömning av placeringen. Det ska påtalas i detaljplanen att området är mycket bullerbelastat. Skolor och förskolor bör inte placeras i röda zoner, det kan dock vara möjligt om byggnaden i sig skapar en bullerskärmad yta för utevistelse.

Om kommunen tillåter bostäder i den röda zonen rekommenderas det att ställa krav i bestämmelserna på att minst ett sovrum och minst hälften av rummen för ljudkänslig användning ska placeras mot den tysta sidan.

Ljudnivå inomhus regleras i Byggteknisk forskrift, TEK17. Föreskriften hänvisar till norsk standard NS 8175:2012, ljudklass C liknande ett allmänt råd. Standarden anger en högsta dygnsekvivalent ljudnivå på 30 dBA i sov- och vardagsrum samt en högsta maximal ljudnivå på 45 dBA i sovrum.

Tyst sida

För att uppfylla kravet på tyst sida får ljudnivåerna för exempelvis vägtrafik inte vara högre än L_{den} 55 dB och maximal ljudnivå högst 70 dBA. Tyst sida kan uppnås genom planering, byggnadsplacering eller genom avskärmning nära källan.

Om det inte är möjligt att uppnå en tyst sida för alla bostäder, till exempel för hörnlägenheter kan en dämpad fasad tillåtas som ersättning för den tysta sidan, för en liten andel av bostäderna. Sådana avvikelser från kvalitetskriterierna och gränsvärdena måste motiveras i planbeskrivningen.

Dämpad fasad

En dämpad fasad är en bullerutsatt fasad som, efter avskärmning på eller vid fasaden, har en ljudnivå utanför öppningsbara fönster och/eller balkongdörrar som inte överstiger för exempelvis vägtrafik L_{den} 55 dB och maximal ljudnivå 70 dBA.

Regler om trafikbuller i Danmark

Regler och vägledning för buller utomhus finns hos den statliga myndigheten miljöstyrelsen som ligger under miljö- och jämställdhetsministeriet (miljö- og ligestillingsministeriet).³⁹ För trafik gäller olika värden beroende på om det är väg- spår- eller flygtrafik. Gränsvärdena utgör grunden för myndigheternas bedömning av bullerstörning. Samtidigt är

³⁹ Danmark, samlade vägledningar om gränsvärden för buller från Miljø- og ligestillingsministeriet: [Støjgrænser - Miljøstyrelsen](#). Hämtad 2026-03-31.

gränsvärdena indikativa, och myndigheterna kan lätta på eller skärpa dem under vissa förhållanden.

I samband med fysisk planering utreds bullersituationen kring vägar, järnvägar, industrier och andra bullerkällor där bullernivån är högre än de rekommenderade gränsvärdena. I dessa områden får inga bostäder eller annan bullerkänslig aktivitet placeras, om inte särskilda försiktighetsåtgärder vidtas mot bullret.

Gränsvärdena för vägtrafikbuller beskrivs i Miljöstyrelsens vägledning nr 4/2007 "Buller från vägar".⁴⁰ Gränsvärdena är främst avsedda för planering och används vid planering av nya bostadsområden, men används också som grund för att bedöma buller vid befintliga bostäder. På grund av att Danmark har antagit nya mått för buller finns gränsvärden för buller från järnvägar i ett tillägg från juli 2007⁴¹ till Miljömyndighetens vägledning nr 1/1997 "Buller och vibrationer från järnvägar" (PDF). Gränsvärdena för järnvägsbuller är också främst avsedda för planeringsändamål. Notera att gränsvärde här bör motsvara det svenska begreppet riktvärde.

Det är inte möjligt att i en detaljplan bestämma hur bostädernas olika rum placeras i förhållande till bullerkällorna, men kommunen kan ge rekommendationer i detaljplanens redogörelsedel. Enligt vägledning nr 4/2007 "Buller från vägar" kan bygglov inte beviljas för ett bostadshus om byggreglernas krav på bullernivå inomhus inte kan uppfyllas.⁴²

I nya bostadsområden bör ljudnivån begränsas till L_{den} 58 dB

Gränsvärdet för vägtrafik bostäder är L_{den} 58 dB. Om den ljudnivå överskrids vid exempelvis kompletterande bebyggelse i centrala delar av en tätort ska följande säkerställas:

- Alla utomhusområden som används för boende i omedelbar närhet av bostäderna har en ljudnivå som är lägre än 58 dB. Detsamma gäller områden nära bostaden som huvudsakligen används för promenader (t.ex. gångvägar, men inte trottoarer mellan bostaden och vägen), och
- Utformningen av husens fasader är gjord så att det finns en ljudnivå på maximalt L_{den} 46 dB inomhus i sovrum och vardagsrum med öppna fönster (exempelvis med speciella skärmar utanför fönstret, eller andra isolerande konstruktioner), och

⁴⁰ Danmark, vägledning om buller från väg från Miljø- og ligestil-lingsministeriet: [Støj fra veje](#). Hämtad 2026-03-31.

⁴¹ Danmark, tillägg till vägledning nr 1/1997 om buller och vibrationer från järnvägar: [Tillägg till vägledning nr 1 /1997 buller och vibrationer från järnvägar](#). Hämtad 2026-03-31.

⁴² [Støj fra veje](#). Hämtad 2026-03-31.

- Bostäderna är orienterade så att vardagsrum och sovrum i möjligaste mån vetter mot bostadens tysta fasad och sekundära rum vetter mot gatan.

För bostäder och liknande, där dessa hänsyn är uppfyllda, bör bullernivån utomhus vid fasaden inte jämföras med riktvärdena.

Byggreglernas krav på bullernivåer inomhus med stängda fönster måste också vara uppfyllda innan byggnaden kan tas i bruk. Ljudnivå inomhus uttrycks som ett gränsvärde, högst L_{den} 33 dB med stängda fönster vilket ungefär motsvarar det svenska måttet dygnsekvivalent ljudnivå högst 30 dBA. Något värde för maximal ljudnivå anges inte.

Planering för bostäder eller annan bullerkänslig användning bör inte planeras där ljudnivån från vägtrafik är högre än L_{den} 68 dB. Vid planering för bostäder i bullerutsatta områden bör även tillgång till närliggande grönområden som inte är bullerutsatta säkerställas.

Gränsvärdet för järnvägstrafik vid bostäder är L_{den} 64 dB. Om den ljudnivån överskrids ska följande säkerställas:

- Alla utomhusområden som används för boende i omedelbar närhet av bostäderna har en bullernivå som är lägre än L_{den} 64 dB. Detsamma gäller områden nära bostaden som huvudsakligen används för promenader (till exempel gångvägar, men inte trottoarer mellan bostaden och vägen), och
- Utformningen av husens fasader är gjord så att ljudnivån inte överstiger L_{den} 52 dB inomhus i sovrum och vardagsrum med öppna fönster (till exempel med speciell avskärmning utanför fönstret eller speciella isolerande konstruktioner),
- Bostäderna är orienterade så att, så långt det är möjligt, vardagsrum och sovrum vetter mot bostadens tysta fasad och sekundärrum vetter mot järnvägen.

För bostäder där dessa hänsyn är uppfyllda behöver inte utomhusljudnivån vid fasaden jämföras med riktvärdena.

Bilaga 2. Antal berörda byggaktörer

Denna tabellbilaga redovisar antalet och storleken på de byggaktörer som potentiellt berörs av förslaget.

Byggherrar

Företag och verksamheter som arbetar med att planera och projektera byggprojekt.

Tabell 2. Utvecklare av byggprojekt (SNI 41.1) antal företag efter storlek,

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	1 112
Medelstora företag	50–199 anställda	2
Stora företag	200–500+ anställda	0
Samtliga		1 114

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Fastighetsbolag, bostäder

Det går inte att specificera hur många av fastighetsbolagen i tabellen nedan som arbetar med utvecklande av byggprojekt.

Tabell 3. Fastighetsbolag, bostäder (SNI 68.201) antal företag efter storlek,

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	25 463
Medelstora företag	50–199 anställda	108
Stora företag	200–500+ anställda	23
Samtliga		25 594

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Projektörer

Här återfinns de flesta akustikkonsulter, eftersom de ofta arbetar med teknisk konsultation i byggprojekt, inklusive akustik.

Tabell 4. Arkitektkontor och tekniska konsultbyråer (SNI 71.11 och 71.12) antal företag efter storlek, 2025.

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	43 338
Medelstora företag	50–199 anställda	180
Stora företag	200–500+ anställda	43
Samtliga		43 561

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Byggnadsentreprenörer

Tabell 5. Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader (SNI 41.2) antal företag efter storlek, 2025.

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	26 704
Medelstora företag	50–199 anställda	147
Stora företag	200–500+ anställda	24
Samtliga		26 875

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Installationsföretag

Andra specialiserade bygg- och anläggningsarbeten inkluderar fuktskydd, ljudisolering (akustikisolering), brandskydd, värmeisolering och tätning av byggnader.

Tabell 6. Installationsföretag, antal företag.

	Antal företag
Einstallationer (SNI 43.21)	12 376
VVS- och ventilationsinstallationer (SNI 43.22)	9 328
Andra specialiserade bygg- och anläggningsarbeten (SNI 43.29)	2 474
Samtliga	24 178

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Tabell 7. Installationsföretag (SNI 43.21, 43.22 och 43.29) antal företag efter storlek, 2025.

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	23 969
Medelstora företag	50–199 anställda	180
Stora företag	200–500+ anställda	29
Samtliga		24 178

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Slutbehandling av byggnader

Puts, snickeri, golv, måleri och övriga slutbehandlingsarbeten. Glasmästerier (SNI 43.342) omfattar glasmästeritjänster, såsom montering och reparation av fönster, dörrar och andra glasdetaljer i byggnader. Övriga slutbehandlingsarbeten (SNI 43.39) omfattar montering av undertak och andra interiöra slutbehandlingsarbeten (kan inkludera glasmästeriarbeten som en mindre del av en bredare verksamhet inom övrig slutbehandling).

Tabell 8. Slutbehandling av byggnader SNI 43.3, antal företag.

	Antal företag
Puts-, fasad- och stucketörsarbeten (SNI 43.310)	632
Byggnadssnickeriarbeten (SNI 43.320)	22 116
Golv- och väggbelägningsfirmor (SNI 43.330)	3 852
Målerier (SNI 43.341)	6 841
Glasmästerier (SNI 43.342)	765
Övriga slutbehandlingsarbeten (SNI 43.39)	845
Samtliga	35 051

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Tabell 9. Slutbehandling av byggnader SNI 43.3 (SNI 43.310, 43.320, 43.330, 43.341, 43.342 och 43.39) antal företag efter storlek, 2025.

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	34 957
Medelstora företag	50–199 anställda	92
Stora företag	200–500+ anställda	2
Samtliga		35 051

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Byggprodukttillverkare

Tabell 10. Byggprodukttillverkare bostadshus och andra byggnader, antal företag.

	Antal företag
Betongvaror (SNI 23.61)	189
Cement (SNI 23.51)	12
Gipsprodukter för byggändamål (SNI 23.62)	5
Trävaror (SNI 16.21-2)	67
Rör och ledningar (SNI 24.2)	66
Isoleringsmaterial (SNI 23.991)	7
Samtliga	346

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Tabell 11. Byggprodukttillverkare bostadshus och andra byggnader (SNI 23.61, 23.51, 23.62, 16.21-2, 24.2 och 23.991) antal företag efter storlek, 2025.

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	311
Medelstora företag	50–199 anställda	21
Stora företag	200–500+ anställda	14
Samtliga		346

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Partihandel med byggmaterial

Virke och trävaror, cement, tegel och betongprodukter, fönster, dörrar, isoleringsmaterial, takmaterial, rör, beslag, färg, och övriga byggvaror.

Tabell 12. Partihandel med byggmaterial (SNI 46.73) antal företag efter storlek, 2025.

Företagsstorlek	Antal anställda	Antal företag
Småföretag	0–49 anställda	2 968
Medelstora företag	50–199 anställda	43
Stora företag	200–500+ anställda	10
Samtliga		3 021

Källa: Statistiska centralbyrån, företagsdatabas (2025-12-02).

Boverket

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-08-17

Ärendenummer: 2026-3420

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande – Slutredovisning av regeringsuppdrag om att motverka avfallsbrottslighet

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att

1. Ställa sig positiv till huvudinriktningen i remissen, särskilt stärkta verktyg för att motverka avfallsbrott.
2. Tillstyrka införandet av miljöskaktionsavgift (MSA) för bristande sortering av bygg- och rivningsavfall och förslag om rätt för kommuner att ta ut kostnader för provtagning och analys.
3. Framhålla behovet av förstärkta resurser till kommunal tillsyn för att kunna genomföra uppdraget samt behovet av tydlig nationell vägledning och utbildningsinsatser.

Ärendebeskrivning

Naturvårdsverket har, tillsammans med flera myndigheter, slutredovisat ett regeringsuppdrag om att utveckla en myndighetsgemensam satsning mot avfallsbrottslighet. Remissen innehåller förslag som påverkar kommunernas tillsynsansvar enligt miljöbalken.

Sammanfattning av remissen

Remissen syftar till att stärka samhällets förmåga att förebygga, upptäcka och lagföra avfallsbrottslighet.

Avfallsbrottslighet är ofta kopplad till organiserad brottslighet och genererar stora ekonomiska vinster samtidigt som den orsakar betydande miljöskador.

Omfattning av förslagen

Förslaget omfattar nya styrmedel (miljösanktionsavgift), stärkt tillsyn, ökad samverkan mellan myndigheter, utvecklad vägledning och kompetens. Kommunerna lyfts fram som centrala aktörer i tillsynsarbetet.

Förslagen innebär att kommunerna får en tydligare roll i arbetet mot avfallsbrott. Bland annat genom ökad kontroll av bygg- och rivningsavfall, fler tillsynsinsatser mot illegal avfallshantering, deltagande i regional samverkan och gemensamma lägesbilder.

Nya och förändrade tillsynsverktyg

Miljösanktionsavgift (MSA)

Förslag om ny MSA vid bristande avfallssortering där 3 000 kr gäller privatperson/ideell verksamhet, 10 000 kr för juridisk person. Bedömningen är att detta är ett positivt verktyg för snabb och effektiv tillsyn samt minskar behov av tidskrävande förelägganden.

Kostnadstäckning för provtagning

Förslag om ändring i miljöbalken innebär att kommuner får rätt att ta betalt för provtagning och analys vilket stärker principen "förorenaren betalar" och möjliggör fler tillsynsinsatser.

Ökad styrning och uppföljning

Förslag finns att länsstyrelserna ska få tydligare vägledning hur tillsyn över kommunerna ska genomföras och att tillsynen ska bli mer likvärdig i landet. Konsekvensen för kommunen blir att ökade krav på dokumentation och kvalitet samt behov av strukturerad tillsynsplanering.

Ökad samverkan

Remissen betonar behov av strukturerad samverkan mellan kommuner, länsstyrelser, polis och andra myndigheter.

Ekonomiska konsekvenser

Möjlighet till ökad kostnadstäckning (handläggningstid för MSA samt provtagning).

Ökat resursbehov för tillsyn, utbildning och samverkan

Verksamhetsmässiga konsekvenser

För verksamheten innebär förslaget fler tillsynsärenden, ökad administration och behov av utvecklade rutiner och arbetssätt.

Kompetensbehov

Kompetens behöver bibehållas angående miljöbrott och brottsanmälan, avfallsklassificering, juridik kring MSA, samverkan med brottsbekämpande myndigheter. EU:s miljöbrottsdirektiv ställer dessutom ökade krav på utbildning inom området.

Miljöeffekter

Förslagen bedöms ge minskad illegal avfallshantering, ökad återvinning, stärkt cirkulär ekonomi, och minskad klimatpåverkan.

Nämndens bedömning

Miljö och hälsoskyddsnämnden bedömer att remissen i huvudsak är positiv genom tydligare verktyg för tillsyn, förbättrad samverkan, stärkt rättssäkerhet, och är i linje med kommunens mål med att arbeta för minskad brottsligheten.

De utmaningar som finns är behov av kompetensutveckling och risk för ökad administrativ belastning

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-08-17

Remiss, 2026-05-20

Slutredovisningen av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet, 2026-02-19

Beredningsansvarig

Nils Gilenstam, Enhetschef miljöskydd

Beslutet ska skickas till

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Ämnesrad: KN2026/00788, miljö och hälsoskydd, Umeå kommun

Kopia:

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Samt till

ksdiarium@umea.se

Ämnesrad: Diarienummer: KS-2026/00555

2026-05-20
KN2026/00788

Klimat- och näringslivsdepartementet

Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning

Ämnesråd
Charlotta Broman

08-4051976
070-6551976

Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Remissinstanser

1. Arbetsmiljöverket
2. Arjeplogs kommun
3. Avfall Sverige
4. Bergs kommun
5. Bjurholms kommun
6. Botkyrka kommun
7. Brottsförebyggande rådet
8. Byggföretagen
9. Byggmaterialindustrierna
10. Domstolsverket
11. Dorotea kommun
12. Eda kommun
13. Ekobrottsmyndigheten
14. Enköpings kommun
15. Fackförbundet ST
16. Falu kommun
17. Företagarna
18. Göteborgs kommun
19. Helsingborgs kommun

20. Jernkontoret
21. Jönköpings kommun
22. Kalmar kommun
23. Kemikalieinspektionen
24. Kommerskollegium
25. Konkurrensverket
26. Konsumentverket
27. Kristinehamns kommun
28. Kronofogdemyndigheten
29. Landsorganisationen i Sverige (LO)
30. Linköping kommun
31. Lunds kommun
32. Lycksele kommun
33. Malmö stad
34. Motala kommun
35. Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
36. Norrtälje kommun
37. Nyköpings kommun
38. Piteå kommun
39. Regelrådet
40. SACO
41. Skatteverket
42. Sorsele kommun
43. Statskontoret
44. Stockholms kommun
45. Strömsunds kommun
46. Svenskt Näringsliv
47. Sveriges Kommuner och Regioner
48. Sveriges Åkeriföretag
49. SWEDAC

50. Säffle kommun
51. TCO – Tjänstemännens centralorganisation
52. Teknikföretagen
53. Tillväxtverket
54. Trafikverket
55. Transportstyrelsen
56. Umeå kommun
57. Umeå tingsrätt (mark- och miljödomstolen)
58. Uppsala kommun
59. Varbergs kommun
60. Västerås kommun
61. Åsele kommun
62. Återvinningsindustrierna
63. Örebro kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet **senast den 11 september 2026**. Svaren bör lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.cks.remissor@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2026/00788 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i redovisningen.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Slutredovisningen kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Charlotta Fred
Departementsråd

Kopia till:

Kustbevakningen
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skånes län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Naturvårdsverket
Polismyndigheten
Tullverket
Åklagarmyndigheten

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE

2026-02-19

Ärendenummer:

NV-06554-22

Slutredovisningen av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Naturvårdsverket, Polismyndigheten,
Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket
samt länsstyrelserna i Gävleborgs län, Norrbottens län
Skånes län, Stockholms län och Västra Götalands län

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2

ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 010-698 10 00

E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE

INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
1. UPPDRAGET	7
2. BAKGRUND	8
2.1 Tidigare uppdrag	8
3. LÄGESBILD ÖVER AVFALLSBROTT	9
4. REDOVISNING AV ARBETE UNDER 2025	10
4.1 Problemidentifiering och åtgärdsframtagning med workshop	10
4.1.1 Workshoppar	11
4.2 Samverkan och samordning mellan myndigheter och utredningar	11
4.3 Kunskapsuppbyggnad i gruppen	12
4.4 Genomförande av åtgärder från delredovisning 2024	14
4.4.1 Öka kunskaperna om miljöbrottslighet	14
4.4.2 Ökad spårbarhet av avfallsflöden	15
4.4.3 Ny teknik som stärker tillsynen	16
4.4.4 Bättre kunskap om avfallsklassning	16
4.4.5 Tydliggöra hur en verksamhet kan stoppas eller förbjudas	16
4.4.6 Förverka brottsvinster	17
4.4.7 Utökad samverkan om lägesbilder som del av pilotprojektet Strukturerad samverkan	17
4.5 Bedömningar från 2025	19
4.5.1 Utbilda markägare och entreprenörer om skogsbilvägar och avfall	19
4.5.2 Ta fram vägledning för funktionskontroller	19
4.5.3 Utred behovet av platsspecifika miljöriskbedömningar hos REMA	20
4.5.4 Uppdatera Polismyndighetens handbok och checklista för kontroller av avfallstransporter på väg	22
4.5.5 Förbättra tips- och informationshantering om avfallsbrottslighet	22
5. MYNDIGHETERNAS FÖRSLAG TILL REGERINGEN	23
5.1 Utred hur länsstyrelserna kan samverka med Center mot arbetslivskriminalitet	23
5.2 Utred om länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av tillsynen i länet närmare bör regleras	24
5.3 Inför krav på miljöstraffsavgift kopplat till utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall	26
5.4 Tillsynsmyndigheters möjlighet att kräva ersättning av verksamhetsutövaren för provtagnings- och analyskostnader	28
5.5 Genomför de förslag till författningsreglering av samverkan som tagits fram av Miljöstraffrättsutredningen	30
5.6 Förslag om att förlänga samverkan som idag bedrivs inom regeringsuppdraget för att inte få ett avbrott i samverkan	31

6.	MYNDIGHETERNAS ÅTGÄRDER MOT AVFALLSBROTTSLIGHET	32
6.1	Förtydliga vägledning och arbetsrutiner för anmälan och utredning av brottsliga gränsöverskridande avfallstransporter	32
6.2	Förtydliga i Polismyndighetens beslagshandbok och ta fram en intern vägledning som ger stöd för att i högre utsträckning förstöra beslagtaget och förverkat avfall	33
6.3	Förtydliga tillsynsvägledningen om hur omhändertaget avfall får återvinnas	33
6.4	Utveckla vägledning om avfallsbedömning	34
6.5	Ta fram vägledning för funktionskontroller	35
6.6	Ta fram ett register över auktoriserade bilskrotare	35
7.	KONSEKVENSER AV FÖRSLAGEN	37
BILAGA 1	KONSEKVENSENS-UTREDNING AV FÖRSLAG 5.3	38
BILAGA 2	KONSEKVENSENSUTREDNING AV FÖRSLAG 5.4	53

Sammanfattning

Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket samt Länsstyrelserna i Gävleborgs län, Norrbottens län, Skåne län, Stockholms län och Västra Götalands län, fick i ett regeringsbeslut M2022/00531 från den 16 juni 2022 i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrott. Inom ramen för uppdraget har myndigheterna fortsatt att utveckla samverkan i syfte att förebygga illegal avfallshantering. Myndigheterna har i delredovisningarna, som lämnats 2023, 2024 och 2025, lämnat nödvändiga författnings- och andra åtgärdsförslag som syftar till att underlätta samverkan, förtydliga eller ändra ansvarsfördelning samt underlätta ett strukturerat informationsutbyte mellan berörda myndigheter inklusive kommunala tillsynsmyndigheter.

I den här skrivelsen slutredovisas regeringsuppdraget. Här beskrivs hur arbetet med regeringsuppdraget har bedrivits sedan den senaste delredovisningen i mars 2025.

Vi redovisar också sex nya förslag till regeringen:

- Förslag om att Arbetsmiljöverket får i uppdrag att, tillsammans med länsstyrelserna och övriga myndigheter i Center mot arbetslivskriminalitet, utreda hur länsstyrelserna kan samverka med Center mot arbetslivskriminalitet inom frågor som rör avfallsbrott.
- Förslag om att Naturvårdsverket får i uppdrag att utreda reglering av länsstyrelsernas uppföljning och utvärdering av hur tillsynen bedrivs i länets kommuner.
- Förslag om att införa en miljöstraffsavgift för utebliven sortering av bygg- och rivningsavfall.
- Förslag om att ändra i miljöbalken för att säkerställa tillsynsmyndigheternas möjlighet att kräva ersättning av verksamhetsutövare för provtagnings- och analyskostnader.
- Förslag om att uppdragsmyndigheterna i detta uppdrag får i uppdrag att fortsätta samverkan om avfallsbrottslighet i ytterligare tre år.
- Vi lämnar även ett gemensamt instämmande till ett förslag lämnat av Miljöstraffrättsutredningen om författningsreglerad myndighetssamverkan inom miljöbrottsområdet.

Därtill redovisar vi ett antal bedömningar om åtgärder som myndigheterna avser vidta under 2026 och framåt. Förslagen och bedömningarna omfattar hela rättskedjan och omfattar åtgärder för att förebygga avfallsbrott, öka upptäckten av avfallsbrott samt åtgärder för att öka andelen brottsutredningar som leder till lagföring. I redovisningen ingår även förslag på åtgärder för att utveckla myndighetssamverkan mot avfallsbrottslighet.

Arbetet med det här uppdraget har utförts mot bakgrund av att det har funnits brister i samverkan mellan de myndigheter som är involverade i att bekämpa avfallsbrottsligheten, samt att behovet av informations- och kunskapsutbyte mellan

berörda myndigheter har varit stort. Under de år som uppdraget löpt har åtgärder föreslagits och vidtagits som sammantaget har fördjupat samverkan, ökat förståelsen för varandras roller och ansvar och skapat ökade möjligheter för berörda myndigheter att dela information och genomföra gemensamma kontroller. Myndighetssamverkan i uppdraget har fungerat bra och det ger myndigheterna goda förutsättningar för fortsatt samverkan inom området.

1. Uppdraget

Denna redovisning beskriver vad som åstadkommits i regeringsuppdraget sedan den senaste delredovisningen i mars 2025 samt vad som planeras under 2026 och framåt. Denna skrivelse utgör slutredovisningen av uppdraget.

Det finns brister i samverkan mellan de myndigheter som är involverade i att bekämpa avfallsbrottsligheten, vilket också framgår av skrivelsen *Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet*¹. Behovet av informations- och kunskapsutbyte är stort mellan berörda myndigheter och det krävs förståelse för varandras roller och ansvar. En djupare samverkan skulle ge ökade möjligheter för berörda myndigheter att dela information och genomföra gemensamma kontroller. Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket samt Länsstyrelserna i Skåne län, Västra Götalands län, Stockholms län, Gävleborgs län och Norrbottens län fick i ett regeringsbeslut M2022/00531 från den 16 juni 2022 i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrott.²

Myndigheterna ska:

- Fortsätta att utveckla den samverkan som har påbörjats och ta initiativ till samverkan med andra myndigheter som eventuellt är berörda.
- Vid behov lämna nödvändiga författningsförslag för att underlätta samverkan, förtydliga eller ändra ansvarsfördelning eller underlätta ett strukturerat informationsutbyte mellan berörda myndigheter inklusive kommunala tillsynsmyndigheter.
- Identifiera eventuella behov av ytterligare förebyggande och andra åtgärder mot illegal avfallshantering som inte tillgodoses genom pågående utredningar eller de uppdrag som i övrigt ingår i detta beslut.

Arbetsgruppen består av representanter från de tio myndigheterna alla med lång erfarenhet av frågor relaterade till avfallsbrottslighet inom sina respektive myndigheter.

¹ Naturvårdsverket, Kustbevakningen, länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län, Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten. *Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet*, NV-02193-21. (2022).

² Uppdraget bygger på redovisning av regeringsuppdrag *Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet*, NV-02193-21 (2022). Uppdrag utfördes av Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten och länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Skåne, Stockholms och Västra Götalands län.

2. Bakgrund

2.1 Tidigare uppdrag

Regeringen beslutade i februari 2021 att ge Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten och länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Skåne, Stockholms och Västra Götalands län i uppdrag att redovisa en lägesbild av den illegala avfallshanteringen samt redovisa förslag på åtgärder för att ytterligare förebygga och förhindra avfallsbrottslighet. Uppdraget redovisades den 7 mars 2022 genom skrivelsen *Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet* NV-02193-21. Det uppdrag som nu givits till myndigheterna baseras på den lägesbild och de förslag till åtgärder som föreslogs i den skrivelsen.

3. Lägesbild över avfallsbrott

Miljöbrott och avfallsbrott är kopplade till organiserad brottslighet som genom olika brottsupplägg tjänar pengar på att inte följa gällande lagstiftning.

Den kriminella ekonomin står i fokus i en stor del av brotten och vissa av aktörerna har så kallad nätverkskoppling, ett mycket högt våldskapital samt internationella kopplingar. Många aktörer bedriver multikriminalitet och är kopplade till människohandel, bedrägerier, handel med narkotika och penningtvätt.

Till skillnad från andra organiserade kriminella grupper är avfallsbrottslingar bland de som oftast använder legitima företagsstrukturer för att utföra olaglig verksamhet. Jämfört med annan organiserad brottslighet är miljöbrottslingar även de som i störst utsträckning använder korruption som ett medel för att kunna bedriva sin kriminella verksamhet.

Avfallsbrott förekommer även inom den seriösa delen av näringslivet, ofta genom felaktig klassning, otillåten export eller bristande spårbarhet av avfall. Stärkta kontrollsystem och tydligare ansvar är avgörande för att motverka dessa överträdelser.

Enligt en rapport från EU-kommissionen tjänar organiserad brottslighet mellan två och sex miljarder³ årligen på dagens avfallshantering i Sverige.

Dessutom snedvrider avfallsbrotten marknaden och bidrar till en osund konkurrens för alla seriösa aktörer. Brotten dränerar därmed samhället på resurser och skadar miljön. Bara i ett fall i Kassmyra i Botkyrka kommun har kostnader för bortforsling och omhändertagande av avfallet uppgått till mer än 146 miljoner kronor⁴ och det förväntas att saneringen kommer att bli minst lika kostsam.

³ Polismyndigheten. *Den kriminella ekonomin*
<https://polisen.se/contentassets/98c220457ffa421cb604859eb2f3b142/den-kriminella-ekonomin-240916.pdf> (hämtad 2025-11-21). Rapporten refererar i sin tur till: Hulme, S., Disley, E., & Blondes, E. L. (2021). *Mapping the risk of serious and organised crime infiltrating legitimate businesses. Final report. European Union.*

⁴ Dom mot elva personer för delaktighet i miljöbrott i think pink/NMT-koncernens verksamhet, mål nr B 554-24 Södertörns tingsrätt.

4. Redovisning av arbete under 2025

Arbetet med det här uppdraget har utförts mot bakgrund av att det har funnits brister i samverkan mellan de myndigheter som är involverade i att bekämpa avfallsbrottsligheten, samt att behovet av informations- och kunskapsutbyte mellan berörda myndigheter har varit stort. Under de år som uppdraget löpt har åtgärder föreslagits och vidtagits som sammantaget har fördjupat samverkan, ökat förståelsen för varandras roller och ansvar och skapat ökade möjligheter för berörda myndigheter att dela information och genomföra gemensamma kontroller.

Här redovisar vi vad vi genomfört inom regeringsuppdraget under 2025; vad som påbörjats, avslutats, utretts och vilken informationsinhämtning vi gjort.

Under 2025 har de myndigheter som ingår i regeringsuppdraget fortsatt arbetet med att ta fram en samlad och uppdaterad bild av de hinder som finns för att effektivt kunna förebygga, upptäcka och lagföra avfallsbrottslighet.

Projektgruppens samlade bild har sedan varit utgångspunkt för de förslag på åtgärder som tagits fram inom ramen för uppdraget. Under arbetet har projektgruppen haft löpande kontakt med andra myndigheter och utredningar som hanterar frågor med kopplingar till projektgruppens uppdrag. Som exempel kan nämnas Miljöstraffrättsutredningen (M 2022:04)⁵ och Utredningen för en mer säker och digital bolagsrätt (Ju 2025:10)⁶. För att skapa en ännu bredare kunskap i projektgruppen har externa och interna föreläsare inom avfallsbrottsområdet medverkat på gemensamma myndighetsmöten.

4.1 Problemidentifiering och åtgärdsframtagning med workshop

Under 2025 har två workshoppar hållits med syfte att sälla och prioritera i den bruttolista av möjliga förslag som tagits fram genom workshoparbete under tidigare år. Bruttolistan består av åtgärder som hanterar identifierade hinder och åtgärder som utgör lösningar som motverkar avfallsbrott.

⁵ Sveriges riksdag. *Miljöstraffrättsutredningen (M 2022:04)*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/kommitteberattelse/miljostraffrattsutredningen-m-202204_hab2m04/ (hämtad 2025-11-22).

⁶ Sveriges riksdag. *Utredningen för en mer säker och digital bolagsrätt (Ju 2025:10)*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/kommitteberattelse/utredningen-for-en-mer-saker-och-digital_hdb2ju10/ (hämtad 2025-11-22).

4.1.1 Workshoppar

Den första myndighetsgemensamma workshopen, 25–26 februari, syftade till att precisera och prioritera de cirka 100 potentiella åtgärder som identifierats i tidigare workshoppar. Det andra temat under workshopen var att förbereda gemensamma budskap, bakgrund, problembild och åtgärder inför kontakt med media och andra intresserade av avfallsbrottslighet.

Den andra myndighetsgemensamma workshopen, 17–18 mars, handlade om att identifiera hur miljöstraffrättsutredningens betänkande påverkar våra potentiella förslag. Detta utifrån en matris med vad som är mer eller mindre bråttom relaterat till uppdragstiden, respektive mer eller mindre viktigt relaterat till effekten på avfallsbrottsligheten i stort.

Det andra temat var att fortsätta precisera och prioritera de åtgärder som identifierats i tidigare workshoppar. Det tredje temat var att ta fram myndighetsgemensamma huvudbudskap och delbudskap om avfallsbrottsligheten för att bidra med kunskapsbaserad information med anledning av det ökade medieintresset för avfallsbrottslighet. Medieintresset kopplas till rättegången i det så kallade Think Pink-målet.⁷ Slutligen gjordes en övning med syfte att identifiera aspekter som hittills saknas i vårt arbete med regeringsuppdraget. Ett antal avfallsflöden, några nya kriminella tillvägagångssätt och några nya åtgärder för att underlätta arbetet mot avfallsbrottslighet identifierades.

4.2 Samverkan och samordning mellan myndigheter och utredningar

Under året har flera av myndigheterna i regeringsuppdraget också deltagit i projektet Vital som organiserats inom myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet även kallat OB-satsningen.⁸ Vital kompletterar detta regeringsuppdrag genom att projektet utvecklar och testar operativa och innovativa åtgärder mot avfallsbrottslighet, med fokus på effektivare myndighetssamverkan. OB-satsningen kommer att fokusera på miljö- och avfallsbrottslighet under 2025 och 2026 vilket skapar behov av samverkan mellan berörda myndigheter.

Samverkan har också skett med projektet EcoCrim⁹ som drivs av Polismyndigheten. Projektet EcoCrim är ett samarbete mellan Högskolan i Gävle och Polismyndigheten. Projektet har fokus på ekonomisk brottslighet och inom ramarna för projektet ska en vetenskaplig kunskapsbild om avfallsbrottslighet tas fram. Naturvårdsverket har i samverkan bland annat bidragit med kunskap om olika tillvägagångssätt inom avfallsbrottsområdet. Samverkan har även skett med

⁷ Med Think Pink-målet avses Södertörns tingsrätts dom från den 17 juni 2025 i mål nr B 554-24.

⁸ Ju2008/5776/PO och Ju2015/09350/PO.

⁹ Polismyndigheten. *Ansökning till fonden för inre säkerhet*, Diarienummer SFBMVI/9/2023.

miljöstrategiska chefsgruppen där länsstyrelser och Naturvårdsverket ingår.¹⁰ En del åtgärdsförslag har stämts av med gruppen.

En viktig parallell utredning är Miljöstraffrättsutredningen (M 2022:04) som redovisades och lämnade sitt betänkande under 2025. Utredningen har bjudits in för att berätta om sitt arbete på projektgruppens möten och även deltagit i de workshoppar som genomförts.

Som en följd av genomförda och kommande förenklingar i informationsutbyte mellan myndigheter har arbetsgruppen tagit fram underlag i syfte att underlätta informationsutbytet. Det har till exempel handlat om myndighetsgemensamma redovisningar över vilka informationsmängder som finns inom respektive myndighet och att förbereda enkla förfaranden för att dela informationen.

4.3 Kunskapsuppbyggnad i gruppen

Till några av projektgruppsmötena har externa eller myndighetsinterna föreläsare bjudits in för att bidra med nya perspektiv och ge inblick i närliggande processer inom andra myndigheter i Sverige.

FÖREDRAG OM MILJÖN I KONKURS

I samarbete med nationella miljöbrottsrådet har Jonatan Schytzer, lektor i civilrätt vid Uppsala universitet, bjudits in till Naturvårdsverket för att berätta om sin forskning om konkursers effekter på miljön, med exempel från bland annat avfallsområdet. Föreläsningen gav en bild av konkursförvaltarens roll och vilka verktyg som finns vad gäller att få förorenaren att betala vid miljöbrott och efterbehandling.

DOMSTOLSAKADEMIN

En representant för Domstolsakademin, berättade om deras arbete med att utbilda olika jurister. Domstolsakademin är oberoende från regeringen och genomför cirka 150 utbildningar per år för både specialdomstolar och allmänna domstolar.

Ingen utbildning inom Domstolsakademin har hittills rört avfallsbrottslighet specifikt, men många utbildningar som akademien genomfört har riktat sig mot domare och tekniska råd i mark- och miljödomstolar. Det lyftes även att EU:s miljöbrottsdirektiv¹¹ ställer krav på utbildning inom miljöstraffrättens område riktad även mot domare, vilket kan komma att leda till kompetenshöjande inslag och även ge ökad uppmärksamhet kring miljöbrottslighet inom domarkåren.

¹⁰ I miljöstrategiska chefsgruppen ingår representanter för länsstyrelserna i Stockholm, Västra Götaland, Uppsala, Västerbotten, Östergötland samt Naturvårdsverket.

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1203 av den 11 april 2024 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om ersättande av direktiven 2008/99/EG och 2009/123/EG.

FINANSPOLISEN

En representant från Finanspolisen¹² berättade om deras uppdrag och verksamhet inom arbetet mot penningtvätt, eftersom avfallsbrott kan vara ett förbrott för penningtvätt. Med förbrott menas en brottslig handling som föregår ett annat brott.

FRONTEX

En representant för Tullverket berättade om europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån Frontex och vad de kan göra för att motverka avfallsbrottlighet. Det handlade bland annat om hur underrättelseinformation, lägesbilder och uppgifter om nya modus med mera kanaliseras via de nationella myndigheterna, men det saknas för närvarande former för att på lämpligt sätt sprida det vidare till tillsynsmyndigheter.

NATIONELLA TILLSYNSSTRATEGIN

Naturvårdsverket presenterade den nationella tillsynsstrategin (2026–2029) med tillhörande fokusområden för övriga myndigheter inom regeringsuppdraget.¹³

Avfall är ett av tillsynsområdena i strategin och där under ligger fyra fokusområden: upptäcka illegal avfallshantering, avfallshantering på bilskrotningsanläggningar, bygg- och rivningsavfall och masshantering i anläggningsändamål.

FJÄRRANALYS FÖR UPPTÄCKT OCH ÖVERVAKNING AV AVFALLSBROTTLIGHET

En specialist inom fjärranalys från företaget ESRI presenterade hur olika typer av fjärranalysdata kan tillämpas för att kartlägga och analysera markförhållanden i avfallssammanhang. Exempelvis demonstrerades användningen av laserdata och radardata för att skapa detaljerade markprofiler. Genom att jämföra bilder bakåt i tiden kan förändringar i markens topografi identifieras, vilket kan indikera exempelvis nedgrävning av avfall. Ett annat fjärranalysverktyg som presenterades var användning av termiska bilder för att identifiera potentiella avfallsbränder.

Inspirerade av föredraget har Länsstyrelsen i Stockholm startat ett projekt med Kungliga Tekniska Högskolan för att undersöka hur satellit teknik kan användas för att effektivisera upptäckten av misstänkta förändringar på platser där avfallsbrottlighet kan förekomma. Syftet med projektet är att ta fram ett praktiskt verktyg som hjälper tillsynsmyndigheter att arbeta mer riskbaserat och stärka förmågan att upptäcka och hantera avfallsbrott. Projektet finansieras genom Rymdstyrelsens utlysning Klimat och Miljö 2025.

¹² Finanspolisen ansvarar för underrättelseverksamhet om penningtvätt och finansiering av terrorism. Verksamheten är en del av underrättelseenheten vid Polismyndighetens nationella operativa avdelning (Noa).

¹³ Naturvårdsverket. *Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken*. (2025). <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/nationell-strategi-for-miljobalkstillsynen/strategi-for-tillsyn-enligt-miljobalken-20262029/> (hämtad 2025-11-17), ärendenummer NV-00223-24.

MEDIAHANTERING KOPPLAT TILL THINK PINK-RÄTTEGÅNGEN

Den 17 juni kom domen i Think Pink-rättegången¹⁴, vilket föranledde visst medialt intresse som berörde myndigheterna i regeringsuppdraget. Gemensamma budskap samt svar på vanliga frågor förberedes för att bidra till en god mediadiskussion runt avfallsbrottslighet i stort.

LÄTTFRAKTIONER OCH STOFT (FLUFF)

Lättfraktioner och stoft (s.k. fluff) är en avfallsfraktion som uppkommer vid fragmentering av metallhaltigt avfall och kan vara både ett farligt avfall och ett icke-farligt avfall beroende på innehåll. Det har visat sig att det finns utmaningar med hanteringen av detta avfallsflöde. Misstänkt illegal hantering har förekommit och prövats i domstol. En diskussion har förts om detta utifrån ett aktuellt rättsfall¹⁵, kopplat till en typ av lättfraktion och stoft som kallas ”fines”.

Naturvårdsverket presenterade under våren 2025 vägledning¹⁶ om hur man ska gå till väga för att klassificera lättfraktioner och stoft.

4.4 Genomförande av åtgärder från delredovisning 2024

I detta avsnitt beskrivs genomförandet av de 14 bedömningar om åtgärder mot avfallsbrottslighet som delredovisades i mars 2024. Bedömningarna rör åtgärder där beslut inte behöver fattas av regeringen.

4.4.1 Öka kunskaperna om miljöbrottslighet

Behovet av ökad kompetens på miljöbrottsområdet är delvis en följd av hur miljöbrottsligheten har utvecklats under de senaste åren, men kan även bli en följd av EU:s reviderade miljöbrottsdirektiv. I direktivet, som ska vara implementerat i medlemsländerna senast den 21 maj 2026, anges att medlemsländerna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ”domare, åklagare, poliser och övrig personal inom rättsväsendet samt personal på behöriga myndigheter som arbetar med straffrättsliga förfaranden och utredningar erbjuds specialiserad regelbunden utbildning om målen för detta direktiv vilken är anpassad till funktionerna för dessa domare, åklagare, poliser och övrig personal inom rättsväsendet samt personal på behöriga myndigheter”.

Avfallsbrottslighet är svår att upptäcka och det är ofta i transportkedjan, framför allt vid kontroller av tung trafik, illegal avfallshantering kan uppdagas.

Trafikpolisverksamheten har en nyckelroll i det operativa arbetet mot illegala avfallstransporter, men saknar särskild utbildning på området. Polismyndigheten

¹⁴ Se Södertörns tingsrätts dom från den 17 juni 2025 i mål nr B 554-24.

¹⁵ Vänersborgs tingsrätts dom från den 28 februari 2025 i mål nr B 1880-22.

¹⁶ Naturvårdsverket. *Klassificering och kodning*. Under rubrik ”Klassificering per avfallsslag” <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall-farligt-avfall/klassificering-och-kodning/#E-68060117> (hämtad 2025-11-20).

har genomfört utbildningsinsatser riktade mot trafikpoliser och mot polisanställda som ansvarar för gränskontroller i ett par polisregioner. Det finns behov av fler liknande insatser, framför allt i de polisregioner där det inte genomförts motsvarande utbildningssatsningar. Förutom trafik- och gränspoliser kan poliser i yttre tjänst komma i kontakt med illegala avfallstransporter och kan, med rätt kunskaper, initiera relevanta förstahandsåtgärder. Det pågår ett arbete med att se över hur nödvändig kompetens på miljö- och avfallsbrottsområdet ska förmedlas till poliser under deras grundutbildning, alternativt under den inledande tjänstgöringen i respektive polisregion.

Under 2025 har Naturvårdsverket, tillsammans med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Brottsförebyggande rådet och Länsstyrelsen i Skåne län lanserat den myndighetsgemensamma webbutbildningen om miljöbrott som publicerades på Naturvårdsverkets webbplats i december 2024. Den 25 september hölls ett webinarium om miljöbrott och miljöbrottsutbildningen som ett led i lanseringen av utbildningen samt för att svara på tillsynsmyndigheternas frågor. Medverkande i webinariet var Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Länsstyrelsen Skåne och Naturvårdsverket.

I de pilotprojekt som initierats genom regeringsuppdraget, med fokus på strukturerad samverkan (se 4.4.7) i Norrbottens och Skåne län har kompetensuppbyggnad och lärande inslag varit en viktig del. I Skåne län har projektet tagits fram en regional åtgärdsplan för 2026 där kunskapshöjande insatser utgör ett av målen. Samverkansprojekten i Norrbotten och Skåne län kommer, efter att ha anpassats till regionala förutsättningar, kunna utgöra modeller för hur samverkan kan byggas upp i övriga landet, inklusive den kompetensuppbyggnad som varit inslag i de två projekten.

4.4.2 Ökad spårbarhet av avfallsflöden

I delredovisningen 2024 bedömde myndigheterna att det behövs effektivare digitala system och ökad spårbarhet av avfallsflöden, samt att stöd behöver utvecklas för automatisk analys av data om avfallsflöden. Naturvårdsverket har arbetat vidare med att undersöka möjligheterna till förbättrad spårbarhet via avfallsregistret och på andra sätt. I en skrivelse daterad 2025-08-21 ”*Uppdrag att bidra till att utveckla det brottsförebyggande arbetet*” Ärendenummer: NV-09570-24” lämnar Naturvårdsverket ett förslag om att de myndigheter som samverkar kring initiativet Renare avfall inom eSam¹⁷ ges i uppdrag av regeringen att utreda förutsättningarna för att genomföra initiativet. Uppdraget bör då utvecklas till att även omfatta utökad spårbarhet av avfall. Uppdraget är tänkt att vara en fortsättning på det initiativ inom ramen för eSam där flera myndigheter i samverkan utreder förutsättningarna för att genomföra systemkonceptet Renare avfall.

¹⁷ eSam är ett myndighetssamarbete kring digital utveckling med cirka 40 medlemsorganisationer.

4.4.3 Ny teknik som stärker tillsynen

Länsstyrelsen i Stockholm har tillsammans med Länsstyrelsen i Skåne tagit fram en promemoria som beskriver hur olika tekniker kan användas i tillsynen av avfallshantering. Sammanställningen finns publicerad på Länsstyrelsen Stockholm webbplats.¹⁸ Naturvårdsverket hänvisar till detta underlag på sin webbplats för vägledning om hur tillsyn kan bedrivas mot misstänkt avfallsbrottslighet.¹⁹

4.4.4 Bättre kunskap om avfallsklassning

I delredovisningen 2024 bedömde uppdragsmyndigheterna att tillsynsmyndigheterna behöver bättre kunskap och vägledning avseende klassning av avfall för att öka möjligheterna att förebygga, upptäcka och motverka avfallsbrottslighet. Vägledningsbehovet omfattar bland annat avfall med speglade koder, det vill säga avfallstyper som kan klassas som antingen farligt eller icke-farligt avfall beroende på dess innehåll. Kunskap om detta är viktigt för att tillsynsmyndigheterna ska kunna kontrollera om en verksamhetsutövare har gjort en korrekt klassning eller inte.

Naturvårdsverket arbetar nu med en översyn och utveckling av vägledningen på området. Information och vägledning om de delar som Naturvårdsverket får många frågor om har lagts till, uppdaterats och kompletterats. Till dessa hör vägledning om förorenade massor och riktvärden för förorenad mark, kablar och fluffavfall²⁰. Information om klassificering av kablar har även skickats ut till tillsynsmyndigheter och branschorganisationer, då detta särskilt efterfrågats. Information har också tagits fram om de nya avfallskoder som beslutats om inom EU gällande batterier som avfall och batterirelaterat avfall.

Naturvårdsverket har också föredragit processen gällande att klassificera avfall på webinarier och seminarier under våren 2025. Arbeta med att uppdatera och utveckla vägledningen, till exempel kopplat till speglade koder, samt deltagande på seminarier med föredragande av processen att klassificera avfall, fortsatte under hösten 2025.

4.4.5 Tydliggöra hur en verksamhet kan stoppas eller förbjudas

I delredovisningen 2025 uppgavs att Naturvårdsverket inlett arbetet med att ta fram webbaserad tillsynsvägledning i syfte att tydliggöra hur och när en tillsynsmyndighet kan tillämpa befintliga bestämmelser för att förbjuda eller stoppa

¹⁸ Länsstyrelsen Stockholm *Avfallsbrottslighet*. (2025). <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/miljo-och-vatten/miljofarlig-verksamhet/avfall/avfallsbrottslighet.html> (hämtad 2025-11-20).

¹⁹ Naturvårdsverket. *Tillsynsvägledning Illegal avfallshantering*. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/illegal-avfallshantering/forbereda-tillsyn-av-illegal-avfallshantering/#E-1417583891> (hämtad 2025-12-02).

²⁰ Fluff är en avfallsfraktion som uppkommer vid fragmentering av bland annat bilar och elavfall.

en pågående miljöfarlig verksamhet när så krävs. Arbetet med detta har fortsatt under året, och förväntas vara klar under 2026.

4.4.6 Förverka brottsvinster

I delredovisningen till regeringen i mars 2025 finns en beskrivning av ett särskilt projekt som initierades i april 2024 inom Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (REMA) för ett ökat fokus på återtagande av brottsvinster. Projektet innefattar en rutin för att säkerställa att åklagarna redan initialt i en förundersökning bedömer förutsättningarna för förverkande och behovet av en finansiell utredning. Vid slutet av 2024 kunde endast avläsas i ett ökat antal initierade finansiella utredningar och antalet framställda yrkanden på årsbasis (NV-06554-22, avsnitt 3.5.9). Ökningen var dock till stor del hänförlig till finansiella utredningar som startades redan under hösten 2023 i det stora s.k. ”Think Pink-ärendet”.

Projektet har fortsatt under 2025 och är nu en etablerad rutin inom REMA som är avsedd att tillämpas fortsättningsvis.

De genomsnittliga utredningstiderna gör att det även under 2025 är svårt att på statistisk nivå utläsa ett resultat kopplat till projektet. De finansiella utredningarna kopplade till Think Pink-ärendet som påbörjades under åren 2022–2023 har ännu inte fallit ut då rättegången alltjämt pågår. Vidare har antalet initierade finansiella utredningar på årsbasis sjunkit från 64 under 2024 till 41 tredje kvartalet 2025. Det förklaras främst av att det stora antalet utredningar som initierades hösten 2023 nu har fallit bort från årsberäkningen.

Sammanfattningsvis är svårt att statistiskt redovisa effekten av projektet. Förverkandefrågor har inom REMA liksom övriga Åklagarmyndigheten fått särskild uppmärksamhet under flera år tillbaka i tiden och ökningen av antalet finansiella utredningar påbörjades till stor del innan projektet startade. Utredningstiderna är förhållandevis långa vilket gör det svårt att redan nu se ett resultat ”från ax till limpa”. En övergripande bild är dock att antalet finansiella utredningar ökat från 20–30 under åren 2021–2022 till f.n. över 40, vilket är en trolig effekt av projektet. Vidare kan redovisas att det i det tidigare nämnda målet ”Think Pink” finns förverkandeyrkanden som omfattar flera miljoner kronor.

4.4.7 Utökad samverkan om lägesbilder som del av pilotprojektet Strukturerad samverkan

Som en följd av förslag inom regeringsuppdraget har Länsstyrelsen Norrbotten och Länsstyrelsen Skåne, i projektform, arbetat med att skapa en strukturerad samverkan med syfte att förebygga, upptäcka och utreda avfallsbrottslighet effektivt. Förutom de två länsstyrelserna har polisregionernas regionala miljöbrottsgrupper, underrättelsesektioner, lokalpolisområden, AKC samordnare och kommuner inom respektive länsstyrelses ansvarsområde deltagit i projektarbetet. Det finns ett värde i att projektet genomförts vid två länsstyrelser, där förutsättningarna skiljer sig åt vad gäller länens storlek och antal kommuner, demografi, vilka näringslivsgrenar som dominerar, typer av miljöbrott som är mest

frekventa och så vidare. Erfarenheterna från detta är att strukturerad samverkan på miljö-/avfallsbrottsområdet inte kan se likadan ut vid exempelvis Norrbotten och Skåne län. Arbetet måste anpassas till de varierande förutsättningar som råder i olika delar av landet.

Ett mål med projektet är att ta fram gemensamma lägesbilder. Lägesbilderna kan i sin tur styra tillsynen och myndighetsgemensamma åtgärder inom respektive region. Redan idag har Länsstyrelsen ett visst ansvar och utpekad roll för att samordna insatser mot miljöbrottslighet, enligt 17 § Miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13).

Samverkan är en förutsättning för att tillsynsmyndigheter och rättsväsendet ska kunna förebygga, upptäcka och utreda avfallsbrottslighet effektivt. Samverkan måste ske strukturerat, med tydliga syften och mål för det myndighetsgemensamma arbetet. Ett sådant tydligt mål kan vara att ta fram lägesbilder över avfalls-/miljöbrottsligheten i regionen. Det finns en stor samlad kompetens om aktörer, modus, trender osv, men ofta stannar kunskapen om miljöbrottslighet inom respektive myndighet. Ett viktigt syfte med Samverkansprojektet är att dela dessa kunskaper och sätta samman lägesbilder på ett strukturerat sätt. Detta kan i sin tur bidra till länsstyrelsernas och kommunernas planering av det brottsförebyggande arbetet i stort och till att avfallsbrottslighet synliggörs på ett sätt som sällan sker idag. En ytterligare positiv effekt av projektet är att de lägesbilder som tas fram tydliggör kopplingen mellan regional och nationell samverkan, att den ena till delar är beroende av den andra.

Framtagandet av en regional lägesbild för avfallsbrottslighet i Skåne län har skett genom en inledande planeringsfas där samtliga länets kommunala miljöchefer fick frågan om att utse en kontaktperson för projektet, samtidigt som projektledningen beskrev syftet med samverkansprojektet. Planeringsfasen följes av en kartläggningsfas, där kommunerna ombads beskriva risker, fokusområden och sina respektive förväntningar på projektet. Kunskapshöjande inslag med föreläsningar från externa aktörer, omvärldsbevakning genom kontakter med andra länsstyrelser och med polismyndigheten samt möten med andra myndigheter som Kronofogden, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten och Polismyndighetens miljöbrottsutredare samt AKC-samordnare var andra inslag i kartläggningsfasen. Det material som samlats in bearbetades och användes som grund i den lägesbild och åtgärdsplan som färdigställdes under hösten 2025.

En framgångsfaktor i arbetet med samverkansprojektet var att framtagandet av regionala lägesbilderna förbereddes grundligt, på det sätt som beskrivs ovan. Genom det kontaktskapande arbetet och den kunskapsinhämtning som föregick framtagandet av lägesbilderna höjdes förståelsen och motivationen hos de kommuner som deltog i projektet, vilket i region Syd var länets samtliga 33 kommuner. Ett nära samarbete mellan projektledaren för avfallsbrottslighet och länets brottsförebyggande samordnare var en annan framgångsfaktor, där deras olika roller och kunskaper skapade en synergieffekt. Fysiska möten och det kontaktskapande som dessa medförde var ytterligare en framgångsfaktor i projektet.

EU:s reviderade miljöbrottsdirektiv innebär krav på samordning och samarbete mellan behöriga myndigheter inom en medlemsstat (artikel 19) och Miljöstraffrättsutredningens betänkande förslår samverkan på regional och nationell nivå ska bli tydligare förordningsstyrd än vad den är idag. Vid uppbygganden av sådan samverkan som krävs enligt direktivet och som föreslås i Miljöstraffrättsutredningen kan de aktuella projekten vid Norrbotten respektive Skåne län kunna användas som exempel för hur effektiv strukturerad samverkan ska tas fram.

4.5 Bedömningar från 2025

4.5.1 Utbilda markägare och entreprenörer om skogsbilvägar och avfall

Myndigheterna bedömde i redovisningen för 2025 att det finns behov av att Naturvårdsverket och länsstyrelserna medverkar med expertkunskap i Skogsstyrelsens utbildningar om skogsbilvägar riktade till markägare och entreprenörer. Detta för att minska risken för att avfall används illegalt vid anläggande av skogsbilvägar. Skogsstyrelsen har under våren 2025 genomfört två webinarier för att utbilda skogsägare respektive entreprenörer verksamma inom anläggning av skogsbilvägar. Naturvårdsverket och en länsstyrelse har deltagit i de båda utbildningarna som var riktade mot skogsägare respektive entreprenörer verksamma i skogsbruket. Webinarierna samlade ett 20-tal deltagare.

4.5.2 Ta fram vägledning för funktionskontroller

Ett första underlag till en vägledning om funktionskontroller har tagits fram. Syftet med uppdraget är att uppnå ökad tydlighet och därmed rättssäkerhet kring funktionskontroller inom både den operativa tillsynen och det brottsutredande arbetet. Uppdraget är avgränsat till enbart funktionskontroller och omfattar inte vad som leder fram till testförfarandet eller vad som följer därefter.

Det har inte funnits anledning att beskriva de förhållanden som medför att funktionskontroller inte behöver genomföras, som där godset redan utifrån juridiska aspekter är att bedöma som avfall, exempelvis kan visas uppfylla EU:s avfallsdefinition.

Målet med uppdraget har varit att påbörja arbetet med att ta fram en översikt över hur funktionskontroller genomförs i dagsläget, inom de olika branscherna, som underlag för att i nästa steg ta fram en vägledning. Detta för att skapa förutsebarhet för både verksamhetsutövare, tillsynshandläggare och brottsutredande myndigheter, med avseende på vilka krav som gäller för funktionskontroller. Tre viktiga frågor har identifierats för kommande vägledning:

- Vilka kontroller ska genomföras?
- Vem ska genomföra kontrollerna?
- Hur ska genomförda kontroller dokumenteras?

För att inleda arbetet har vi valt att avgränsa oss till att titta på följande godsslag som är vanligt förekommande vid tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter sett till förekomst och mängd:

- Hela fordon
- Däck
- Fordonsdelar
- Bilmotorer
- Arbetsmaskiner
- Kylmöbler och vitvaror
- Hemelektronik

Resultatet från det inledande arbetet kan övergripande sammanfattas enligt följande. Funktionstester kan delas in i tre huvudkategorier. Den första kategorin består av lagstadgade kontroller, såsom de som gäller för fordon och arbetsmaskiner.

Den andra kategorin utgörs av branschpraxis, där en övergripande branschorganisation har utarbetat riktlinjer för testförfarandet. Ett exempel på detta är Sveriges Bilåtervinnare Riksförbund, som har tagit fram testprocedurer för bildelar. För bildelar finns även branschsystem för kvalitetsmärkning av de olika komponenterna.

Den tredje kategorin omfattar tester som visserligen genomförs inom branschen men utan någon samordnad standard. Hit hör exempelvis tester av vitvaror och hemelektronik. Även om dessa tester ofta utförs på liknande sätt saknas en formaliserad och enhetlig metod. I dag finns utvecklade mjukvaruprogram som möjliggör systematiska funktionskontroller. Dessa program kan exempelvis användas för mobiltelefoner, läsplattor och datorer, där specifika funktioner väljs ut för testning och där ett protokoll genereras för varje testat objekt.

4.5.3 Utred behovet av platsspecifika miljöriskbedömningar hos REMA

I delredovisningen 2025 anges att myndigheterna bedömer att behovet av platsspecifika miljöriskbedömningar hos Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (REMA) behöver utredas.

Det anges vidare att myndigheterna bedömer att det finns ett behov att (1) utreda behovet av platsspecifika miljöriskbedömningar i olika miljöbrottsutredningar, (2) hur detta behov bäst tillgodoses och (3) vilken aktör som är lämpligast att utföra sådana bedömningar.

En platsspecifik miljöriskbedömning är en undersökning som kan genomföras för att vinna kunskap om vilken risk för miljön en viss omständighet har för en plats eller ett område. Ofta handlar det om att utreda effekten av de föroreningar eller annan miljöpåverkan som en händelse orsakat.

Behovet av platsspecifika miljöriskbedömningar i utredningar av brott har uppmärksammats främst vad gäller allvarlig avfallsbrottslighet och då särskilt avseende den bedömning som enligt lagstiftaren ska göras för att avgöra om ett miljöbrott är att bedöma som grovt.

Straffbestämmelserna för miljöbrott och grovt miljöbrott finns i 29 kap 1 § miljöbalken. Enligt bestämmelserna döms bland annat den som med uppsåt eller oaktsamhet orsakar att det i mark, vatten eller luft släpps ut ett ämne som typiskt sett eller i det enskilda fallet medför eller kan medföra en förorening som är skadlig för människors hälsa, djur eller växter i en omfattning som inte har ringa betydelse. Det behöver inte visas att det ämne som släppts ut just i det aktuella fallet riskerar att leda till skadliga effekter utan det räcker med att ämnet typiskt sett är sådant att ett utsläpp av det kan få sådana konsekvenser. I bestämmelsens andra stycke kan man läsa om förutsättningarna för att bedöma ett miljöbrott som grovt. Här anges bland annat att det vid en sådan bedömning av brottet, särskilt ska beaktas om det har medfört eller kunnat medföra varaktiga skador av stor omfattning.

Det ovan angivna innebär att det i många miljöbrottsutredningar inte kommer finnas anledning att utföra platsspecifika miljöriskbedömningar, men också, att det vid utredning av allvarligare eller mer omfattande miljöbrottslighet, kan finnas ett stort behov av att få till stånd sådana bedömningar, särskilt för att kunna avgöra om ett brott är grovt eller inte.

Arbetet med frågan har påbörjats inom ramen för detta regeringsuppdrag, och som en del av det utvecklingsarbete som genomförs inom REMA. Det kan noteras att det i skrivande stund inte finns någon utpekad aktör med uppgiften att utföra platsspecifika miljöriskbedömningar och inte heller några fastslagna rutiner om hur en sådan utredningsåtgärd ska utföras eller redovisas. Behovet får i stället lösas från fall till fall.

Arbetet med frågan kommer utredas vidare inom REMA, tillsammans med berörda myndigheter, däribland Polismyndigheten. Det kommer ytterligare undersökas hur behovet av platsspecifika miljöriskbedömningar ser ut, och i det fall behov kan påvisas, utreda hur detta behov bäst kan tillgodoses. Det blir i det sammanhanget också viktigt att undersöka frågor som hur ansvaret i sådana fall ska regleras samt vilka kostnader som framtagandet av miljöriskbedömningar kan medföra och hur dessa kostnader ska finansieras.

I Miljöstraffutredningens betänkande *En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem* (SOU 2025:14) föreslås bland annat att ett nytt avfallsbrott ska införas. Av kommentaren till den föreslagna bestämmelsen framgår att om det går att visa på fara för skada eller skada eller betydande olägenhet, ska ansvar dömas för miljöbrott eller grovt miljöbrott i stället. Om Miljöstraffrättsutredningens förslag går igenom kan det fortfarande finnas ett behov av att få stånd de aktuella bedömningarna.

4.5.4 Uppdatera Polismyndighetens handbok och checklista för kontroller av avfallstransporter på väg

Det pågår en revidering av den befintliga checklistan. Arbetet kommer att genomföras av den regionala miljöbrottsgruppen i polisregion öst och färdigställas under första halvåret 2026. Den reviderade handboken och checklistan kommer att göras tillgänglig för personal i yttre tjänst enligt de rutiner som gäller för motsvarande stödmaterial inom Polismyndigheten.

4.5.5 Förbättra tips- och informationshantering om avfallsbrottslighet

Naturvårdsverket har under året vidareutvecklat sin webbaserade tillsynsvägledning om hur tillsynsmyndigheterna kan stärka sin förmåga att förebygga, upptäcka och motverka avfallsbrottslighet med hjälp av tips och klagomål från privatpersoner och verksamhetsutövare. Vägledningen består av en kort beskrivning av aspekter som är bra att tänka på om en tillsynsmyndighet vill upprätta en särskild webbplats med en tipsfunktion för ändamålet. Den innehåller också förslag på vilken typ av information som är bra att delge, samt en hänvisning till Sollentuna kommuns webbplats som utgör ett bra exempel på hur det kan se ut. Det framhålls även att länkar till andra relevanta myndigheters tipsfunktioner, såsom Polismyndigheten, Tullverket och Skatteverket, med fördel kan inkluderas på dessa webbplatser. Avsikten är att underlätta så att viktig information delas direkt med rätt berörd myndighet, vilket bör stärka samhällets samlade förmåga att motverka brottslighet inom avfallssektorn.

Naturvårdsverket har även publicerat en kortfattad informationstext om lag (2025:170) om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, samt hänvisat till Sveriges kommuner och regioners (SKR) webbplats för ytterligare information. Lagen omfattar bland annat myndigheter med tillsynsansvar inom avfallsområdet, såsom kommuner och länsstyrelser. Ett utökat informationsflöde får antas bidra till att fler avfallsbrottslighet upptäcks, utreds och lagförs.

Naturvårdsverket har även informerat på sin publika webbplats²¹ om möjligheten att tipsa kommuner, länsstyrelser och andra beröra myndigheter om misstänkt avfallsbrottslighet.

²¹ Naturvårdsverket 2025. *Avfallsbrott dränerar samhället på resurser och skadar miljön*.
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/miljobrott-i-samband-med-avfallshantering/>
(hämtad 2025-08-21).

5. Myndigheternas förslag till regeringen

I detta avsnitt beskrivs förslag på åtgärder till regeringen om avfallsbrottslighet som tagits fram av de tio uppdragsmyndigheterna under 2025.

5.1 Utred hur länsstyrelserna kan samverka med Center mot arbetslivskriminalitet

Myndigheterna föreslår att regeringen ger Arbetsmiljöverket i uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna och övriga myndigheter i Center mot arbetslivskriminalitet utreda hur länsstyrelserna kan samverka med Center mot arbetslivskriminalitet inom frågor som rör avfallsbrott.

Motivering till förslaget: Under 2022 och 2023 öppnade sju center mot arbetslivskriminalitet. Centren är nav för de nio myndigheternas gemensamma arbete för att motverka arbetslivskriminalitet. Här samlas myndigheterna och planerar, genomför och följer upp det gemensamma arbetet mot fusk och brott i arbetslivet. De myndigheter som ingår i uppdraget är Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten. AKC finns i de sju regionala polisområdena.

Arbetet inom AKC har utvecklats på ett positivt sätt och myndigheterna har utvecklat en stark plattform för konkret och målinriktat samarbete för att bekämpa arbetslivskriminalitet.

Det finns en mängd förfaranden och flera sorters brott som kan innehålla arbetslivskriminalitet. Aktörer som ägnar sig åt arbetslivskriminalitet begår ofta flera olika brott och regelöverträdelse för att vinna ekonomiska fördelar. Bland de branscher som pekas ut som särskilda riskbranscher när det gäller arbetslivskriminalitet finns byggbranschen, bilvård och avfallshantering. Samtliga dessa branscher är överrepresenterade även vad det gäller miljöbrottslighet.

Länsstyrelserna har ett övergripande ansvar inom miljöområdet i respektive län och tillsammans med kommunerna har de tillsynsansvar för miljöpåverkande verksamheter inom sina geografiska områden. Myndigheterna kommer i sitt dagliga tillsynsarbete i kontakt med miljöbrottslighet. I dessa miljöbrottsrelaterade ärenden förekommer ofta annan brottslighet tex. brottslighet som myndigheterna inom AKC har tillsynsansvar för.

I de olika polisregionerna samverkar AKC och länsstyrelsen i varierande grad. Vi föreslår därför att en utredning tillsätts som syftar till att likrikta samverkan nationellt samt att tydliggöra roller och samverkansstrukturer. Vi anser att länsstyrelserna med sin samlade kompetens och sin insyn i miljöarbetet regionalt kan bidra positivt till AKC:s arbete för att upptäcka och motverka miljöbrottslighet samt de övriga brottstyper som ligger inom AKC:s ansvarsområden.

5.2 Utred om länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av tillsynen i länet närmare bör regleras

Myndigheterna föreslår att regeringen ger Naturvårdsverket i uppdrag att, i samråd med länsstyrelsen, utreda författningsreglering av länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av kommunernas miljöbalkstillsyn. I en sådan reglering kan krav på att varje kommun i länet ska följas upp regelbundet ingå. Utredningen bör även svara på vad som bör ingå i uppföljningen samt ge förslag på ändring i författning.

Motivering till förslaget: Att miljöbalkstillsynen är fördelad på många myndigheter innebär utmaningar vad gäller att tillsynen inom bland annat avfallsområdet bedrivs verkningsfullt, rättssäkert och likvärdigt. Detta beskrivs utförligt i skrivelsen *Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet*.²² Faktorer som påverkar hur den enskilda tillsynsmyndigheten bedriver tillsynsverksamheten är bland annat resurser, tillgänglig kompetens, hur myndigheten tolkar sitt tillsynsuppdrag och förekomst av otillbörlig påverkan, både extern och intern. Mer tillsynsvägledning i form av råd och stöd är ett sätt att möta utmaningarna, men myndigheterna bedömer att detta inte ensamt kan säkerställa att tillsyn sker i tillräcklig omfattning och på ett verkningsfullt sätt. Som en del i tillsynsvägledningen ska de tillsynsvägleddande myndigheterna även följa upp och utvärdera tillsynen. Denna uppföljning och utvärdering syftar till att ge återkoppling till tillsynsmyndigheter för att främja en ändamålsenlig och likvärdig tillsyn. Uppföljningen kan bland annat ha fokus på effekter, arbetsprocesser, resurser, kompetens, roller eller organisation.

I länsstyrelsernas tillsynsvägledning ingår uttryckligen att ge kommunerna stöd för att utveckla tillsynen. Länsstyrelserna har dock en möjlighet att förelägga en kommunal tillsynsmyndighet som inte fullgör de skyldigheter som följer av tillsynsuppdraget att avhjälpa bristen. De brister som kan vara aktuella för föreläggande är till exempel större avvikelse av resurser för tillsynen jämfört med

²² Naturvårdsverket, Kustbevakningen, länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län, Polismyndigheten, Tullverket och Åklagarmyndigheten. *Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet*, NV-02193-21. (2022).

de tillsynsobjekt och den ärendehantering som kommunen ansvarar för, bristfälliga behovsutredningar och tillsynsplaner eller att kommunens interna ansvarsfördelning för drift av och tillsyn över kommunala verksamheter inte uppfyller krav på oberoende tillsyn. Länsstyrelserna har även förelagt kommunerna om att redovisa exempelvis genomförd tillsyn, såsom tillsynsrapporter samt hur kommunen planerar att förändra organisationen.

Utöver att ge tillsynsvägledning gäller att länsstyrelserna regelbundet ska följa upp och utvärdera kommunens tillsyn ifall en överlåtelse av tillsyn har skett. Finns inte längre förutsättningar för överlåtelse ska återkallelse ske. En central tillsynsvägledande myndighet får, i fråga om tillsyn inom sitt vägledningsområde, begära att en länsstyrelse som har överlåtit uppgiften att utöva tillsyn till en kommunal nämnd ska återkalla överlåtelsen.

Naturvårdsverket ska, enligt 3 kap. 21 § i miljötillsynsförordningen (2011:13), årligen lämna en redovisning till regeringen om hur tillsynen kan utvecklas och förbättras. Ett av underlagen i denna redovisning bör vara resultatet av länsstyrelsernas uppföljning av kommunerna.

I 2025 års redovisning till regeringen konstateras att länsstyrelserna följde upp tillsynen i 57 kommuner under 2024. De flesta länsstyrelser har som mål att följa upp samtliga kommuner i sitt län under en mandatperiod. Under de senaste fyra åren har länsstyrelserna följt upp tillsynen i drygt 70 procent av landets 290 kommuner. Antalet kommuner per län och andelen besökta kommuner varierar dock. Några län har endast genomfört besök under ett av de senaste fyra åren. Liksom tidigare år har länsstyrelserna uppmärksammat brister i kommunernas behovsutredningar och tillsynsplaner. Flera nämner också bristande rutiner när det gäller risken för jäv, avsaknad av tidsredovisning samt svårigheten att rekrytera och behålla personal.

Länsstyrelserna har överlåtit tillsynen över ungefär två tredjedelar av de tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheterna till kommunerna. Överlåtelse av tillsyn inom andra tillsynsområden än miljöfarlig verksamhet har skett i relativt begränsad omfattning. Enligt miljötillsynsförordningen ska länsstyrelserna regelbundet följa upp och utvärdera överlåten tillsyn. De flesta av länsstyrelserna uppger att denna uppföljning sker i samband med kommunbesöken. För de län där uppföljningen av kommunernas tillsyn prioriterats ned kan det innebära att uppföljningen av den överlåtna tillsynen sker relativt sällan.

I arbetet med detta regeringsuppdrag och i tidigare rapporteringar har länsstyrelsernas arbete med att följa upp och utvärdera tillsynen i länet bedömts vara av vikt för att främja en verkningsfull tillsyn. Länsstyrelsen Västra Götaland, som under lång tid aktivt följt upp kommunerna i länet genom kommunbesök, bedömer att arbetet har medfört att kommunerna i många fall har resursförstärkt och över lag höjt kvalitén på tillsynen. Det är dock en brist att uppföljningen varierar beroende på län, både vad gäller metod och frekvens. Miljösamverkan Sveriges framtagna metodstöd för att genomföra uppföljningar i form av kommunbesök har bidragit till en mer likvärdig uppföljning. Men i sammanhanget kan konstateras att det av miljötillsynsförordningen (2011:13) inte framgår att

länsstyrelsernas uppföljning och utvärdering av tillsynen i länet ska ske för varje kommun i länet och att den ska vara regelbunden. Undantaget är att länsstyrelsen ansvarar för att regelbundet följa upp kommunens tillsyn ifall tillsyn är överlåt看 från länsstyrelsen.

I kontexten avfallsbrottlighet och i arbetet med detta regeringsuppdrag framträder en bild att enskilda tillsynsmyndigheter kan ha sådana brister i det praktiska tillsynsarbetet att tillsynen inte förmår att upptäcka allvarliga avvikelser och/eller att krav på rättelse inte ställs. I en del fall synes den bakomliggande orsaken vara att den kommunala nämnden i sina prioriteringar har motverkat att en verkningsfull tillsyn kan bedrivas.

Vår bedömning är att en utvecklad och regelbunden uppföljning av varje kommuns/kommunförbunds tillsyn skulle bidra positivt till att tillsynen bedrivs mer verkningsfullt, likvärdigt och rättssäkert i landet. Beaktat att den kommunala nämndens sammansättning förändras efter varje val kan en uppföljningsfrekvens om vart fjärde år synas lämplig.

Sammanfattningsvis är det vår bedömning att det finns skäl att utreda om det bör regleras i författning att länsstyrelsen regelbundet ska följa upp den tillsyn en kommun bedriver. Vi ser också att vad som följs upp och kriterier för bedömning behöver utvecklas. Den delen kan dock anses falla inom ramen för att tillsynsvägläddande myndigheter på statlig central nivå inom sitt vägläddningsområde ska särskilt stödja till länsstyrelsernas tillsynsvägläddning. Naturvårdsverket, med ansvar för att ge vägläddning om 26 kap. miljöbalken, har brett ansvar att i samråd med övriga centrala tillsynsmyndigheter utveckla ett sådant stöd.

När en översyn görs om uppföljning av den kommunala tillsynen faller det sig naturligt att man också bör undersöka hur uppföljning av ytterligare delar av miljöbalkstillsynen bör ske, exempelvis den tillsyn som bedrivs av Länsstyrelsen.

5.3 Inför krav på miljöskaktionsavgift kopplat till utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall

Myndigheterna föreslår att det införs en ny bestämmelse om miljöskaktionsavgift i förordningen om miljöskaktionsavgifter för överträdelser av utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall i 3 kap. 19 § avfallsförordningen.

Motivering till förslaget: Enligt 3 kap. 19 § avfallsförordning (2020:614) ska bygg- och rivningsavfall sorteras i åtminstone sex fraktioner på den plats där det uppkommer. Att bryta mot bestämmelsen är inte förenat med någon miljöskaktionsavgift (MSA). Myndigheterna anser att denna bestämmelse är lämplig att förena med en miljöskaktionsavgift då det är lätt att avgöra om man bryter mot bestämmelsen och en MSA ger en direkt påföljd av överträdelsen.

Att införa en miljöskaktionsavgift är ett effektivt verktyg som bör kunna leda till en ökad efterlevnad av utsorteringskravet och därigenom öka förutsättningarna för att Sverige når sina återvinningsmål.

Förslag på bestämmelse i 11 kap. förordning (2012:259) om miljöskaktionsavgifter:

10 § För en överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordningen (2020:614) genom att inte sortera ut bygg- och rivningsavfall enligt de krav som framgår av samma paragraf ska en miljöskaktionsavgift betalas

1. med 3 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en fysisk person eller en ideell förening, och

2. med 10 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en juridisk person som inte är en ideell förening.

Vi anser att dessa nivåer är för låga, särskilt när det gäller juridiska personer. För att kunna föreslå lämpliga skaktionsnivåer vid överträdelser av 3 kap. 19 § avfallsförordningen behöver vi dock förhålla oss till de nivåer som idag gäller enligt förordningen (2012:259) om miljöskaktionsavgifter. Det innebär att vi måste bedöma om de överträdelser som idag är sanktionerade med motsvarande avgiftsnivå som den vi föreslår för överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordningen har en likvärdig negativ miljöpåverkan. Detta medför att vi inte ser att vi kan föreslå högre nivåer än ovanstående.

Att se över skaktionsnivåerna i förordning om miljöskaktionsavgifter är inte något som vi inom detta uppdrag ser som möjligt att göra. I betänkandet ”En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)” föreslås en översyn av MSA:ernas storlek i förordning om miljöskaktionsavgifter och en utvärdering av tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. I en sådan översyn ser vi det som lämpligt att även undersöka om det skulle kunna gå att koppla skaktionsnivåer till ett företags omsättning det vill säga skapa en trappstegsmodell med ökande avgift ju högre omsättning ett företag har.

5.4 Tillsynsmyndigheters möjlighet att kräva ersättning av verksamhetsutövaren för provtagnings- och analyskostnader

Myndigheterna gör bedömningen att det behöver tydliggöras genom tillsynsvägledning att provtagning av miljöinspektör och analys av provet är något som i vissa fall ingår i tillsynen för att kunna kontrollera att miljöbalken och dess föreskrifter följs och för att åstadkomma rättelse.

Myndigheterna gör bedömningen att de kommunala tillsynsmyndigheternas möjlighet att ålägga en verksamhetsutövare att ersätta myndighetens kostnader för provtagning och analyskostnad vid tillsyn av bland annat miljöfarlig verksamhet bör förtydligas.

Myndigheterna föreslår därför att ett nytt stycke införs i 27 kap. 2 § miljöbalken av vilket det framgår att även en kommun får meddela föreskrifter om att kostnader för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn i fråga om avfall enligt 15 kap. ska ersättas av den vars verksamhet provtagningen avser.

Motivering till förslaget: Som myndigheterna konstaterat tidigare är en viktig del vid en kontrollerande tillsyn att tillsynsmyndigheterna, inte bara tar egna prover, utan också genomför egna analyser av proverna. Att tillsynsmyndigheterna tar egna prover vid tillsyn är nödvändigt särskilt vid hantering av misstänkt illegal avfallsverksamhet. Detta då det finns anledning att misstänka att det kan förekomma överträdelser som inte annars kan detekteras, se tidigare delredovisning²³.

För att tillsynsmyndigheten ska kunna kontrollera att miljöbalken följs och för att därefter kunna meddela de förelägganden och förbud som krävs för att åstadkomma rättelse, kan det därför vara nödvändigt att tillsynsmyndigheten själv tar prover och analyserar desamma. En sådan handling ryms med andra ord inom vad en tillsynsmyndighet kan behöva göra inom ramen för sin roll som tillsynsmyndighet. Det finns dock idag en osäkerhet vad gäller de kommunala tillsynsmyndigheternas möjlighet att genomföra provtagning och att analysera dessa prover i egen regi. Myndigheterna konstaterar därför att det finns behov av att ytterligare tillsynsvägledning tas fram för att tydliggöra vad som är möjligt för tillsynsmyndigheterna att göra inom ramen för egen provtagning och analys. Naturvårdsverket har för avsikt att ta fram en sådan förtydligande tillsynsvägledning.

²³ Naturvårdsverket *delredovisning i regeringsuppdraget* från den 29 februari 2024, Naturvårdsverkets ärendenr NV-06554-22 s. 22 f.

Därutöver har det framgått att det finns en osäkerhet hos tillsynsmyndigheterna hur möjligheterna ser ut att kräva ersättning från verksamhetsutövare avseende kostnader för provtagning och analys som sker i myndighetens regi. Enligt uppgift från Sveriges kommuner och regioner finns det dock flera kommunala tillsynsmyndigheter som redan idag tar ut kostnader för provtagning och analys genom den kostnad som ligger till grund för timavgiften som kommunen beslutar enligt 27 kap. 1 § miljöbalken. En sådan kostnad fördelas därför i de fallen ut på hela avgiftskollektivet, men tar inte höjd för att vissa prover och analyskostnader i vissa fall är särskilt omfattande och kostsamma.

Enligt vår uppfattning är det dock tveksamt att tillsynsmyndigheter med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken kan kräva in ersättning för kostnader för provtagning och analys, särskilt med beaktande av utformningen av 27 kap. 2 § miljöbalken och de förarbeten som kopplar till bestämmelsen. Vid införandet av miljöbalken uttalade regeringen att bestämmelsen i 27 kap. 2 § miljöbalken ger utrymme för att ålägga en verksamhetsutövare att betala ersättning för direkta utlägg som myndigheten har haft utöver de avgifter för myndigheters verksamhet som kan tas ut enligt 27 kap. 1 § miljöbalken. Regeringen uttalade vidare att ett sådant kostnadsansvar förutsätter att det finns uttryckliga bestämmelser och hänvisade till 3 § avgiftsförordningen (1992:191) där det framgår att en myndighet bara får ta ut avgifter för varor och tjänster som den tillhandahåller om det följer av en lag eller förordning eller av ett särskilt beslut av regeringen. Avgiftsförordningen gäller för myndigheter under regeringen. Kostnadsansvaret kunde enligt regeringen exempelvis gälla en tillsynsmyndighets kostnader för provtagning och undersökning av prov (prop. 1997/98:45, del 2 s. 289). Bemyndigandet i 27 kap. 2 § miljöbalken innefattar, till skillnad från 27 kap. 1 §, endast de statliga myndigheterna.

De statliga tillsynsmyndigheterna kan därför, med stöd av 27 kap. 2 § miljöbalken och 8 kap. 3 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT), begära att en verksamhetsutövare ersätter en myndighets kostnad för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn i fråga om avfall enligt 15 kap. miljöbalken. Eftersom FAPT, med undantag av vad som framgår av 1 kap. 2 § FAPT, som redan nämnts enbart reglerar kostnader som statliga myndigheter har i fråga om tillsyn är bestämmelserna inte tillämpliga för de kommunala tillsynsmyndigheterna. Följden blir att det saknas ett bemyndigande till kommunerna i 27 kap. 2 § miljöbalken.

Möjligheterna att få full kostnadstäckning utöver timavgiften ser därför olika ut för de kommunala tillsynsmyndigheterna jämfört med de statliga myndigheterna. Då det är de kommunala tillsynsmyndigheterna som oftast har tillsynsansvaret för en verksamhet som kan anses utgöra illegal avfallsverksamhet framstår denna brist som olycklig. En sådan skillnad mellan statliga och kommunala tillsynsmyndigheters möjlighet att få ersättning för sina kostnader är inte heller förenlig med den grundläggande principen om att det faktiskt är förorenaren som ska betala, den så kallade *polluter pays principle*. Det saknas dessutom andra skäl varför det bör finnas en sådan skillnad mellan statliga och kommunala tillsynsmyndigheter. Myndigheterna anser därför att det bör införas en möjlighet även för kommuner att meddela föreskrifter om sådana kostnader som avses i 27

kap. 2 § första stycket miljöbalken när det gäller en kommunal myndighets verksamhet, särskilt i förhållande till sådan tillsyn som träffas av bestämmelserna i 15 kap. miljöbalken och avfallsbestämmelserna.

Ett generellt bemyndigande i 27 kap. 2 § miljöbalken, likt utformningen av bemyndigandet i 27 kap. 1 § andra stycket, skulle möjligen leda till att även andra kostnader än just provtagnings- och analyskostnader i förhållande till avfallsbestämmelserna i 15 kap. miljöbalken kan tas ut av kommunerna. Att kommuner ska ha rätt till ersättning för kostnader och ersättning för andra kostnader än de som hänförs till just 15 kap. miljöbalken har inte utretts inom ramen för detta regeringsuppdrag. Förslaget från myndigheterna är därför att ett tillägg införs i 27 kap. 2 § miljöbalken på så vis att en kommun får meddela föreskrifter om att kostnader för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn i fråga om avfall enligt 15 kap. ska ersättas av den vars verksamhet provtagningen avser. Ett sådant tillägg innebär att kommunala myndigheter kan begära ersättning för kostnader på samma sätt som de statliga myndigheterna kan göra idag med stöd av 27 kap. 2 § miljöbalken och 8 kap. 3 § FAPT. Genom ett sådant tillägg får statliga och kommunala tillsynsmyndigheter samma möjlighet att kräva in ersättning för sina kostnader kopplat till provtagning och analys i verksamheter som omfattas av 15 kap. miljöbalken och avfallsbestämmelserna.

5.5 Genomför de förslag till författningsreglering av samverkan som tagits fram av Miljöstraffrättsutredningen

Myndigheterna bedömer att arbetssättet med en strukturerad samverkan mellan länsstyrelsen, Polismyndigheten och kommuner avseende avfallsbrottslighet bör fortsätta och spridas till fler länsstyrelser än de i Skåne och Norrbotten. Myndigheterna instämmer i de förslag till författningsreglering av samverkan som tagits fram av Miljöstraffrättsutredningen och som överlämnats till regeringen.

Motivering till förslaget: För att få en heltäckande tillämpning av modellen Strukturerad samverkan behöver regeringen införa den förändring som Miljöstraffrättsutredningen föreslagit, att regional och nationell samverkan ska vara förordningsstyrd och med tydligare mål/syfte än idag. Om det inte görs kommer modellen tillämpas enbart i de län och polisregioner som gör det valet vilket skulle försvåra samverkar kring avfallsbrottslighet.

5.6 Förslag om att förlänga samverkan som idag bedrivs inom regeringsuppdraget för att inte få ett avbrott i samverkan

Myndigheterna föreslår att regeringen ger myndigheterna i uppdrag att fortsätta samverkan som idag sker genom detta regeringsuppdrag med en förlängning om tre år.

Motivering till förslaget: Den samverkan som idag sker inom regeringsuppdraget har fungerat bra och gett goda resultat för myndigheterna.

Miljöstraffrättsutredningen har i sitt slutbetänkande *En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem* (SOU 2025:14) föreslagit att en myndighetssamverkan inom miljöbrottsområdet ska författningsregleras, vilket myndigheterna ser som något väldigt positivt. Betänkandet med förslaget är på remiss under 2025 och om det mottas väl av remissinstanserna kan det komma att införas i författning. När och om det kommer ske är dock osäkert i dagsläget. För att motverka att samverkan om avfallsbrottslighet mellan myndigheterna ska riskera stanna av föreslår myndigheterna att regeringen ger myndigheterna i uppdrag att fortsätta samverkan.

Myndigheterna ser även i framtiden ett fortsatt behov av att ha avgränsade grupper, med fokus på avfallsbrott, artskyddsbrott, naturskyddsbrott, brott mot strandskydd, med mera. Detta för att kunna djupdyka i området, hantera detaljer i lagstiftningen samt effektivt kunna fånga upp information från lokal och regional nivå.

Myndigheterna föreslår därför en förlängning av uppdraget om 3 år utifrån samma upplägg och ramar som det nuvarande uppdraget.

6. Myndigheternas åtgärder mot avfallsbrottslighet

I detta avsnitt beskrivs de insatser som myndigheterna bedömer behöver genomföras i syfte att motverka avfallsbrottslighet. Åtgärderna har tagits fram av de tio uppdragsmyndigheterna under 2025 och avser att genomföras under 2026 och framåt.

6.1 Förtydliga vägledning och arbetsrutiner för anmälan och utredning av brottsliga gränsöverskridande avfallstransporter

Myndigheterna bedömer att det finns ett behov av att tydliggöra vilka överträdelser som utgör brott enligt smugglingslagen samt hur, av och till vem dessa misstankar ska anmälas. Frågeställningen hanteras vidare i den myndighetsgemensamma nationella samverkan om gränsöverskridande avfallsbrottslighet som leds av Naturvårdsverket.

Motivering till bedömningen: Överträdelser av EU:s avfallstransportförordning²⁴ kan vara straffsanktionerade i både lag (2000:1225) om straff för smuggling och miljöbalken. Brottsutredningar utifrån smugglingslagen utförs av Tullverket och av främst Polismyndigheten när det gäller miljöbalksbrott. Smugglingslagen är primär i detta sammanhang och förundersökningar utifrån både smugglingslagen och miljöbalken, gällande överträdelser av avfallstransportförordningen, leds av REMA-åklagare. I dagsläget sker i princip alla anmälningar och lagföring utifrån miljöbalken.

Detta kan till viss del förklaras av skillnader mellan lagstiftningarna vad gäller fullbordanspunkt och rekvisit (uppsåt, grov oaktsamhet eller oaktsamhet) samt var de flesta transporter historiskt har kontrollerats. Myndigheternas bedömning är dock att det även beror på att det finns ett behov av att tydliggöra och utreda vilka

²⁴ Förordningen om gränsöverskridande transport av avfall (Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2024/1157 av den 11 april 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006).

överträdelser som utgör brott enligt smugglingslagen samt hur, av och till vem dessa misstankar ska anmälas.

Därtill har Tullverkets befogenheter att utreda misstänkta brott i sammanhanget utökats till att även omfatta miljöbalken vilket innebär att det finns anledning att se över den myndighetsgemensamma ansvars- och rollfördelningen.

6.2 Förtydliga i Polismyndighetens beslagshandbok och ta fram en intern vägledning som ger stöd för att i högre utsträckning förstöra beslagtaget och förverkat avfall

Myndigheterna bedömer att det finns behov av att Polismyndigheten förtydligar *Beslagshandboken* och tar fram intern vägledning som ger stöd för att i högre utsträckning, när så är möjligt med stöd av reglerna i miljöbalken, beslagta och förverka avfall och förstöra det i syfte att minska myndigheternas kostnader för hantering och lagring av avfall.

Motivering till bedömningen: Med stöd av 29 kap. 12 och 12 a §§ miljöbalken kan avfall som tagits i beslag förverkas och under vissa förutsättningar säljas eller förstöras. Under arbetet med regeringsuppdraget har vi sett att denna bestämmelse i miljöbalken sällan används. I stället lagras beslagtaget avfall under långa tider och till stora kostnader för Polismyndigheten. En punkt i regeringsuppdraget innebär att Polismyndigheten ska se över möjligheterna att öka andelen beslagtaget avfall som förstörs eller säljs. Det mest effektiva sättet att nå det målet är att tydliggöra möjligheten att förstöra eller sälja beslagtaget avfall och precisera vem som kan fatta beslut om detta i Polismyndighetens handbok för beslagshanteringen (PM 2023:22).

6.3 Förtydliga tillsynsvägledningen om hur omhändertaget avfall får återvinnas

Myndigheterna bedömer att Naturvårdsverket bör utveckla tillsynsvägledningen om när och med vilket lagstöd länsstyrelserna får förelägga om återvinning av avfall.

Motivering till bedömningen: Om länsstyrelserna skulle förelägga om att återvinna och bortskaffa omhändertaget avfall i högre utsträckning skulle det leda till en högre grad av miljöskydd och att syftet med lagstiftningen uppfylls genom att

säkerställa att det stoppade avfallet inte hanteras illegalt vid en annan tid eller plats. Det skulle även innebära lägre kostnader och mindre administration för länsstyrelserna samt att hanteringen av avfallet skulle ske mer i enlighet med avfallshierarkin. Mer vägledning skulle underlätta för länsstyrelserna att förelägga om att återvinna och bortskaffa mer avfall.

6.4 Utveckla vägledning om avfallsbedömning

Myndigheterna bedömer att Naturvårdsverket bör utveckla vägledning om avfallsbedömningen, det vill säga när föremål och ämnen kan anses utgöra avfall eller inte och vilka aspekter som bör beaktas vid en sådan bedömning.

Motivering till bedömningen: Det finns behov av att utveckla kunskapen ytterligare, bland både tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare, om vilka aspekter som bör beaktas för att bedöma om föremål och ämnen bör klassas som avfall eller inte. Bedömningen är central för att kunna fastslå om avfallslagstiftningen gäller och för att kunna bedriva en kontrollerande och effektiv tillsyn.

Avfallsdefinitionen handlar om kvittgörande vilket ofta, men inte alltid är resultatet av bristande funktion. Det är till exempel ofta möjligt att styrka ett kvittgörande genom att fastställa föremålens eller ämnenas ursprung utan att behöva utföra funktionskontroller för varje enskilt föremål. Det finns behov av att tydliggöra vilka tillsynsåtgärder/kontroller som bör göras i vilken ordning och vad som är mest effektivt. Funktionstester bör användas när så krävs för att säkerställa en korrekt bedömning, men de kan vara resurskrävande och det finns behov av mer kunskap och vägledning gällande tillvägagångssätt. Genom att utveckla föreslagen vägledning tydliggörs vilka tillsynsåtgärder som ska göras i vilken ordning för att säkerställa en korrekt och effektiv bedömning. Att en korrekt bedömning görs är viktigt för att dels kunna upptäcka och motverka illegal hantering, inklusive export och import av avfall i form av begagnade produkter som saknar värde eller inte kan tas omhand på ett korrekt sätt i mottagarlandet. Dels för att kunna främja resurseffektivitet genom återanvändning av begagnade produkter när så är lämpligt och på så sätt bidra till den cirkulära ekonomin.

Myndigheterna bedömer att denna vägledning skulle utgöra en viktig grund inför ett kommande arbete med att ta fram bättre vägledning kring genomförande av funktionstester. Att fastslå om föremål och ämnen, som exempelvis en begagnad produkt, utgör avfall kan men behöver inte alltid innebära ett tvåstegsförfarande som omfattar funktionstestning.

6.5 Ta fram vägledning för funktionskontroller

Myndigheterna bedömer att Naturvårdsverket och länsstyrelserna bör utveckla en vägledning om funktionskontroller i samverkan med Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten.

Motivering till bedömningen: Idag saknas en vägledning som kan bidra till att skapa förutsebarhet för både verksamhetsutövare, tillsynshandläggare och brottsutredande myndigheter, med avseende på vilka krav som gäller för funktionskontroller i de fall sådana behövs för en avfallsbedömning. Den här åtgärden är en fortsättning av arbetet som återfinns i avsnitt 4.5.2.

Syftet med åtgärden är att uppnå ökad tydlighet och därmed rättssäkerhet kring funktionskontroller inom både den operativa tillsynen och det brottsutredande arbetet.

Arbetet med en vägledning bör genomföras med avsikt att så långt möjligt använda samma definitioner och krav på funktionskontroller. Avfallsbedömningen i tillsynssammanhang ska inte skilja sig från den i en lagföringsprocess. Samtidigt finns det en insikt om att det fortsatta arbetet kan komma att innebära skilda krav i vissa delar, utgående från vad en tillsynsmyndighet ser för behov i sin tillsyn och vad som krävs i en lagföringsprocess.

Förutom de objektiva kriterier som ligger till grund för en funktionskontroll måste även subjektiva rekvisit (graden av oaktamhet, eventuellt uppsåt osv) vägas in i en lagföringsprocess.

Under arbetet har vi tittat på de funktionstest som görs utifrån lagstiftning och branschpraxis och arbetat löpande med att identifiera förutsättningarna för att kunna hålla en röd tråd från vägledningsmaterial till eventuell domstolsförhandling.

Frågan om *när* funktionskontroller ska utföras kommer att hanteras i en egen vägledning som beskrivs i avsnitt 6.4 ovan men de båda vägledningarna kommer att ha tydliga hänvisningar till varandra för att säkerställa att funktionskontroller används i rätt situationer.

6.6 Ta fram ett register över auktoriserade bilskrotare

Myndigheterna bedömer att länsstyrelserna ska ta fram ett nationellt register över auktoriserade bilskrotare. Registret ska vara tillgängligt för allmänheten.

Motivering till bedömningen: Vid länsstyrelsens tillsyn av gränsöverskridande transporter har man under lång tid stoppat olagliga transporter²⁵, innehållande bland annat bildelar och skrotbilar. Länsstyrelsen har under senare år även sett en ökning av antalet aktörer som utger sig för att vara auktoriserade bilskrotare och som erbjuder bilägare betalning för att få komma och hämta en bil som bilägaren vill skrota. Det är svårt för den som vill skrota sin bil att avgöra vilka verksamheter som är seriösa och vilka som är oseriösa eller rent av kriminella. Att det är svårt att hitta information om de aktörer som har auktorisation innebär att fler medborgare kanske omedvetet väljer oseriösa/kriminella bilskrotare.

Det behövs därför en myndighetssida där samtliga auktoriserade bilskrotare finns i ett sökbart register. De auktoriserade bilskrotningsverksamheterna har länsstyrelserna i sina register eftersom det är de som beslutar om auktorisation för bilskrotningsföretag och som har organisationsnummer, adress och andra uppgifter om de auktoriserade bilskrotarna.

Den lösningen som myndigheterna ser som bäst är att länsstyrelserna etablerar ett nationellt register för auktoriserade bilskrotningsverksamheter likt det register som finns för avfallstransportörer som har gjort anmälan eller har tillstånd för att få transportera avfall.²⁶ Ett nationellt register skulle vara en viktig pusselbit, bland många andra, för att komma till rätta med de problem som myndigheterna ser inom bilskrotningsbranschen.

²⁵ Med olagliga transporter avses sådana transporter som omfattas av definitionen i artikel 2.35 i Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall.

²⁶ Länsstyrelserna. *Kontrollera avfallstransportörer*. <https://www.kontrolleraavfallstransportorer.se/> (hämtad 2025-11-28).

7. Konsekvenser av förslagen

För de två författningsförslagen i avsnitt 5.3 och 5.4 har konsekvensutredningar gjorts i enlighet med kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Dessa konsekvensutredningar finns i Bilaga 1 respektive Bilaga 2.

För de förslag som innebär att regeringen tillsätter utredningar eller ger myndigheter regeringsuppdrag har ingen konsekvensutredning gjorts. Inte heller har konsekvensutredningar gjorts för de utredningar som myndigheterna bedömer att de ska genomföra under kommande år.

Bilaga 1 Konsekvens- utredning av förslag 5.3

I detta kapitel redovisas de bedömda konsekvenserna av Naturvårdsverkets förslag om att förena bestämmelse 3 kap. 19 § avfallsförordning (2020:614) med en miljö sanktionsavgift. Se mer i avsnitt 5.3. Redovisningen följer kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Nedan beskrivs det aktuella problemet, vilken förändring som eftersträvas och olika alternativ för att uppnå förändringen.

1.1 Problemet och förändringen som eftersträvas

I bygg-, riv- och anläggningssektorn uppstår och används stora mängder avfall. Genom att förebygga, förbereda för återanvändning och materialåtervinna avfallet i högre grad kan betydande miljövinster uppnås. I det svenska miljömålssystemet²⁷ finns följande etappmål:

”Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.”

Målet återfinns även i EU:s avfallsdirektiv vilket visar att EU prioriterar frågan. Sverige når inte detta mål idag, då återvinningsgraden ligger på omkring 50 procent. Orsakerna till detta är många och en av orsakerna är problem med att åstadkomma ”rena” avfallsströmmar. När avfall sorteras på ett otillräckligt sätt blir det omöjligt eller olönsamt att återvinna avfallet. Den miljömässiga konsekvensen består främst i förlust av resurser och av klimatpåverkan i samband med uttag av jungfruliga resurser för att ersätta de förlorade resurserna.

I artikel 11 sista stycket i avfallsdirektivet finns ursprunget till bestämmelsen i 3 kap. 19 § i avfallsförordningen. Där framgår att:

”Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att främja selektiv rivning för att möjliggöra avlägsnande och säker hantering av farliga ämnen och underlätta återanvändning och materialåtervinning av hög kvalitet genom selektivt avlägsnande av material, och för att säkerställa att det inrättas sorteringssystem för bygg- och rivningsavfall åtminstone för trä, mineralfraktioner (betong, tegel, klinker och keramik samt stenar) metall, glas, plast och gips.”

Bestämmelsen infördes i avfallsförordningen den 1 augusti 2020 och justerades i juni 2025. I och med justeringen 2025 förtydligades att sorteringen av bygg- och

²⁷ Sveriges miljömål. *Etappmålen*. (2025). <https://www.sverigesmiljomal.se/etappmalen/> (hämtad 2025-11-17).

rivningsavfallet skulle ske på platsen där det uppkom. I 3 kap. 19 § avfallsförordning framgår att:

Den som producerar bygg- och rivningsavfall ska, utöver vad som gäller enligt andra bestämmelser i detta kapitel, på den plats där avfallet uppkom, sortera ut åtminstone följande avfallsslag och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall:

1. trä,
2. mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten,
3. metall,
4. glas,
5. plast, och
6. gips.

Genom att dela upp avfallet och skapa så homogena fraktioner som möjligt blir det lättare att hitta sätt att återvinna respektive avfallsslag. Med ökad sortering ökar också mängderna av respektive avfallsslag och på så sätt kommer avfallsbehandlare/återvinnare få tillgång till mer underlag/råmaterial som kan motivera investeringar och utveckla tekniker för att kunna materialåtervinna alla avfallsslagen. För att ytterligare öka materialåtervinningen måste man dock i många fall öka detaljeringsgraden i sorteringen det vill säga mer detaljerat än de krav som finns i 3 kap. 19 § avfallsförordning.

Det är främst de kommunala tillsynsmyndigheterna som ansvarar för tillsyn mot bygg- och rivningsverksamheter. De vittnar om att efterlevnaden av bestämmelsen är relativt låg och att det finns aktörer i avfallsbranschen som erbjuder så kallade blandcontainers för att omhänderta bygg- och rivningsavfall från kunder, det vill säga containers där man lägger allt producerat bygg- eller rivningsavfall blandat i en container. Det skulle kunna hävdas att de därmed bidrar till att deras kunder bryter mot bestämmelsen i 3 kap. 19 § avfallsförordningen. I miljöbalken finns inga verktyg som kan användas för att få dessa aktörer att ändra sina tjänster/utbud. Tillsynsmyndigheter med tillsynsansvar enligt miljöbalken kan därför inte vidta åtgärder mot dessa aktörer, men det går att vidta åtgärder mot deras kunder, det vill säga de som producerar bygg- eller rivningsavfallet. Tillsynsmyndigheten kan om någon som producerar bygg- eller rivningsavfall inte följer bestämmelsen förutom att informera om bestämmelsen, förelägga om rättelse eller förbjuda åtgärden.

Myndigheterna anser dock att de verktyg som tillsynsmyndigheten har att tillgå i nuläget inte är de mest lämpade för att åstadkomma rättelse av en överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordningen.

Ett föreläggande författas och kommuniceras för att åstadkomma rättelse, exempelvis att en verksamhetsutövare ska vidta en viss åtgärd eller upphöra med en aktivitet. Förelägganden regleras i 26 kap. miljöbalken och kräver en individuell prövning. Tillsynsmyndigheten måste:

- Motivera varför åtgärden behövs.
- Redovisa lagstöd och relevanta omständigheter.
- Formulera tydliga och genomförbara krav.

- Säkerställa att adressaten har faktisk och rättslig möjlighet att följa beslutet.
- Dessutom ska ärendet handläggas enligt förvaltningslagen, vilket innebär kommunikering, delgivning och möjlighet till överklagande. Föreläggandet kan förenas med vite, vilket kräver ytterligare juridiska överväganden

Då bygg- och rivningsåtgärder oftast är relativt kortvariga och tillfälliga aktiviteter är det viktigt att tillsynsmyndighetens vidtagna åtgärd sker relativt snabbt. Att utfärda en miljöstraffavgift (MSA) är i regel ett betydligt enklare och snabbare förfarande än att författa ett föreläggande. Avgiftsbeloppen är strikt reglerade i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter och där framgår också vilka överträdelser som omfattas. Detta innebär att tillsynsmyndigheten inte behöver göra någon omfattande juridisk bedömning i det enskilda fallet – det räcker att konstatera att en överträdelse har skett. Avgiften ska dessutom tas ut även om överträdelsen inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, vilket ytterligare förenklar processen.

Att det är relativt lätt att konstatera om någon som producerar bygg- och rivningsavfall bryter mot bestämmelsen är ytterligare ett skäl till att förena bestämmelsen med en MSA.

1.1.1 Kostnad för att sortera eller inte sortera avfall

Att inte följa sorteringsbestämmelsen genom att bygga och riva och sedan slänga allt icke-farligt avfall, vi förutsätter utsortering av farligt avfall, blandat i en container innebär att avfallshanteringen blir mindre tidskrävande än att exempelvis ställa upp ett antal avfallskärl och sortera avfallet i separata fraktioner. En tidsvinst är också en monetär vinst som varierar stort beroende på hur omfattande bygg- eller rivningsåtgärden är och vilken typ av byggnad som ska byggas eller rivs.

Kostnaden för att lämna osorterat bygg- och rivningsavfall till en avfallsanläggning varierar geografiskt och om du är fysisk person eller ett företag. Men det är väldigt många ytterligare faktorer som spelar in när det gäller vad mottagnings- och behandlingskostnaden blir för det osorterade bygg- och rivningsavfall. Efter en genomgång av ett stort antal avfallsanläggningars prislistor²⁸ ligger det på ca 2000 kr/ton.

Att lämna avfall sorterat till en avfallsanläggning innebär att det blir en kostnad för varje avfallsfraktion. I bestämmelsen 3 kap. § 19 avfallsförordningen ska åtminstone sex avfallsslag sorteras ut men avfallsanläggningarnas prislista för mottagning är mer detaljerad än så. Nedan listas ungefärliga kostnader för mottagning av avfallsslagen med en ytterligare nedbrytning i enlighet med många avfallsanläggningars detaljeringsgrad:

²⁸ Sörab. *prislista verksamhetsavfall*. <https://www.sorab.se/wordpress/uploads/2023/12/sorab-prislista-verksamhetsavfall-2024-kortkunder.pdf>, NSR AB. *prislistor verksamhetsavfall*. <https://nsr.se/foretag/lamna-verksamhetsavfall/priser/>, Vafab miljö. *prislista*. <https://vafabmiljo.se/foretag/kundcenter/prislista/>, Sysav. *Prislistor*. <https://www.sysav.se/foretag/priser-betalning/prislistor/> (hämtade 2025-11-12).

1. trä,
 - a. behandlat trä, 450 kr/ton
 - b. obehandlat trä, 250 kr/ton
 - c. impregnerat trä, 2100 kr/ton
2. mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten,
 - a. betong, 180 - 310 kr/ton
 - b. tegel, 180 - 950 kr/ton
 - c. sten, 940 kr/ton
3. metall, kostnadsfritt
4. glas, 1045 kr/ton
5. plast,
 - a. Plast till återvinning, 2000 – 3000 kr/ton
 - b. Annan plast, 4000 kr/ton och
6. gips. 1300 kr/ton

Genom att sortera avfallet i fraktioner kan det vara så att man minskar de avgifter man måste betala för att lämna avfallet till en mottagningsanläggning jämfört med om man lämnar in avfallet osorterat och då behöva betala ca 2000 kr/ton.

1.1.2 Antal bygg- eller rivningslov utfärdade i Sverige

Det är svårt att veta hur många bygg- eller rivningsåtgärder som vidtas i Sverige årligen eftersom vissa inte är lovpliktiga. I sammanhanget är det viktigt att poängtera att även icke-lovpliktiga bygg- eller rivningsåtgärder kan skapa en stor mängd avfall exempelvis kan du ta bort en byggnads icke-bärande delar såväl invändigt som utvändigt utan att åtgärden bedöms som rivning, så länge stommen står kvar.

Mellan 2022–2024 utfärdades mellan 7000 - 12 000 bygglov för bostäder och lokaler i Sverige, se

	Alla byggnader	Bostäder/fritidshus	Lokaler
2022	12 228	7167	5061
2023	8202	3522	4680
2024	7304	3545	3759

TABELL 1 UTFÄRDADE BYGGLOV I SVERIGE 2022-2024²⁹

	Alla byggnader	Bostäder/fritidshus	Lokaler
2022	12 228	7167	5061
2023	8202	3522	4680
2024	7304	3545	3759

²⁹Statistikmyndigheten SCB. *Beviljade bygglov för bostäder och lokaler* (2025). <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-bebyggelse-och-mark/byggande-och-ombyggnad/bygglov-nybyggnad-och-ombyggnad/pong/tabell-och-diagram/bygglov/beviljade-bygglov-for-bostader-och-lokaler/> (hämtad 2025-11-20).

Utöver siffrorna i

	Alla byggnader	Bostäder/fritidshus	Lokaler
2022	12 228	7167	5061
2023	8202	3522	4680
2024	7304	3545	3759

är det som sagt ett stort antal byggnadsåtgärder som vidtas i Sverige, men som inte kräver byggnadslov, och det är svårt att uppskatta hur stor mängd det är.

När det gäller statistik rörande rivningslov har vi endast lyckats hitta statistik kopplat till rivningar av lägenheter i flerbostadshus, se Tabell 2.

Tabell 2 rivning av lägenheter i flerbostadshus per år³⁰

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total	566	826	468	739	463	449	540	658	1080	599	669	905	1399

Utöver siffrorna i Tabell 2 utfärdas en stor mängd rivningslov för rivningar av olika former av byggnader och bostadshus, men vi har inte kunnat hitta statistik för det. Det är också, som tidigare nämnts, ett stort antal rivningsåtgärder som vidtas i Sverige som inte kräver rivningslov och det är svårt att uppskatta hur stor mängd det är.

Vi kan konstatera att det är svårt att veta totalt hur många bygg- eller rivningsåtgärder som vidtas i Sverige årligen. Vi har fått återkoppling från tillsynsmyndigheter att efterlevnaden av bestämmelsen i 3 kap. 19 § avfallsförordning är låg, men vi har inga siffror på exakt hur efterlevnaden ser ut. Sammantaget innebär detta att det blir svårt att beskriva hur stora kostnader som en MSA skulle medföra för hela avgiftskollektivet.

1.2 Uppskattning av avgiftsnivå för miljöskaktionsavgift

Bygg- och rivningsåtgärder kan genomföras av fysiska personer och företag (juridiska personer) och kan vara relativt små åtgärder till mycket omfattande. Det innebär att det vore bra att få till en trappstegsmodell, det vill säga att storleken på sanktionen skulle öka med omfattningen av bygg- eller rivningsåtgärden.

I dagens konstruktion av MSA:er i förordning om miljöskaktionsavgifter finns det två typer av trappstegsmodeller kopplat till hur man som aktör förhåller till

³⁰Statistikdatabasen. Rivning av lägenheter i flerbostadshus efter region och upplåtelseform. År 2012 – 2024.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__BO__BO0101__BO0101F/LghRivRegUppAr/table/tableViewLayout1/ (hämtad 2025-10-31).

sanktionen. I första kapitlet 3 § och 4 § framgår att för alla bestämmelser i 2–12 kap. så ska sanktionsavgiften dubblas om en åtgärd om rättelse inte vidtas inom skälig tid eller om man upprepar överträdelsen.

3 § Om en miljösktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter inte upphör med överträdelsen, ska en ny avgift för överträdelsen tas ut med dubbla det belopp som anges i 2-12 kap., dock högst en miljon kronor vid varje tillfälle.

En ny avgift får beslutas endast om den avgiftsskyldige har fått skälig tid att vidta rättelse.

4 § Om en miljösktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter upprepar en sådan överträdelse, ska en avgift för den nya överträdelsen tas ut med dubbla det belopp som anges i 2-12 kap., dock högst en miljon kronor vid varje tillfälle.

Första stycket gäller endast överträdelser som upprepas inom två år från det tidigare beslutet om miljösktionsavgift.

Det finns andra trappstegsmodeller där man exempelvis vid överträdelser av svavelhalter i motorer får en högre sanktionsavgift ju högre effekt som motorn har eller sanktionsavgifter kopplat till antal förbjudna produkter som man sätter på marknaden. Avgiften ökar i förhållande till mängd produkter man sätter på marknaden. Det är dock svårt att hitta en rimlig motsvarighet i sammanhanget med överträdelser av 3 kap. 19 § avfallsförordning.

En väg att gå skulle kunna vara att koppla sanktionsavgiften till den mängd avfall som uppkommer på bygg- eller rivningsplatsen. Det är dock svårt eftersom det inte finns något krav på att uppskatta avfallsmängder i bygg- eller rivningslovsförfarandet. Även om det skulle finnas sådana krav så finns det många bygg- eller rivningsåtgärder som skapar stora mängder avfall som varken är bygg- eller rivningslovspliktiga. Att en tillsynsmyndighet skulle kunna göra uppskattningar av avfallsmängder på varje bygg- eller rivningsplats ser vi inte som rimligt och alldeles för osäkert för att basera en sanktionsavgift på. Därför kan vi inte se att en ”trappstegsmodell” med avfallsmängder som bas är möjlig.

En annan väg att gå skulle kunna vara att basera ”trappan” på ett företags omsättning. Någon sådan lösning finns för närvarande inte i förordning om miljösktionsavgifter. Det är något som skulle vara intressant att titta närmare på, men det är inte något som vi inom detta uppdrag ser som möjligt att göra. I betänkandet ”En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)” föreslås en översyn av MSA:ernas storlek i förordning om miljösktionsavgifter och en utvärdering av tillämpningen av bestämmelserna i förordningen. I en sådan översyn ser vi det som lämpligt att undersöka om det skulle kunna gå att koppla sanktionsnivåer till ett företags omsättning.

För att kunna föreslå lämpliga sanktionsnivåer vid överträdelser av 3 kap. 19 § avfallsförordningen behöver vi förhålla oss till de nivåer som idag gäller enligt förordningen om miljösktionsavgifter. Det innebär att vi måste bedöma om de överträdelser som idag är sanktionerade med motsvarande avgiftsnivå som den vi

föreslår för överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordningen har en likvärdig negativ miljöpåverkan.

1.2.1 Avgiftsnivå för fysiska personer eller ideella organisationer

När det gäller hur en MSA bör utformas för en överträdelse av bestämmelsen 3 kap. 19 § avfallsförordning, så bör den differentieras utifrån den ekonomiska bärkraften och samhällsrollen hos den som omfattas av sanktionen. Fysiska personer och ideella organisationer har i regel betydligt mer begränsade ekonomiska resurser än juridiska personer såsom företag, vilket gör att en sanktionsavgift av samma storlek kan få oproportionerligt stora konsekvenser för dessa grupper.

För fysiska personer kan en hög sanktionsavgift innebära en allvarlig ekonomisk belastning som påverkar deras grundläggande levnadsstandard. För ideella organisationer, som ofta drivs av frivilliga krafter och saknar vinstsyfte, kan en liknande avgift hota hela verksamhetens fortlevnad.

När det gäller storleken på sanktionsavgiften bör den därför vara lägre för fysiska personer och ideella organisationer än för företag (juridiska personer).

För att avgöra vilken nivå en avgift för fysiska personer och ideella organisationer bör ligga på måste en mängd faktorer vägas in. En viktig sådan faktor när det gäller fysiska personer och ideella organisationer är att de kan lämna sitt bygg- och rivningsavfall till en återvinningscentral som tillhandahålls av kommunen för att behandlas. Kommunen har enligt 15 kap. 20 § avfallsförordningen ett ansvar för att se till att bygg- och rivningsavfall som uppstår inom kommunen, och som inte uppstått i yrkesmässig verksamhet, behandlas. Det vill säga avfall som uppstått när en fysisk person eller ideell förening vidtagit en bygg- eller rivningsåtgärd. Servicenivån som erbjuds samt eventuella avgifter för att lämna avfall kan skilja sig åt mellan olika kommuner.

Då en fysisk person eller en ideell förening genomför en bygg- eller rivningsåtgärd kan omfattningen vara alltifrån väldigt liten till att man exempelvis river eller bygger ett helt bostadshus. Det är därför svårt att hitta en lämplig nivå på sanktionsavgift. Det är också så att avgiften behöver motsvara de nivåer som är satta för andra jämförliga överträdelser i förordning om miljösktionsavgifter.

I förordningen finns två exempel på MSA:er som är riktade till fysiska personer och ideella föreningar och de beloppsnivåer som då förekommer är 2000 kr och 3000 kr (se nedan).

4 kap. 1 § För en överträdelse av ett sådant krav på anmälan enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 10 kap. 17 § miljöbalken genom att innan anmälan har gjorts utföra grävning, schaktning eller andra markarbeten, vidta bebyggelseåtgärder, ändra markanvändningen eller vidta andra åtgärder ska en miljösktionsavgift betalas

1. med 2 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en fysisk person eller en ideell förening, och

2. med 10 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en juridisk person som inte är en ideell förening.

9 kap. 21 § För en överträdelse av 17 eller 18 § förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser genom att inte uppfylla föreskrivna krav på certifiering ska en miljöskaktionsavgift betalas

1. med 3 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en fysisk person eller en ideell förening, och

2. med 10 000 kronor, om den som är skyldig att betala avgiften är en juridisk person som inte är en ideell förening. Förordning (2016:1305).

Det finns också MSA:er som omfattar fysiska personer, ideella organisationer och juridiska personer, exempelvis MSA för att inrätta en avloppsanordning utan tillstånd i 3 kap. 1 § förordning om miljöskaktionsavgifter och den uppgår till 3000 kr. Att inrätta en avloppsanordning utan tillstånd kan innebära att anordningen inte uppfyller miljömässiga krav och under perioden fram till överträdelsen upptäcks föranleda utsläpp av föroreningar till miljön.

Att inte sortera bygg- eller rivningsavfall i enlighet med kraven i 3 kap. 19 § avfallsförordning kan beroende på mängderna innebära stora eller mindre utmaningar med att omhänderta och behandla avfallet på en avfallsanläggning. Detta har en miljömässig påverkan som är svår att kvantifiera. Om vi förutsätter att avfallet hamnar på en avfallsanläggning med tillstånd eller som gjort den anmälan som krävs för att hantera avfallet, så bör den miljömässiga påverkan som tidigare nämnts främst bestå i förlust av resurser och klimatpåverkan i form av uttag av jungfruliga resurser för att ersätta de förlorade resurserna. Omfattningen beror då på hur stora mängder avfall och vilken sammansättning avfallet som hanterats felaktigt har. När det rör sig om fysiska personer eller ideella föreningar kan avfallsmängderna, som tidigare nämnts, variera men bör inte bli lika omfattande som när en juridisk person (= företag) genomför en byggnads- eller rivningsåtgärd.

Vi har svårt att motivera en högre MSA än 3000 kr för fysiska personer eller ideella organisationer när de gör en överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordning mot bakgrund av nivån för övriga skaktionsbelagda överträdelser som kan sägas motsvara en överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordning.

1.2.2 Avgiftsnivå för juridiska personer

När en juridisk person (ett aktiebolag, ett handelsbolag, en förening, en stiftelse, ett dödsbo, ett konkursbo eller en kommun) vidtar en bygg- eller rivningsåtgärd är det oftast avsevärt mer omfattande åtgärder än när en fysisk person eller ideell förening vidtar en åtgärd. Det innebär att ett företags överträdelser kan få betydligt större konsekvenser för samhälle, marknad eller miljö, vilket föranleder att en skaktionsavgift för en överträdelse bör sättas högre för juridiska personer.

Som tillägg har en juridisk person normalt större ekonomiska resurser och ett mer omfattande ansvar än en fysisk person, vilket motiverar en högre skaktionsavgift för att uppnå avskräckande effekt. Dessutom förutsätts juridiska personer ha professionell kunskap om regelverket och därmed en särskild skyldighet att säkerställa efterlevnad.

Flerfamiljshus och industrifastigheter byggs och rivs av företag och innebär att avsevärda avfallsmängder skapas. Att inte sortera det avfallet innebär en förlust av resurser och en negativ klimatpåverkan i form av uttag av jungfruliga resurser för att ersätta de förlorade resurserna. Omfattningen av bygg- eller rivningsåtgärderna kan variera men då det är yrkesmässiga verksamheter tenderar det oftast att vara relativt omfattande åtgärder för att det ska vara ekonomiskt motiverat att genomföra. Nedan listas kostnader för bygg- eller rivningsprojekt:

Byggprojekt – Genomsnittlig budget

- Kostnad per kvadratmeter (bostadshus):
- Nyckelfärdigt trähus: ca 17 000–30 000 kr/kvm
- Nyckelfärdigt stenhus: ca 30 000–35 000 kr/kvm
- Arkitektritad trähus: ca 30 000–50 000 kr/kvm
- Arkitektritad stenhus: från 35 000 kr/kvm och uppåt
- Genomsnittligt byggnadspris för småhus (2023): ca 28 222 kr/kvm³¹
- Flerbostadshus (2022): ca 43 425 kr/kvm³²
- Total projektbudget (privatpersoner):
- Vanligt spann: 2–30 miljoner kronor, beroende på projektets omfattning³³

Rivningsprojekt – Genomsnittlig budget

- Kostnad per kvadratmeter (villa ca 100–150 m²):
- Total kostnad: ca 100 000–300 000 kr, vilket motsvarar ca 1 000–2 000 kr/kvm³⁴
- Större byggnader (industri/flerfamiljshus):
- 300 000–500 000+ kr, beroende på storlek och material³⁵
- Tilläggskostnader:
- Sanering (t.ex. asbest): 20 000–100 000 kr
- Bortforsling av material: 5 000–50 000 kr
- Miljöanpassad återvinning: 10 000–100 000 kr
- Rivningslov: 5 000–15 000 kr³⁶

³¹ Statistikmyndigheten SCB. *Genomsnittligt byggnadspris per kvm bostadsarea för gruppbyggda småhus. År 1949–2023. Riket.* (2025). <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-bebyggelse-och-mark/byggande-och-ombyggnad/priser-for-nyproducerade-bostader/pong/tabell-och-diagram/genomsnittligt-byggnadspris-per-kvm-bostadsarea-for-gruppbyggda-smahus.-ar-1949-2023.-riket> (hämtad 2025-11-12).

³² Byggföretagen. *Byggkostnader.* (2025). <https://byggforetagen.se/statistik/byggkostnader/> (hämtad 2025-11-12).

³³ LT Ingenjorsbyrå. *Bygga Hus Pris 2025? - Så här planerar du din budget.* (2025). <https://ltingenjorsbyra.se/faktabanken/bygga-hus-pris/> (hämtad 2025-11-12).

³⁴ Offerta. *Vad kostar rivning? Pris, faktorer & ROT-avdrag* (2025). <https://offerta.se/guider/bygg-och-renovering/vad-kostar-rivning> (hämtad 2025-11-12).

³⁵ Offerta. *Vad kostar rivning? Pris, faktorer & ROT-avdrag* (2025). <https://offerta.se/guider/bygg-och-renovering/vad-kostar-rivning> (hämtad 2025-11-12).

³⁶ Bygglov. *Rivning.* (2025). <https://bygglov.se/guide/utomhus/rivning> (hämtad 2025-11-12).

- ROT-avdrag: Kan sänka arbetskostnaden med 30 % vid rivning av bostadsrelaterade byggnader³⁷

När vi ska bestämma en lämplig nivå på sanktionsavgift måste vi förhålla oss till de nivåer som är satta för andra jämförbara överträdelser i förordning om miljöskänkionsavgifter. Mot bakgrund av ovanstående uppgifter ser vi att nivån på en MSA för överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordning bör sättas relativt högt för att få avsedd effekt.

Om vi skulle välja att sätta MSA:en till 20 000 kr så skulle det i förordning om miljöskänkionsavgifter bland annat motsvara följande överträdelser:

- ett antal bestämmelser om utdömande av MSA för underlåtenhet att rapportera i tid,
- att man satt fler än 1000 förbjudna engångsprodukter på marknaden,
- ett antal bestämmelser där man satt mer än 1000 produkter som omfattas av producentansvar på marknaden utan att uppfyllt kraven i förhållande till producentansvaret,
- att genomföra mätningar och provtagningar utan att någon dokumentation görs ska en miljöskänkionsavgift betalas
 1. med 20 000 kronor, om "tillståndsplikt A" gäller för verksamheten enligt miljöprövningsförordningen (2013:251),
- att använda ett växtskyddsmedel i strid med ett användningsförbud.

Om vi skulle välja att sätta MSA:en till 10 000 kr så skulle det i förordning (2012:259) om miljöskänkionsavgifter bland annat motsvara följande överträdelser:

- ett antal bestämmelser om utdömande av MSA för underlåtenhet att rapportera i tid,
- att man satt fler än 100 men högst 1000 förbjudna engångsprodukter på marknaden,
- ett antal bestämmelser där man satt mer än 100–1000 produkter som omfattas av producentansvar på marknaden utan att uppfyllt kraven i förhållande till producentansvaret,
- att utföra grävning, schaktning eller andra markarbeten, vidta bebyggelseåtgärder, ändra markanvändningen eller vidta andra åtgärder i ett miljöriskområde utan anmälan,
- att tillhandahålla ett växtskyddsmedel eller biocidprodukt utan märkning på svenska.

Det är svårt att avgöra vad en bristfällig sortering av avfall skulle motsvara i detta sammanhang, men vi ser att de överträdelser som renderar en MSA på 20 000 kr har en högre och mer långtgående allvarlighetsgrad än vad en överträdelse av bestämmelse 3 kap. 19 § avfallsförordning skulle ha, exempelvis användning av växtskyddsmedel i strid med ett användningsförbud.

³⁷ Offerta. Vad kostar rivning? Pris, faktorer & ROT-avdrag. (2025). <https://offerta.se/guider/bygg-och-renovering/vad-kostar-rivning> (hämtad 2025-11-12).

Med hänsyn till de nivåer för MSA som finns i förordning om miljösanktionsavgifter kan vi inte motivera en högre MSA än 10 000 kr när en juridisk person gör sig skyldig till en överträdelse av bestämmelse 3 kap. 19 § avfallsförordning.

1.3 Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas – Nollalternativ

Om ingen åtgärd vidtas kommer tillsynsmyndigheterna få svårt att bedriva tillsyn och se till att bestämmelsen 3 kap. 19 § avfallsförordning efterlevs. Detta eftersom föreläggandeverktyget inte fungerar tillfredsställande i dessa sammanhang, se bilagans avsnitt 1.1. Detta kommer att försvåra för Sveriges möjligheter att skapa mer homogena avfallsströmmar som vi vet krävs för att få till stånd en materialåtervinning av hög kvalitet. Följden blir att Sverige får svårt att få till en cirkulär ekonomi och nå uppsatta återvinningsmål.

1.4 Alternativ för att uppnå förändring

Alternativa lösningar för att åstadkomma en bättre sortering kan vara att:

- Inför en MSA för överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordning,
- utveckla ytterligare tillsynsvägledning,
- etablera branschöverenskommelser,
- införa referens till 3 kap. 19 § avfallsförordning i bygg- eller rivningslovsförfarandet i plan- och bygglagen (2010:900), och/eller
- introducera ytterligare ekonomiska styrmedel.

1.4.1 Inför en MSA för överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordning (2020:614)

Enligt 3 kap. 19 § avfallsförordning ska bygg- och rivningsavfall sorteras i åtminstone sex fraktioner på den plats där det uppkommer. Att bryta mot bestämmelsen är idag inte förenat med någon MSA. Myndigheterna anser att denna bestämmelse är synnerligen lämplig att förena med en MSA då det är lätt att avgöra om man bryter mot bestämmelsen och en MSA ger en direkt påföljd av överträdelsen.

Om någon som producerar bygg- eller rivningsavfall inte följer bestämmelsen om sortering kan tillsynsmyndigheten idag, förutom att informera om bestämmelsen, förelägga om rättelse eller förbjuda åtgärden. Tillsynsmyndigheterna framhåller dock att dessa verktyg inte är de mest lämpade för att åstadkomma rättelse av en överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordning eftersom bygg- och rivningsåtgärder oftast är relativt kortvariga och tillfälliga aktiviteter. Det behövs ett verktyg som går att använda relativt snabbt. Att utfärda en MSA är i regel betydligt enklare och snabbare än att författa ett föreläggande. Avgiften är strikt reglerad i förordningen om miljösanktionsavgifter, där både vilka överträdelser som omfattas och

avgiftsbeloppen är fastställda. Detta innebär att tillsynsmyndigheten inte behöver göra någon omfattande juridisk bedömning i det enskilda fallet – det räcker att konstatera att en överträdelse har skett. Avgiften ska dessutom tas ut även om överträdelsen inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet, vilket ytterligare förenklar processen.

1.4.2 Utveckla ytterligare tillsynsvägledning

Naturvårdsverket har sedan kravet på sortering enligt 3 kap. 19 § avfallsförordning infördes i lagstiftningen år 2020 kommunicerat kravet hur det bör tillämpas till tillsynsmyndigheterna. Naturvårdsverket skulle kunna gå vidare och utveckla denna vägledning för att ytterligare underlätta för tillsynsmyndigheterna om hur de ska tillämpa kravet. Exempelvis genom att ta fram mallar på förelägganden. Man skulle också kunna titta närmare på hur man skulle kunna komma till rätta med de avfallsanläggningar som erbjuder en ”blandcontainer” som leder till att deras kunder bryter mot 3 kap. 19 § avfallsförordning. Det skulle kunna göras genom att etablera samarbete med andra myndigheter och deras lagrum.

Ett annat alternativ skulle kunna vara att Boverket vägleder Sveriges byggnadsnämnder om att i startbeskedet för en bygglovs- eller rivningslovspliktig åtgärd inkludera information om kraven i 3 kap. 19 § avfallsförordning.

1.4.3 Etablera branschöverenskommelser

Naturvårdsverket skulle i sin dialog med bland annat Byggföretagen kunna etablera en branschöverenskommelse om att gemensamt kommunicera ut vikten av att följa kraven i bestämmelsen i 3 kap. 19 § avfallsförordning. I Byggföretagens riktlinjer för resurs och avfallshantering redogörs för de nya bestämmelserna.³⁸ Exempelvis skulle Naturvårdsverket tillsammans med Byggföretagen kunna ta fram någon form av gemensam informationsinsats.

1.4.4 Justering av plan- och bygglagen

I 10 kap. 6 § punkten 6 plan- och bygglagen (PBL) framgår det att den som söker bygg- eller rivningslov i sin kontrollplan ska redogöra för:

vilket avfall som åtgärden kan ge upphov till och hur avfallet ska tas om hand, särskilt hur man avser att möjliggöra

- a) materialåtervinning av hög kvalitet, och*
- b) avlägsnande och säker hantering av farliga ämnen.*

För att förtydliga vilka krav på sortering av avfall som finns kopplat till bygg- och rivningsåtgärder skulle man i denna punkt kunna föra in en referens till 3 kap. 19 § avfallsförordning.

³⁸ Byggföretagen. *Resurs och avfallshantering vid byggande och rivning* (2025). https://byggforetagen.se/app/uploads/2023/11/Resurs-och-avfallshantering-vid-byggande-och-rivning_oktober-2025-Leverans-250923_JR.pdf (hämtad 2025-11-13).

1.5 Alternativ som bedöms lämpligast

För att uppnå en förbättrad sortering är det ofta otillräckligt med enbart information och vägledning om gällande bestämmelser. I praktiken krävs det i regel att reglerna kompletteras med någon form av sanktion eller påföljd för att efterlevnaden ska säkerställas.

Därav anser vi att alternativen att utveckla ytterligare tillsynsvägledning och att etablera branschöverenskommelser inte kommer att vara tillräckliga. Särskilt eftersom både bransch och myndigheter till viss del redan informerar om bestämmelsen.

En justering i plan- och bygglagen skulle innebära att lovpliktiga bygg- eller rivningsåtgärder skulle uppmärksammas på bestämmelsen, men då väldigt många bygg- och rivningsåtgärder inte är lovpliktiga skulle den endast få avgränsad effekt.

En MSA skulle ge tillsynsmyndigheterna ett effektivt verktyg att arbeta med när man bedriver tillsyn mot bygg- och rivningsåtgärder oavsett vilken omfattning som verksamheten har. Genom att tillämpa detta skulle man nå just de personer eller företag som inte följer reglerna, vilket sannolikt skulle förbättra efterlevnaden eftersom det finns en konkret risk för sanktioner. Vi anser därför att detta alternativ är det som är att föredra i framför de andra alternativen.

1.6 Konsekvenser av förslaget

1.6.1 Konsekvenser för nationella myndigheter

Nationella myndigheter som vidtar bygg- eller rivningsåtgärder och bryter mot bestämmelsen 3 kap. § 19 avfallsförordningen riskerar genom förslaget en kostnad på 10 000 kr i form av en MSA. Om man upprepar förseelsen eller om man inte vidtar åtgärd om rättelse inom skälig tid riskerar man en dubblering av MSA:en enligt §§ 3 och 4 förordningen om miljöstraffavgifter.

1.6.2 Statsfinansiella konsekvenser

Naturvårdsverket bedömer att de statsfinansiella konsekvenserna av förslaget på införandet av en MSA om man bryter mot bestämmelsen i 3 kap. 19 § avfallsförordningen främst kommer bestå av ökade kostnader för Naturvårdsverket och länsstyrelserna i form av resurser för att ta fram stöd och tillsynsvägledning till tillsynsmyndigheterna för när och hur bestämmelsen ska tillämpas. Detta kan genomföras inom ramen för myndighetens löpande verksamhet.

Införandet av sanktionsverktyget kommer att öka utsorteringen av bygg- och rivningsavfall vilket i sin tur ökar möjligheterna att återvinna avfallet och därigenom ökas förutsättningarna för att nå EU:s återvinningsmål när det gäller bygg- och rivningsavfall. Det minskar risken för statsfinansiella konsekvenser i form av att böter eller viten från EU-domstolen för att vi inte klarar olika återvinningsmål.

1.6.3 Konsekvenser för kommuner och kommunförbund

De aktörer i offentlig sektor som berörs av den föreslagna bestämmelsen om MSA är främst de kommunala tillsynsmyndigheterna, men också länsstyrelserna i sin tillsyn över tillståndspliktiga verksamheter. När tillsynsmyndigheterna i sin tillsyn påträffar fysiska personer och verksamheter som producerar bygg- och rivningsavfall och som inte följer bestämmelsen så har de en skyldighet att utfärda en MSA.

Att besluta och utfärda en MSA är en del av den tillsyn som miljönämnden ska utöva enligt 26 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndigheterna kan alltså ta ut en avgift för själva handläggningen av MSA-ärendet vilket har godtagits i praxis.

I de fall kommunen genom kommunala bolag eller själva vidtar bygg- eller rivningsåtgärder och bryter mot bestämmelsen 3 kap. § 19 avfallsförordningen riskerar de genom förslaget en kostnad på 10 000 kr i form av en MSA. Om de upprepar förseelsen eller om de inte vidtar åtgärd om rättelse inom skälig tid riskerar de en dubblering av miljöstraffavgiften enligt §§ 3 och 4 förordningen om miljöstraffavgifter.

När tillsynsmyndigheter upplever att de inte har lämpliga verktyg för att åstadkomma rättelse i sin tillsyn innebär det ofta att den tillsynen nedprioriteras. När nu tillsynsmyndigheter får ett bra och effektivt verktyg att använda i sin tillsyn kommer tillsyn mot bygg- eller rivningsåtgärder troligtvis att öka vilket i sin tur kommer att öka efterlevnaden av bestämmelsen 3 kap. 19 § avfallsförordning.

1.6.4 Konsekvenser för företag, ideella organisationer och andra enskilda

Företag som vidtar bygg- eller rivningsåtgärder och bryter mot bestämmelsen 3 kap. § 19 avfallsförordningen riskerar genom förslaget en kostnad på 10 000 kr i form av en miljöstraffavgift. Om man upprepar förseelsen eller om man inte vidtar åtgärd om rättelse inom skälig tid riskerar man en dubblering av miljöstraffavgiften enligt §§ 3 och 4 förordningen om miljöstraffavgifter.

Ideella organisationer och fysiska personer som vidtar bygg- eller rivningsåtgärder och bryter mot bestämmelsen 3 kap. § 19 avfallsförordningen riskerar genom förslaget en kostnad på 2 000 kr i form av en miljöstraffavgift. Om de upprepar förseelsen eller om de inte vidtar åtgärd om rättelse inom skälig tid riskerar de en dubblering av miljöstraffavgiften enligt §§ 3 och 4 förordningen om miljöstraffavgifter.

För att avfallsbolag ska se det som motiverat att investera i nya tekniker för behandling av avfall behövs en långsiktig och säker tillgång på utsorterade avfallsströmmar. Genom att efterlevnaden av bestämmelsen kommer att öka kommer också de utsorterade avfallsfraktionerna att öka vilket i sin tur kommer att skapa större möjligheter för avfallsbolag att utveckla sin verksamhet och hitta nya behandlingssätt och avsättningar för det återvunna avfallet.

1.7 Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms ha positiva konsekvenser för miljön genom att den cirkulära ekonomin blir effektivare och att mindre mängder jungfruliga resurser behöver utvinnas. Konsekvenserna för social hållbarhet bedöms vara försumbara. Det leder även till att vi i viss mån blir mer självförsörjande på vissa material och inte lika beroende av importerad jungfrulig råvara vilket stärker Sveriges beredskap.

1.8 Åtgärder som vidtagits för att minska förslagens kostnader

För att minska förslagens samhällskostnader har en differentiering gjorts av den föreslagna miljöskatt utifrån om personen är fysisk eller juridisk samt om den juridiska personen är en ideell förening.

1.9 Ikraftträdande och behov av särskilda informationsinsatser

Naturvårdsverket avser att informera om en eventuell ny bestämmelse i sina kanaler, exempelvis hemsidan, nyhetsbrevet Tillsynsnytt och i Avfallsrådet. Avfallsrådet är Naturvårdsverkets expertstöd för avfallsfrågor och där ingår för närvarande Avfall Sverige, Boverket, Bygghandelsindustrierna, Kemikalieinspektionen, Länsstyrelsen i Halland, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Svensk handel och Återvinningsindustrierna. Utöver det kommer vi att särskilt informera Byggföretagen i den dialog vi har med de.

1.10 Överensstämmelse med EU-rätt och kommunal självstyrelse

Förslaget påverkar inte eller överensstämmer med EU-rätten. Förslaget inskränker inte den kommunala självstyrelsen.

1.11 Utvärdering av förslag

Det förslag som lämnas syftar till att åstadkomma incitament för ökad utsortering av bygg- eller rivningsavfall. Det bör följas upp hur väl förslaget har fungerat i praktiken för att undersöka om det finns skäl till justeringar av förslaget. Detta kan göras genom att hämta in uppgifter om utfärdade MSA:er från Kommerskollegium samt att Naturvårdsverket ställer frågor om förslaget vid uppföljning av tillsynsmyndigheternas arbete.

Bilaga 2 Konsekvensutredning av förslag 5.4

I detta kapitel redovisas de bedömda konsekvenserna av Myndigheternas förslag i avsnitt 5.4 om att införa ett nytt stycke i 27 kap. 2 § miljöbalken (1998:808) som ger kommuner rätt att meddela föreskrifter om att kostnader för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn i fråga om avfall enligt 15 kapitlet ska ersättas av den vars verksamhet provtagningen avser. Se mer i avsnitt 5.4. Redovisningen följer kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Nedan beskrivs det aktuella problemet, vilken förändring som eftersträvas och olika alternativ för att uppnå förändringen.

1.1 Problemet och förändringen som eftersträvas

För att kunna detektera misstänkta överträdelser, såsom misstänkt illegal avfallsverksamhet, är det i många fall nödvändigt att tillsynsmyndigheten själv tar prov och analyserar detsamma. Detta för att tillsynsmyndigheten ska kunna kontrollera att miljöbalken följs och för att därefter kunna meddela de förelägganden och förbud som krävs för att åstadkomma rättelse, men också för att ha ett underlag för att kunna göra en polisanmälan till de brottsbekämpande myndigheterna.

Tillsynsmyndigheter planerar och prioriterar tillsynen utifrån tillgängliga resurser samt den tillsynsvägledning som länsstyrelserna och Naturvårdsverket tagit fram för området. Kommunens tillsyn bekostas främst av årliga tillsynsavgifter, men en avgift kan även tas ut för nedlagd handläggningstid. För att det ska vara förenligt med den grundläggande principen om att det är förorenaren som ska betala, är det också av avgörande betydelse att tillsynsmyndigheterna får full kostnadstäckning för provtagning och analys när sådan behöver ske i egen regi. Prov- och analyskostnad kopplat till just avfallsverksamhet kan i många fall uppgå till belopp som vida överstiger timavgiften. Det är heller inte rimligt att verksamhetsutövare som kollektivt ska bekosta sådana prover och analyser som endast omfattar vissa verksamheter.

De statliga tillsynsmyndigheterna har idag möjlighet att få ersättning för sådana kostnader med stöd av 27 kap. 2 § miljöbalken och 8 kap. 3 § förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT). Eftersom bemyndigandet i 27 kap. 2 § miljöbalken endast innefattar de statliga tillsynsmyndigheterna, saknas möjlighet för kommunerna att ta fram motsvarande föreskrift och i förlängningen då kunna få ersättning för motsvarande kostnad. Det har inte heller framkommit några särskilda skäl till att det endast är de statliga tillsynsmyndigheterna som ska kunna erhålla ersättning för sådana kostnader. Det

är de kommunala tillsynsmyndigheterna som främst upptäcker och anmäler avfallsverksamheter som bedrivs i strid med miljöbalken. Till följd av detta är det därför viktigt att kommunerna får samma möjlighet till ersättning för prov- och analyskostnader som de statliga tillsynsmyndigheterna.

1.1.1 Möjligheten för kommuner att få ersättning för kostnader för prov och analys är begränsad

Enligt uppgift från Sveriges kommuner och regioner finns det flera kommunala tillsynsmyndigheter som redan idag tar ut kostnader för provtagning och analys genom den kostnad som ligger till grund för timavgiften som kommunen beslutar enligt 27 kap. 1 § miljöbalken. En sådan kostnad fördelas i de fallen ut på hela avgiftskollektivet, men tar inte höjd för att vissa prover och analyskostnader i vissa fall är särskilt omfattande och kostsamma.

Det är dock tveksamt att tillsynsmyndigheter med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken kan kräva in ersättning för kostnader för provtagning och analys, särskilt med beaktande av utformningen av 27 kap. 2 § miljöbalken och de förarbeten som kopplar till bestämmelsen. Vid införandet av miljöbalken uttalade regeringen att bestämmelsen i 27 kap. 2 § miljöbalken ger utrymme för att ålägga en verksamhetsutövare att betala ersättning för direkta utlägg som myndigheten har haft utöver de avgifter för myndigheters verksamhet som kan tas ut enligt 27 kap. 1 § miljöbalken. Regeringen uttalade vidare att ett sådant kostnadsansvar förutsätter att det finns uttryckliga bestämmelser och hänvisade till 3 § avgiftsförordningen (1992:191) där det framgår att en myndighet bara får ta ut avgifter för varor och tjänster som den tillhandahåller om det följer av en lag eller förordning eller av ett särskilt beslut av regeringen. Avgiftsförordningen gäller för myndigheter under regeringen. Kostnadsansvaret kunde enligt regeringen exempelvis gälla en tillsynsmyndighets kostnader för provtagning och undersökning av prov (prop. 1997/98:45, del 2 s. 289). Bemyndigandet i 27 kap. 2 § miljöbalken innefattar, till skillnad från 27 kap. 1 §, endast de statliga myndigheterna.

Av 26 kap. 22 § andra stycket följer att tillsynsmyndigheten kan utse någon att genomföra undersökningar av en verksamhet eller en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön och att den som är skyldig att utföra undersökningen då ska ersätta kostnaderna för undersökningen. Provtagning och analys kan vara sådana åtgärder som vidtas inom ramen för undersökningar av en verksamhet enligt 26 kap. 22 § miljöbalken. Om tillsynsmyndigheten utser någon annan än verksamhetsutövaren att utföra undersökningen ska verksamhetsutövaren som huvudregel ersätta kostnaderna för undersökningen med det belopp som tillsynsmyndigheten fastställer (26 kap. 22 § andra stycket miljöbalken). Bestämmelsen gäller såväl statliga som kommunala tillsynsmyndigheter och kräver inte att kommunen antar några föreskrifter. Så som bestämmelsen är utformad bör den dock inte kunna användas när tillsynsmyndigheten genomför provtagning och analys i egen regi. I de fallen behövs därmed annat författningsstöd för att myndigheterna ska kunna genomföra åtgärden på verksamhetsutövarens bekostnad.

1.1.2 Avgörande för att konstatera om miljöbalken följs eller inte

Tillsynsmyndigheterna har ansvar att kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. För att kunna fullgöra den uppgiften krävs i många fall att man genomför provtagning och analys av exempelvis jordmassor eller annat för att kunna konstatera om en verksamhetsutövare följer miljöbalkens bestämmelser eller inte. Farliga ämnen och föroreningar kan sällan upptäckas enbart genom visuell kontroll. Det finns ekonomiska drivkrafter för oseriösa eller misstänkt kriminella verksamhetsutövare att felaktigt klassificera farligt avfall som icke-farligt, eftersom hanteringen då blir betydligt billigare. Alternativet att förelägga en sådan verksamhetsutövare att genomföra provtagningen och bekosta efterföljande analys är därför inte lämpligt. Detta eftersom det är relativt lätt att manipulera provresultaten.

För att åstadkomma rättelse krävs också en korrekt provtagning och analys annars riskerar man, i de fall där rättelse ändå krävs, att vidta felaktiga eller olämpliga åtgärder.

1.2 Uppskattning av kostnad

Kostnader för provtagning och analys beror dels på den timavgift som tillsynsmyndigheten tar ut för sin tillsyn dels på vilken typ av analys av provet som man vill ska bli utförd. Ett prov tas normalt av en miljöinspektör i fält med utrustning som tillhandahållits av ett laboratorium. Den genomsnittliga timavgiften för en tillsynsmyndighet i Sverige är ca 1 129 kr/tim³⁹ men den kan variera över landet. Det är svårt att uppskatta hur lång tid det tar för att utföra en representativ provtagning. När en tillsynsmyndighet tar prov som stöd för sin tillsyn handlar det om en indikativ provtagning för att få en uppfattning om vad det är avfall

Kostnader för analys varierar som sagt med typ av prov och vilken analys man vill ha utförd men kostnaden ligger mellan 2 000 - 6 000 kr⁴⁰. Tagningen av provet som görs ute i fält av inspektören tar olika tid beroende på vilken typ av prov det är som ska tas. Om det är provtagning av en vätska i exempelvis ett fat så tar provtagningen relativt kort tid. Om det är en provtagning av en aska efter en misstänkt illegal avfallsförbränning eller en misstänkt förorenad yta kan det ta lite längre tid eftersom man då ska ta ett representativt samlingsprov och ett representativt bakgrundsprov också som samlingsprov.

³⁹ Sveriges kommuner och Regioner. *Statistik om tillsyn och kontroll* (2025). <https://skr.se/klimatmiljoochenergi/tillsynochkontroll/statistikomtillsynochkontroll.7718.html> (hämtad 2025-11-21).

⁴⁰ Eurofins. *prislista eurofins2025-10-10_4.pdf*, https://cdnmedia.eurofins.com/european-east/media/1kbjbn2/prislista_2025-10-10_4.pdf (hämtad 2025-11-21).
ALS gøbal. *Miljøanalys*. <https://www.alsglobal.se/miljoanalys> (Hämtad 2025-11-21).

1.3 Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas – Nollalternativ

Om ingen åtgärd vidtas kommer tillsynsmyndigheterna sannolikt inte att utföra provtagning och analys av misstänkta illegala avfallsverksamheter i större omfattning än de får ersättning för. Detta eftersom sådana kostnader då helt enkelt inte ersätts, varför sådan tillsyn kommer att nedprioriteras. Det innebär också att tillsynsmyndigheterna i stället kommer att behöva förlita sig på verksamhetsutövarens egen provtagning och analys. Det finns i vissa fall en risk för att dessa prover och analyser är manipulerade.

Idag kan kommunerna, för det fall en polisanmälan ändå görs, lämna över provet till Polismyndigheten som då genomför analysen. Kostnaden för analysen tas då av de brottsbekämpande myndigheterna. Då förundersökning inleds är det dock inte givet att resultatet av analysen av provet återkopplas till tillsynsmyndigheten, utan tvärtom lämnas sällan dessa uppgifter tillbaka till tillsynsmyndigheten.

Risken är då stor att tillsynsmyndigheten inte kommer att ha nödvändig information vilken kan möjliggöra att åtgärder som egentligen krävs enligt miljöbalken vidtas, såsom att meddela förelägganden och förbud för en misstänkt illegal avfallsverksamhet. Det innebär också att en polisanmälan inte alltid kommer att upprättas av samma anledning.

I sammanhanget är det även viktigt att lyfta att de brottsbekämpande myndigheterna tillämpar de straffrättsliga bestämmelserna och sålunda ska avgöra om det har begåtts en överträdelse. Bedömningen är med andra ord retroaktiv. För att kunna förbjuda eller vidta andra åtgärder som är framtidsytande behöver dock även tillsynsmyndigheterna få möjlighet att tillämpa sina verktyg. Att de brottsbekämpande myndigheterna vidtar åtgärder kopplat till straffrätten hindrar med andra ord inte nödvändigtvis att en pågående miljöfarlig illegal verksamhet upphör eller stoppas och inte heller att andra åtgärder vidtas såsom att återställa marken, hantera nedskräpning eller liknande. Om inte miljöfarliga illegala verksamheter stoppas eller förbjuds, eller på annat sätt hanteras i en framtidsytande kontext, medför det en risk för att irreversibla skador i miljön uppstår eller blir större än vad det behövt bli. Stoppas inte en verksamhet i så tidigt skede som möjligt kan det också leda till att omfattande kostnader för det allmänna uppstår. De illegala verksamheterna bidrar också till osund konkurrens inom avfallshanteringssektorn och är en inkomstkälla för organiserad brottslighet. För att komma fram till detta behöver det också då konstateras att en verksamhet faktiskt bedrivs i strid med bestämmelserna i miljöbalken.

1.4 Alternativ för att uppnå förändring

Alternativa lösningar för att ge kommunala tillsynsmyndigheter ersättning för kostnader för prover och analys:

- Utveckla samverkan och uppgiftslämnande mellan tillsynsmyndigheter och brottsbekämpande myndigheter
- Tillsynsvägledning – få kommunerna att förstå att de tjänar på det i alla fall – samhället tjänar på det?

1.4.1 Utveckla samverkan

Redan idag kan tillsynsmyndigheter, om tillsynen även resulterar i att myndigheten misstänker överträdelser, vid polisanmälan även skicka ett taget prov till Polismyndigheten, som då står för kostnaden för analysen. Ett sådant förfarande förutsätter i många fall att tillsynsmyndigheten själv tar provet. Idag återkopplar sällan de brottsbekämpande myndigheterna uppgiften om analysresultatet till tillsynsmyndigheten, ofta till följd av att uppgiften är föremål för förundersökningssekretess.

Nyligen har en ny sekretessbrytande bestämmelse beslutats av riksdagen.⁴¹ Bestämmelsen kompletterar tidigare beslutade lättnader på så vis att myndigheter nu får än utökade möjligheter att dela sekretessbelagda uppgifter med varandra. Den nya sekretessbrytande bestämmelsen (se 10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:4000)) kan dock inte användas för att lämna ut uppgifter som omfattas av förundersökningssekretess. Förundersökningssekretess, som regleras i 18 kap. OSL, omfattas nämligen inte av tillämpningsområde för 10 kap. 15 a § OSL, utan där måste ändå en prövning göras enligt generalklausulen i 10 kap. 27 § offentlighets och sekretesslagen.

Genom att utveckla samverkan mellan tillsynsmyndigheter och de brottsbekämpande myndigheterna skulle uppgifter som kopplar till analys av prov som skett av de brottsbekämpande myndigheterna dock kunna komma till tillsynsmyndigheternas kännedom i större utsträckning än vad som sker idag, även om sekretessen i vissa fall sätter gränser för vad som är möjligt.

1.4.2 Utveckla tillsynsvägledning

Naturvårdsverket har redan tidigare tagit fram tillsynsvägledning kopplat till illegal avfallshantering som betonar vikten av att tillsynen bedrivs uppsökande. Syftet med att bedriva en mer uppsökande tillsyn är främst att främja upptäckt av misstänkta överträdelser av miljöbalken eller bestämmelser utfärdade med stöd av balken, samt EU-förordningar inom balkens tillämpningsområde.⁴² I vägledningen påtalas även att provtagning kan genomföras av tillsynsmyndigheten själv. Ytterligare vägledning skulle kunna tas fram för att tydliggöra att det ändå åligger tillsynsmyndigheten att utföra provtagning och analys av detsamma oavsett möjlighet till ersättning, och att ändamålet ändå gynnar samhället i stort. Det är mycket som händer inom miljöbrottsområdet nu, med kommande

⁴¹ Se 10 kap. 15 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

⁴² Naturvårdsverket. *Tillsynsvägledning Illegal avfallshantering*. (2025). <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/illegal-avfallshantering/> (hämtad 2025-11-20).

implementering av miljöbrottsdirektivet och miljöstraffrättsutredningens förslag som en del i detta. Utbildningen om miljöbrott, som togs fram 2024 utifrån initiativ av miljöbrottsrådet, kommer troligtvis behöva uppdateras framöver för att fortsätta vara aktuell. Även där finns en del om provtagning som NFC håller.

1.5 Alternativ som bedöms lämpligast

För att kommunala tillsynsmyndigheter ska utföra egna prover och analysera detsamma i de fall där det verkligen krävs måste det finnas en möjlighet att få ersättning för kostnader. Med hänsyn till principen om att det är förorenaren som betalar framstår det som lämpligast att det också är förorenaren som får betala för provtagning och analyskostnad när det krävs enligt miljöbalken.

Även om det kan finnas möjlighet för en kommunal tillsynsmyndighet att få analyskostnaden betald av de brottsbekämpande myndigheterna, är risken stor att uppgifterna som framkommer inte kommer att kunna delas med tillsynsmyndigheterna. Även om det genom nyligen beslutade förenklingar kopplat till informationsutbyte mellan myndigheter, medför även lätnaderna att sekretess inte medföljer, varför det kan bli svårt för de brottsbekämpande myndigheterna att vid förundersökning faktiskt dela vad som framkommer med tillsynsmyndigheten.

Det är även av stor vikt i många fall att någon åtgärd vidtas omgående från tillsynsmyndigheternas sida. En verksamhet kan behöva förbjudas omgående för att minimera risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljön. Det finns även tillfällen då en överträdelse inte utreds vidare av de brottsbekämpande myndigheterna, men verksamheten ändå bedöms bedrivas på ett sätt som strider mot bestämmelserna i miljöbalken. Det är därför inte möjligt att helt förlita sig på att de brottsbekämpande myndigheterna kommer att kunna ta kostnaden för analys av prov, oavsett hur mycket samverkan utvecklas.

Idag finns möjligheten för de statliga tillsynsmyndigheterna att erhålla ersättning för kostnader för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn i fråga om avfall enligt 15 kap. miljöbalken. Det har inte framkommit några skäl varför inte de kommunala tillsynsmyndigheterna skulle ha samma rätt. Inte heller räcker 26 kap. 22 § miljöbalken till att täcka denna brist.

Lämpligaste lösningen får därför anses vara den föreslagna åtgärden.

1.6 Konsekvenser av förslaget

1.6.1 Konsekvenser för nationella myndigheter

Förslaget bedöms medföra få konsekvenser för nationella myndigheter. Närmast medför förslaget att kommunala tillsynsmyndigheter får förbättrade ekonomiska möjligheter för att i större omfattning samla information genom provtagning som även nationella myndigheter kan ha behov av i sitt arbete. Detta bidrar till förbättrade möjligheter att upptäcka, förhindra och lagföra illegal avfallsverksamhet.

1.6.2 Statsfinansiella konsekvenser

Naturvårdsverket bedömer att förslaget inte har några statsfinansiella konsekvenser annat än att genom att möjliggöra för de kommunala tillsynsmyndigheterna att i större utsträckning upptäcka illegal avfallsverksamhet kan kostnader på totalen minska för staten genom att sådana verksamheter snabbare kan stoppas och förbjudas. Likt redan nämnts är det oftast de kommunala tillsynsmyndigheterna som upptäcker avfallsbrottslighet. Genom att underlätta för de kommunala tillsynsmyndigheterna kan fler brott upptäckas och anmälas, vilket gynnar samhället i stort. Ersättning för provtagning enligt 8:3 FAPT tillfaller den enskilda myndigheten som haft kostnaden.

1.6.3 Konsekvenser för kommuner och kommunförbund

De aktörer i offentlig sektor som berörs av den föreslagna bestämmelsen är de kommunala tillsynsmyndigheterna. Det är idag ofta de kommunala tillsynsmyndigheterna som upptäcker illegal avfallshantering, varvid även ansvaret att fatta beslut om föreläggande och förbud ligger på dem.

När möjlighet till att erhålla ersättning för kostnader inte finns, nedprioriteras den typen av tillsyn generellt. När även kommunala tillsynsmyndigheter får ett bra och effektivt verktyg att använda i sin tillsyn kommer tillsyn mot illegal avfallshantering troligtvis att medföra ytterligare arbete för de kommunala tillsynsmyndigheterna, men det kommer också att öka efterlevnaden av miljöbalken.

1.6.4 Konsekvenser för företag ideella organisationer och andra enskilda

Företag, ideella organisationer och fysiska personer som bedriver avfallsverksamhet kan genom förslaget bli ålagda att betala för tillsynsmyndigheternas kostnader för provtagning och analys. Även om kommunerna genom förslaget ges möjlighet att då kompenseras för sådana kostnader, är utgångspunkten ändå att det är verksamhetsutövaren själv som i första hand ska inkomma med underlag såsom prov och analys. En verksamhetsutövare som söker de tillstånd och gör de anmälningar som krävs, samt bidrar till och underlättar för att tillsynsmyndigheterna kan bedriva en effektiv och transparent tillsyn, kommer i mindre utsträckning att drabbas av dessa kostnader. En verksamhetsutövare som bedriver en korrekt verksamhet kan dock ändå i vissa fall bli tvungen att ersätta en myndighets kostnader för prov och analys, vilket i sådana fall inte helt rimmar med principen om att det är förorenaren som ska betala. Att kommunala tillsynsmyndigheter ges utökade möjligheter att i större utsträckning ta egna prover och genomföra analyser bidrar dock till att sänka tröskeln för att bedriva tillsyn mot misstänkt illegal avfallsverksamhet vilket minskar den snedvridna konkurrens som idag finns till följd av att illegala verksamheter inte upptäcks. Att få bort illegala aktörer från marknaden gynnar därför på sikt de seriösa aktörerna.

1.7 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms ha positiva konsekvenser för miljön och samhället i stort då illegal avfallsverksamhet kan upptäckas i större utsträckning och tillsynsmyndigheter få stopp på pågående verksamheter i ett tidigare skede.

1.8 Åtgärder som vidtagits för att minska förslagets kostnader

Myndigheterna har för varje förslag utvärderat ett antal handlingsalternativ och beskrivit konsekvenserna av det förslag som Naturvårdsverket gått vidare med. Naturvårdsverket bedömer att förslaget som läggs fram i denna redovisning är proportionerligt i förhållande till det problem som identifierats. Naturvårdsverket har haft kontinuerlig dialog med berörda intressenter och utifrån deras inspel vägt olika intressen mot varandra för att kunna lägga fram effektiva och balanserade förslag.

1.9 Ikraftträdande och behov av särskilda informationsinsatser

Naturvårdsverket avser att ta fram ytterligare vägledning kopplat till provtagning och analys för att tydliggöra vad som är möjligt för tillsynsmyndigheterna att göra och när det är av stor vikt att så sker.

1.10 Överensstämmelse med EU-rätt och kommunal självstyrelse

Förslaget påverkar inte eller överensstämmer med EU-rätten. Förslaget inskränker inte den kommunala självstyrelsen.

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-06-15

Ärendenummer: 2026-2083

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över remiss: Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka förslaget till Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade den 17 mars att ge Stadsledningskontoret i uppdrag att inleda beredning av förslag till riktlinje för hantering av statsbidrag.

Stadsledningskontorets avdelning för ekonomi och styrning har därför upparbetat förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Förslaget har upparbetats i samråd med förvaltningarnas ekonomichefer.

Syftet med dessa riktlinjer är att tydliggöra definitioner och begrepp, normera hantering av riktade statsbidrag samt tydliggöra roll- och ansvarsfördelning i kommunstyrelsens och nämnders hantering av riktade statsbidrag. Detta gäller särskilt i de fall då en nämnd har ansvar för att samordna hanteringen av bidrag som berör flera nämnder.

Kommunens nämnder har nu möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag fram till den 1 september 2026.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-06-15

Remissutgåva: Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Beredningsansvariga

Camilla Högdahl, HR-chef

Peder Johansson, controller

Fredrik Hedlund tf. Stadsbyggnadsdirektör

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen, ksdiarium@umea.se

Fredrik Hedlund

Tf. Stadsbyggnadsdirektör

Remissutgåva

Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS-2026/00271

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum, paragraf för beslut:
2026-10-13, § **XX**

Dokumentansvarig
SLK Ekonomi & styrning

Dokumentet styr:
Kommunstyrelse
och nämnder

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Omfattning och avgränsning	3
Vilka styrs av riktlinjen?	3
Begrepp och definitioner.....	4
Principiell roll- och ansvarsfördelning	4
Krav på hantering av riktade statsbidrag.....	5
1. Bevakning	5
2. Bedömning	5
3. Rekvirering	5
4. Fördelning	6
5. Redovisning/bokföring	6
6. Genomförande av prestation enligt villkor	6
7. Återrapportering	6
8. Återbetalning.....	7
Revidering av riktlinjerna	7
Relaterade styrdokument.....	7

Bakgrund

Statens styrning över kommuner sker dels via lagstiftning och författning, dels via generella och riktade statsbidrag.

Hantering av riktade statsbidrag ska ske i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda riktlinje för god ekonomisk hushållning och riktlinje för kommunens planeringsprocess, detta innebär att hanteringen av riktade statsbidrag ska:

- främja effektiv användning av de medel kommunen som helhet förfogar över
- skapa förutsättningar för långsiktighet
- främja samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen
- vara transparent och att vägval/beslut ska vara spårbara i efterhand

Generella statsbidrag

De generella statsbidragen fördelas inom ramen för det kommunala utjämnningssystemet och utfaller i enlighet med den fördelningsmodell staten tillämpar. De generella statsbidragen är ej villkorade utan varje kommun kan nyttja dessa medel utifrån egna prioriteringar och förutsättningar. Umeå kommunfullmäktige fördelar de generella statsbidrag som tilldelas kommunen i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år.

Staten kan även tilldela kommunerna generella statsbidrag för riktade frågor, även om staten kommunicerar att medlen avser "riktade" satsningar så föreligger inget rekviserings- eller återrapporteringskrav. Dvs det står kommunerna fritt att nyttja och förfoga över tilldelade medel utifrån egna prioriteringar och förutsättningar.

Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag (specialdestinerade) är öronmärkta för ett visst ändamål. De flesta av dessa betalas ej ut med automatik utan behöver rekviseras och återrapporteras. Flera betydande riktade statsbidrag hanteras bland annat av Skolverket, Socialstyrelsen, Migrationsverket och Myndigheten för Civilt Försvar (MCF).

Syfte

Dessa riktlinjer syftar till att tydliggöra definitioner och begrepp, normera hantering av riktade statsbidrag samt tydliggöra roll- och ansvarsfördelning i kommunstyrelsens och nämnders hantering av riktade statsbidrag. Detta gäller särskilt i de fall då en nämnd har ansvar för att samordna hanteringen av bidrag som berör flera nämnder.

Omfattning och avgränsning

Denna riktlinje normerar hantering av riktade statsbidrag. Denna riktlinje normerar inte hantering av generella statsbidrag, projektmedel samt bidrag riktade till enskilda individer (fr arbetsförmedling etc).

Vilka styrs av riktlinjen?

Kommunstyrelse, kommunens nämnder samt kommunstyrelsens och nämndernas förvaltningar.

Begrepp och definitioner

Villkor	Ett villkor definieras som ett krav på prestation från bidragsmottagaren att genomföra vissa avgränsade åtgärder för att få tillgodogöra sig bidraget.
Generella statsbidrag	Bidrag från staten utan villkor Generella statsbidrag redovisas under posten <i>Generella statsbidrag och utjämnning</i> . Detta innebär att generella statsbidrag fördelas av Umeå kommunfullmäktige i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år.
Riktade statsbidrag	Bidrag från staten med villkor Riktade statsbidrag redovisas som en post under <i>Verksamhetens intäkter</i> . Detta innebär att riktade statsbidrag ingår i verksamhetens nettokostnader och är utöver tilldelade medel från kommunfullmäktige.
Hantering av	Med hantering av riktade statsbidrag menas i detta dokument en process i vilken följande moment ingår: Bevaka, bedöma, rekvirera, fördela, följa upp, återsrapportera och återbetala samt överklaga beslut om det aktuella statsbidraget.

Principiell roll- och ansvarsfördelning

- Nämnd¹ ansvarar för att den kommunövergripande riktlinjen för hantering av riktade statsbidrag följs. Nämnderna kan vid behov skapa egna skriftliga rutiner för att säkerställa att bevakning, ansökan och återsrapportering av statsbidrag sker i enlighet med den kommunövergripande riktlinjen.
- Nämnd har ansvar för att hantera riktade statsbidrag som endast berör den egna nämnden. Nämnderna kan med fördel delegera hanteringen av statsbidragen.
- En nämnd kan ha samordningsansvar för hanteringen av riktade statsbidrag inom ett verksamhetsområde som berör flera nämnder. Nämnden kan med fördel delegera samordningsansvaret.
- En nämnd med samordningsansvar ska hantera riktade statsbidrag i samverkan med övriga berörda nämnder. Samtliga berörda nämnder ska komma överens om moment såsom bedömning och fördelning mellan nämnder samt övriga moment som inte är av administrativ karaktär.
- Nämnd har ansvar för att hantera riktade statsbidrag som berör den egna nämnden och extern part. Nämnderna kan med fördel delegera hanteringen av statsbidragen. Nämnden ansvarar för att skriftligen komma överens med extern part om moment såsom bedömning och fördelning samt övriga moment som inte är av administrativ karaktär.

¹ innefattar även kommunstyrelsen som nämnd

Krav på hantering av riktade statsbidrag

1. Bevakning

Respektive nämnd har ansvar för att bevaka utlysningar om riktade statsbidrag inom nämndens ansvarsområde (samt inom de utgifts- och politikområden som ligger inom nämndens befintliga eller potentiella grunduppdrag). Sådan bevakning bör innefatta både tillkomst och bortfall av riktade statsbidrag. Nämnderna kan med fördel delegera sådan bevakning av riktade statsbidrag till förvaltningschef eller annan tjänsteperson. Om nämnden delegerar bevakning bör delegat informera nämnden om väsentliga förändringar (tillkomst/bortfall av riktade statsbidrag) när hen får kännedom om att väsentliga förändringar aviserats.

Nämnd har ansvar för att inom ramen för årlig planerings- och uppföljningsprocess informera kommunstyrelsen om väsentliga förändringar avseende riktade statsbidrag som nämnden fått kännedom om.

2. Bedömning

Respektive nämnd har ansvar för att bedöma om utlysta riktade statsbidrag ska rekvireras. Vid sådan bedömning bör nämnden bedöma om de medel nämnden kan rekvirera genom det riktade statsbidraget är tillräckliga för att tillgodose de krav på prestation, administration och återrapportering som åläggs nämnden vid beviljad rekvirering.

Nämnd ansvarar för att säkerställa en medvetenhet om vilka möjligheter och åtaganden som statsbidraget medför. Statsbidrag som bedöms medföra väsentlig ambitionshöjning eller varaktig kostnadsökning ska särskilt beaktas.

Vid bedömning ska även dialog med eventuella andra nämnder som bedöms ha möjlighet att rekvirera ett specifikt riktat statsbidrag genomföras. Vid dialog ska frågan om vilken nämnd (om flera nämnder kan söka) som har samordningsansvar för hantering och rekvirering av statsbidraget för kommunens räkning avgöras.

3. Rekvirering

Efter bedömning och eventuell dialog med andra berörda nämnder har den nämnd som utsetts som samordningsansvarig nämnd ansvar för att rekvirering sker.

Nämnderna kan med fördel delegera rekvirering och vidare hantering av riktade statsbidrag. Respektive nämnd behöver i så fall säkerställa att nämndens delegationsordning innehåller delegation avseende ansökan eller rekvisition av riktade statsbidrag om beslut om ansökan ska fattas av tjänsteperson. Beslut enligt delegation om att ansöka/rekvirera eller inte söka ett statsbidrag ska meddelas nämnden, beslutet ska motiveras.

Statsbidrag som kräver åtaganden utöver ordinarie verksamhet ska beslutas av nämnd om inte frågan om rekvirering av specifikt riktat statsbidrag delegerats från nämnd till tjänsteperson.

4. Fördelning

Vid fördelning av riktat statsbidrag mellan flera nämnder ska förslag till fördelningsnyckel upparbetas i dialog mellan berörda nämnder. Förslag till fördelning ska dokumenteras skriftligt och innehålla motivering till vald fördelning.

Förslag till fördelning ska fastställas av berörda nämnder.

Kommunstyrelsen har ansvar för att, om behov bedöms föreligga, besluta om samordningsansvar och/eller fördelning av riktade statsbidrag som berör flera nämnder i de fall berörda nämnder ej kan komma överens om samordningsansvar eller fördelning mellan berörda nämnder.

5. Redovisning/bokföring

Nämnderna ansvarar för att redovisa statsbidrag på ett korrekt sätt enligt god redovisningssed och anvisning från Stadsledningskontoret.

6. Genomförande av prestation enligt villkor

Den/de nämnder som är mottagare av medel från ett riktat statsbidrag ansvarar för att prestation och övriga villkor som förknippas med det riktade statsbidraget tillgodoses.

För de statsbidrag som kräver en utökad organisation eller särskilda kostnadsökningar ska en separat handlingsplan redogöra för hur prestationen ska utföras och hur övriga villkor som förknippas med det riktade statsbidraget tillgodoses. I planen ska det framgå hur eventuella återbetalningskrav ska fördelas (se även punkt 8 nedan).

Handlingsplanen ska anmälas till den/de nämnder som ansvarar för att prestation genomförs och villkor efterlevs.

7. Återrapportering

Nämnderna återrapporterar nyttjande av medel och prestationskrav för de statsbidrag nämnden rekviderat på ett korrekt sätt till ansvariga myndigheter i enlighet med de villkor som följer med det riktade statsbidraget.

Under året ska en fortlöpande återrapportering avseende nämndens nyttjande av riktade statsbidrag ske från nämndens förvaltning till nämnden i lämplig omfattning. Om förvaltning identifierar att villkor/prestationskrav riskerar att ej tillgodoses ska nämnden informeras så tidigt som möjligt. Om nämnd får indikation på att villkor/prestationskrav ej kommer att tillgodoses och det därmed uppstår risk för återbetalning ska nämnd informera kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder.

Utöver den löpande rapporteringen ska en mer omfattande återrapportering till nämnd ske en gång per år. Årlig återrapportering ska innefatta:

- En sammanställning över de riktade statsbidrag nämnden nyttjat, omfattning av de medel nämnden rekviderat och beviljats per statsbidrag samt uppgift om ev återbetalning till följd av att nämnden ej uppfyllt statsbidragets villkor.

Denna sammanställning ska behandlas i samband med nämndens rapport för tertial 3.

Protokollsutdrag och sammanställning ska vidare rapporteras till kommunstyrelsen i samband med att nämnden överlämnar rapport för tertial 3 till kommunstyrelsen.

8. Återbetalning

Om prestation ej tillgodoses har respektive nämnd ansvar för att hantera ev återbetalning av riktade statsbidrag som endast berör den egna nämnden. Om riktat statsbidrag fördelats till flera nämnder och en/eller flera nämnder ej uppfyller prestationskrav och krav på återbetalning därmed uppstår för det riktade statsbidraget i sin helhet ska den/de nämnder som ej tillgodosett villkor/prestationskrav stå för återbetalningskravet.

Revidering av riktlinjerna

Denna riktlinjes aktualitet och relevans prövas kontinuerligt i enlighet med Umeå kommuns Riktlinje för styrande dokument. Om aktualitets- och relevansprövning påvisar behov av revidering tillställs denna bedömning kommunstyrelsen för beslut om att riktlinjen ska revideras. Förslag till revidering bereds och tillställs därefter kommunstyrelsen för fastställande.

Relaterade styrdokument

Riktlinje för God ekonomisk hushållning

Riktlinje för planeringsprocess

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-08-13

Ärendenummer: 2026-1596

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över motion 7/2026 Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå *Motion 7/2026*, Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City.

Yttrande

Fairtrade City är en diplomering och nätverk av kommuner som tillsammans driver utvecklingen för en mer etisk konsumtion och hållbar handel. Diplomeringsen är ett samarbete mellan kommuner som ligger i framkant med hållbarhetsarbetet och bidrar till ett ökat utbud och konkurrens mellan hållbara produkter, inte minst i offentlig sektor. Genom att välja rättvist handlat minskar även risken för att upphandlade varor inom kommunen bidrar till kränkningar av mänskliga rättigheter, fattigdom och bristande miljöhänsyn.

Kontrollen att ställda krav är uppfyllda inom Fairtrade sker genom tredjepartsgranskning av det oberoende kontrollorganet FLOCERT. Att kommunen själva skulle göra kontroller och uppföljning i globala leverantörsled är delvis möjligt i teorin, men mycket resurskrävande. Att bevaka frågan om rättvis handel, utan att vara diplomerad Fairtrade City, som föreslås i motionen är även det teoretiskt möjligt. Risken är dock mycket stor att frågan tappas bort, vilket minskade inköp av rättvist handlade produkter i kommuner som lämnat Fairtrade City visar på. Statistik för inköp av rättvisemärkt kaffe i Skellefteå kommun visar tydligt på detta där Skellefteå kommun som mest köpte in 63,9% Fairtradedecertifierat kaffe (maskinbrygg) under åren de var en diplomerad Fairtrade City. När de valde att lämna diplomeringsen sjönk denna siffra till 20,8% efter ett år och till 0,7% efter tre år (2023) vilket är det senaste året för tillgänglig statistik.

I motionen hänvisas till att forskare visar på att handel har större möjligheter att lyfta människor ur fattigdom och stärka respekten för mänskliga rättigheter. Fairtrade verkar för bättre arbetsvillkor och fattigdomsbekämpning med handel som verktyg. Det finns inte någon motsättning mellan Fairtrade och internationell handel. Tvärtom är Fairtrade ett initiativ inom ramen för den globala handeln, som syftar till att förbättra villkoren och stärka odlare och anställda som redan är del av den. När en produkt är Fairtrade-märkt innebär det att odlare, anställda och företag har levt upp till internationellt uppsatta kriterier, som kontrollerats av det oberoende kontrollorganet FLOCERT. Fairtrade sätter också ett fast minimipris på råvarorna som syftar till att odlarna ska få en betalning som minst täcker kostnaden för produktion – ett skyddsnät när världsmarknadspriserna är låga.

Det framgår inte i motionen vilka studier man syftar på för att stödja sin argumentation, men det har tidigare förekommit liknande slutsatser i studier som bygger på underlag från tidigt 2000-tal. Det har sedan dess släppts flertalet studier som visar på motsatsen, bland annat från Harayama University (2023)¹, University of Göttingen (2021)² och Harvard University (2021)³.

Umeå kommun har sedan 2013 varit en diplomerad Fairtrade City, och argumenten för att fortsätta beakta de värden Fairtrade representerar har ökat sedan dess, i och med större globala slitningar och otrygghet.

Fairtrade City stärker kommunens arbete med hållbar upphandling genom att bidra till att säkerställa krav på arbetsvillkor, mänskliga rättigheter samt miljö- och klimathänsyn i globala leverantörsled. Genom oberoende granskning utgör Fairtrade ett kostnadseffektivt stöd för uppföljning, särskilt i produktion i tredje land. Fairtrade används i enlighet med LOU, tillsammans med likvärdiga alternativ, och kompletterar därmed kommunens befintliga hållbarhetskrav.

Kommunen särbehandlar därmed inte Fairtrade som varumärke, utan använder etablerade kriterier för rättvis handel som kan uppfyllas även genom likvärdiga certifieringar.

Källhänvisningar

1 - Impact of Membership to Certified Coffee Marketing Cooperatives on the Income of Smallholder Farmers in Jimma Zone of Oromia Region, Ethiopia (2023).

2 - Effects of Fairtrade on farm household food security and living standards: Insights from Côte d'Ivoire (2021).

3 - The Effects of Fair Trade Certification: Evidence from Coffee Producers in Costa Rica (2021).

Ärendebeskrivning

En motion har lämnats in till kommunfullmäktige av Lena Andersson (M), Motion 7/2026: Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-05-07

Motion 7/2026: Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City

Beredningsansvariga

Caroline Lindh, Enhetschef Miljöutveckling

Tobias Johansson, Samordnare Fairtrade City Umeå

Annika Jansson, Hållbarhetsstrateg Ekonomi och styrning

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se

Tobias Johansson

Samordnare Fairtrade City Umeå

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City

Sedan 2013 är Umeå kommun en diplomerad Fairtrade City. Genom att vara en diplomerad Fairtrade city förbinder sig kommunen till att köpa in Fairtrade-märkta produkter. Umeå kommun avsätter 300 000 kr per år för Fairtrade. I dessa 300 000 kr/år ingår diplomeringsavgiften, som är 25 000 kr per år, samt kostnad för arbetstid motsvarande en halvtidstjänst för att koordinera arbetet kring Fairtrade City.

Kommunen ska ha en samverkansgrupp med representanter från kommunen samt gärna också från det lokala näringslivet och civilsamhället. Varje år ska kommunen arrangera aktiviteter för att informera om att kommunen är en diplomerad Fairtrade City. Därutöver förbinder sig kommunen att köpa in Fairtrademärkta varor.

Enligt Umeå kommuns hemsida är syftet med att vara en Fairtrade City är att arbeta för rättvis handel och etisk konsumtion, samt att bidra till förbättrade arbets- och levnadsvillkor för människor i länder med utbredd fattigdom. Studier visar att jordbrukare inte gynnas av märkningen och att den varken leder till högre löner eller stärkta arbetsvillkor. Forskare menar att handel har större möjlighet att lyfta människor ur fattigdom och stärka respekten för mänskliga rättigheter.

Allt fler kommuner har valt att lämna Fairtrade. Enligt en rapport från Skattebetalarnas förening från 2018 fanns det 67 diplomerade kommuner. Idag är siffran 30 kommuner. Umeå kommun borde följa andra kommuner som har valt att lämna Fairtrade-diplomeringen. Kommuner som har lämnat diplomeringen, som Skellefteå, har konstaterat att frågor om rättvis handel kan bevakas även om kommunen inte är en diplomerad Fairtrade City.

Inom ramen för diplomeringen erbjuder kommunen utbildningstillfällen och nätverksträffar, samt arrangera informationsträffar om Fairtrade. Umeå kommun borde inte aktivt marknadsföra och bedriva opinion för att köpa en viss produktmärkning. Skattemedel ska användas effektivt. Det är inte rätt att kommuninvånarnas skattepengar ska finansiera att kommunen är Fairtrade-diplomerad.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

att Umeå kommun upphör med Fairtrade-samarbetet

att Umeå kommun inte särbehandlar Fairtrade vid inköp och upphandling utan behandlar det som vilket annat varumärke som helst.

Umeå 2026-02-26

Lena Andersson (M)

Boka datum – höstens möte 13–14 oktober 2026 i Skellefteå – Boka datum

Foto: Jonas Westling, Vy över centrala Skellefteå.

Sveriges miljökommuners höstkonferens 2026 Skellefteå 13 – 14 oktober

Programmet presenteras i detalj i mitten/slutet av augusti. Löpande aktuell information kan Du hitta på förbundets hemsida: www.sverigesmiljokommuner.se

Tema för höstkonferensen 2026 är **”Den gröna samhällsomvandlingen i ett kommunalt perspektiv”**.

Följande ämnesfrågor kommer att belysas:

- Efterbehandla förorenad mark - Masshantering - avfall som resurs
- Vårt samarbete kring myndighetsgemensam tillsyn
- GIS-stöd i tillsynsarbetet
- Social hållbarhet i bebyggd miljö
- Hållbarhetsarbete - förnybar energi, flyg och sjöfart
- Kommunalt arbete med invasiva arter

Skellefteå har som engagerad värdkommun tillsammans med Sveriges miljökommuners styrelse arbetat fram ett konferensprogram som vi kan utlova kommer att ge Er deltagare kunskap och lärdomar att ta med Er. Ni deltagare kommer också att få möjligheten att knyta kontakter med andra kommuner och skapa framtida nätverk. Besök gärna Skellefteå redan nu i nedanstående länkar:

[https://www.visitskelleftea.se/sv/moten/valkommen-sverigesmiljokommunershostmote/Skellefteås utveckling - en plats som fortsätter våga](https://www.visitskelleftea.se/sv/moten/valkommen-sverigesmiljokommunershostmote/Skellefteås_utveckling_-_en_plats_som_fortsätter_våga)

Du kan redan nu anmäla Dig till konferensen: Anmälningslänk
[Res-till-Skelleftea-Sveriges-kommuners-hostmote-2026.pdf](#)

Sveriges miljökommuner vill med sina aktiviteter med bl. a sina fysiska konferenser stimulera till strategiska diskussioner, erfarenhetsutbyte och nätverksbyggande. Målgruppen är främst förtroendevalda och tjänstepersoner som arbetar med myndighetsutövning inom bland annat miljöskydd, hälsoskydd, livsmedelskontroll, strålskydd med flera lagstiftningsområden i Sveriges kommuner.

Varmt välkomna till höstmöte 2026

Jytte Guteland

Ordförande Sveriges miljökommuner

Beslutsförteckning över delegerade ärenden - miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026-08-27

Utdragsdatum: 2026-08-14

Ärenderubrik						
Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan						
2024-4285	2026-07-10	William Jonsson	2026-1879	Beslut		Dåva deponi- och avfallsanläggning, NYSKOGEN 1:1, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet						
2026-4555	2026-07-14	Linnéa Förare	2026-1891	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Båtsmannen 2
Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet						
2026-4565	2026-07-10	Daianna Minotta	2026-1883	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Elina Baroshki, Båtsmannen 2, Hälsoskyddsverksamhet
Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet						
2026-4759	2026-07-09	Daianna Minotta	2026-1869	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Wrangs Fothälsa, Lämmeln 4, Hälsoskyddsverksamhet
Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet						
2026-2235	2026-06-03	Daianna Minotta	2026-1522	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Permanent Beauty - Magdalena, FRIGG 12, Hälsoskyddsverksamhet
Anmälan av hälsoskyddsverksamhet - Yrkesmässig hygienisk verksamhet						
2026-4629	2026-07-14	Linnéa Förare	2026-1892	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Båtsmannen 2
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme						
2026-4270	2026-06-16	Susanna Vainio	2026-1665	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Storhässjan 5, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme						
2026-4271	2026-06-22	Tina Enquist	2026-1713	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	TÄFTEÅ 11:27
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme						
2026-4373	2026-06-08	Tina Enquist	2026-1574	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Brännland 6:18

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4653	2026-06-18	Susanna Vainio	2026-1692	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	RINGBLOMMAN 11, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4525	2026-06-11	Tina Enquist	2026-1620	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Hörneå 8:465
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4986	2026-07-24	Joakim Linder	2026-1921	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Sundet 11, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-2531	2026-06-02	Peter Östlund	2026-1518	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Mandelriskan 12, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4567	2026-06-22	Susanna Vainio	2026-1712	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	STORHÄSSJAN 10
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-2478	2026-06-09	Peter Östlund	2026-1598	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Täfteå 8:52, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4272	2026-06-11	Tina Enquist	2026-1621	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Storhässjan 14, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-2429	2026-06-08	Peter Östlund	2026-1561	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Hössjö 2:24
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4666	2026-06-22	Susanna Vainio	2026-1716	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	GUBBÖLE 2:29
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4444	2026-07-06	Susanna Vainio	2026-1843	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Tredingen 8:3, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4797	2026-06-30	Susanna Vainio	2026-1790	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Sörmjöle 2:74

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4674	2026-06-25	Tina Enquist	2026-1758	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Obbola 21:150
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4869	2026-07-06	Susanna Vainio	2026-1844	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Stöcksjö 7:32, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme 2026-4982	2026-07-23	Joakim Linder	2026-1920	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Flurkmark 5:45, Värmepump
Anmälan av installation av värmepump - Bergvärme > 20 kW 2026-4500	2026-07-09	Susanna Vainio	2026-1873	Beslut		Stöcke 7:37, Värmepump
Anmälan av kompostering - Matavfall 2026-4720	2026-06-24	Sabina Sjöström	2026-1745	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	INNERKASAMARK 3:46
Anmälan av kompostering - Matavfall 2026-4720	2026-06-25	Sabina Sjöström	2026-1760	Beslut		INNERKASAMARK 3:46
Anmälan av miljöfarlig verksamhet 2026-4970	2026-07-31	Sabine Olsson	2026-1935	Beslut		Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet 2025-4363	2026-07-10	William Jonsson	2026-1881	Anmälningsbeslut	Förbud	KÅDDIS 3:1
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet 2026-2221	2026-07-08	Susanna Vainio	2026-1865	Beslut		Frida Rönnlund-Israelsson, TAVELSJÖ 6:36, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet 2026-2449	2026-07-10	Patrick Sandström	2026-1878	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Lådan 1
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet 2026-4610	2026-07-29	Joakim Linder	2026-1928	Beslut		Konradsson Stefan, STÖCKSJÖ 14:7, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet 2026-2221	2026-07-02	Susanna Vainio	2026-1829	Beslut		Frida Rönnlund-Israelsson, TAVELSJÖ 6:36, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningspliktig verksamhet 2026-4610	2026-06-25	Susanna Vainio	2026-1761	Beslut		Konradsson Stefan, STÖCKSJÖ 14:7, Miljöfarlig verksamhet

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningsskyldig verksamhet 2026-2221	2026-07-03	Susanna Vainio	2026-1833	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Frida Rönnlund-Israelsson, TAVELSJÖ 6:36, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningsskyldig verksamhet 2026-878	2026-06-01	William Jonsson	2026-1475	Beslut		Aros Sysselsättning, GLIMMERN 2, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningsskyldig verksamhet 2026-4618	2026-07-07	Sabina Sjöström	2026-1850	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Norrbottenabanan Dåva-Gryssjön, ASK 5, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningsskyldig verksamhet 2026-2382	2026-06-03	Sabina Sjöström	2026-1537	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Bergtäkt Krafshallsberget, Stöcksjö 10:7, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningsskyldig verksamhet 2026-4610	2026-07-30	Joakim Linder	2026-1930	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Konradsson Stefan, STÖCKSJÖ 14:7, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Anmälningsskyldig verksamhet 2026-2449	2026-07-09	Patrick Sandström	2026-1872	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Lådan 1
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Icke-farligt avfall, anmälan om återvinning för anläggningsändamål 2026-2481	2026-07-01	William Jonsson	2026-1807	Beslut		Sörmjöle 48:1
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Icke-farligt avfall, anmälan om återvinning för anläggningsändamål 2026-4750	2026-06-29	Mathias Andersson	2026-1782	Anmälningsskyldig	Övrigt	Vipan 21
Anmälan av miljöfarlig verksamhet - Icke-farligt avfall, anmälan om återvinning för anläggningsändamål 2026-2481	2026-06-09	William Jonsson	2026-1597	Beslut		Sörmjöle 48:1
Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring 2026-2523	2026-06-11	Hanna Beccau	2026-1625	Anmälningsskyldig	Ingen erinran	Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av miljöfarlig verksamhet avseende ändring 2026-2496	2026-06-18	Sabina Sjöström	2026-1695	Beslut		Envix sulfidjordshantering, Röbbäck 5:31, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan av sanering av PCB - Sanering av PCB i byggnad 2026-4737	2026-06-25	Christina Hagman	2026-1759	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	STADSLIDEN 6:6
Anmälan av sanering av PCB - Sanering av PCB i byggnad 2026-4856	2026-07-03	Christina Hagman	2026-1837	Anmälningsskyldig	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	STADSLIDEN 6:6

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan av sanering av PCB - Sanering av PCB i byggnad 2026-4557	2026-06-17	Mathias Andersson	2026-1680	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Professorn 2
Anmälan enligt vattenskyddsföreskrifter 2026-4795	2026-06-30	Louise Franzén Ros	2026-1800	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Hemmesmark 2:1
Anmälan enligt vattenskyddsföreskrifter 2026-2428	2026-07-10	Susanna Vainio	2026-1882	Beslut		Frida Rönnlund-Israelsson, TAVELSJÖ 6:36, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan enligt vattenskyddsföreskrifter 2026-2428	2026-07-03	Susanna Vainio	2026-1831	Beslut		Frida Rönnlund-Israelsson, TAVELSJÖ 6:36, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening 2025-6619	2026-06-10	Christina Hagman	2026-1615	Beslut om avgift		Preem AB (publ) Sävar, SÄVAR 19:8, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening 2026-4696	2026-06-24	Christina Hagman	2026-1741	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Sörmjölle 5:4
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening 2023-1391	2026-06-22	Mathias Andersson	2026-1711	Beslut om avgift		SOFIEHEM 3:1
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening 2026-4764	2026-07-01	Mathias Andersson	2026-1815	Beslut		NORRFORS 3:3
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening - Anmälningspliktig verksamhet 2026-4804	2026-07-03	Christina Hagman	2026-1834	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Preem Klockarbäcken, BINGEN 1, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening - Anmälningspliktig verksamhet 2026-4765	2026-07-02	Christina Hagman	2026-1827	Beslut		STADSLIDEN 6:6
Anmälan om försäljning av folköl 2026-4234	2026-06-01	Jenny Wallin	2026-1488	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Sörmjölle Bryggcafé, Sörmjölle 1:83, Övrig anläggning
Anmälan om personer med betydande inflytande 2026-865	2026-06-22	Lina Lindberg	2026-1705	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Cinco-Hörnet-Såya, NJORD 23, Övrig anläggning
Anmälan om personer med betydande inflytande 2026-2106	2026-06-16	Ida-Maria Hallberg	2026-1664	Anmälningsbeslut	Övrigt	Kårhuset Origo, STADSLIDEN 6:6, Övrig anläggning
Anmälan om personer med betydande inflytande 2026-2380	2026-06-16	Jenny Wallin	2026-1666	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	U & Me Beer, GEFION 5, Övrig anläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan om upphörande av serveringstillstånd 2026-4889	2026-07-08	Jenny Wallin	2026-1860	Anmälningsbeslut	Övrigt	Mias Grill & Bar 2.0, MINNET 16, Övrig anläggning
Anmälan om upphörande av serveringstillstånd 2026-4475	2026-06-10	Jenny Wallin	2026-1606	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Matbiten, TEATERN 4, Övrig anläggning
Anmälan om upphörande av serveringstillstånd 2026-4490	2026-06-15	Cecilia Vollan Johansson	2026-1644	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Restaurang Universum, STADSLIDEN 6:6, Övrig anläggning
Anmälan om upphörande av serveringstillstånd 2026-4753	2026-06-29	Karin Lindmark	2026-1784	Anmälningsbeslut	Övrigt	U & Me Beer, GEFION 5, Övrig anläggning
Anmälan om vattenverksamhet - Anlägga bro eller anlägga/byta trumma 2026-4423	2026-06-30	Louise Franzén Ros	2026-1794	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Umeå-Strömbäck 1:19
Anmälan om vattenverksamhet - Grävning, schaktning, muddring, sprängning eller liknande 2026-4260	2026-06-15	Louise Franzén Ros	2026-1653	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	RÖBÄCK 30:60
Anmälan om vattenverksamhet - Nedläggning eller byte av av kabel, rör eller ledning 2026-4339	2026-06-03	Louise Franzén Ros	2026-1527	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	Sörböle 1:2
Anmälan om vattenverksamhet - Nedläggning eller byte av av kabel, rör eller ledning 2026-4275	2026-06-01	Louise Franzén Ros	2026-1482	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	SÖRMJÖLE 5:5
Anmälan om vattenverksamhet - Uppförande av anläggning, fyllning eller pålning 2026-4399	2026-06-26	Björn Eriksson	2026-1772	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	GUBBÖLE 7:2
Anmälan om ändring av avloppsanläggning 2024-4210	2026-06-11	Mia Blomberg	2026-1624	Beslut om avgift		Hörneå 8:843
Anmälan om ändring i serveringstillstånd 2026-2497	2026-06-02	Jenny Wallin	2026-1500	Tillståndsbeslut	Beviljat	One More Slice, SADELMAKAREN 3, Övrig anläggning
Anmälan om ändring i serveringstillstånd 2025-2564	2026-06-04	Lina Lindberg	2026-1540	Yttrande	Avstyrks	Båten, UMEÅ 2:1, Övrig anläggning
Anmälan om ändring i serveringstillstånd 2026-2460	2026-06-02	Ida-Maria Hallberg	2026-1499	Tillståndsbeslut	Beviljat	Heat Umeå, Biljetten 2, Övrig anläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Anmälan ändring av anläggning/verksamhet 2026-4880	2026-07-07	Patrick Sandström	2026-1846	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Nynäs AB, HOLMSUND 2:65, Miljöfarlig verksamhet
Anmälan ändring av anläggning/verksamhet 2026-4891	2026-07-09	Susanna Vainio	2026-1871	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Swedavia AB, Umeå Airport, ÖSTERTEG 29:1, Miljöfarlig verksamhet
Ansökan om dispens 2026-2366	2026-06-02	Joakim Linder	2026-1510	Beslut		Nybruket 1
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4377	2026-06-03	Sabina Sjöström	2026-1524	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	DEGERSJÖN 3:6
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4407	2026-06-04	Sabina Sjöström	2026-1542	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Degernäs 5:87
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4691	2026-06-24	Sabina Sjöström	2026-1743	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Hissjön 12:4
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4950	2026-07-16	Linnéa Förare	2026-1906	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Sunnantorp 1:7
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4427	2026-06-08	Lisa Jonsson	2026-1560	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Ersmark 6:99
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4887	2026-07-07	Sabina Sjöström	2026-1847	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Täfteå 10:201
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4876	2026-07-07	William Jonsson	2026-1849	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Dillen 8
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, matavfall 2026-4840	2026-07-06	Sabina Sjöström	2026-1840	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Innertavle 14:27
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Eget omhändertagande, slam/filtermassa 2026-1449	2026-06-03	Mia Blomberg	2026-1526	Beslut		Sörmjöle 3:103, Enskilt avlopp
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Tillfälligt uppehåll hämtning hushållsavfall - Fritidshus 2026-4706	2026-06-25	William Jonsson	2026-1752	Dispensbeslut	Beviljat	Sävar 14:60
Ansökan om dispens från renhållningsordningen - Tillfälligt uppehåll hämtning hushållsavfall-Permanentboende 2026-4432	2026-06-15	Lisa Jonsson	2026-1642	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	ISTAPPEN 14
Ansökan om strandskyddsdispens - Muddring 2026-2591	2026-06-04	Björn Eriksson	2026-1546	Dispensbeslut	Beviljat med förbehåll	Laxögersnäs marina, Täfteå S:3, Övrig anläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-2594	2026-06-15	Cecilia Vollan Johansson	2026-1656	Tillståndsbeslut	Beviljat	Backen 3:40
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-465	2026-06-02	Karin Lindmark	2026-1513	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	UMEÅ 2:1
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-4772	2026-07-02	Karin Lindmark	2026-1826	Tillståndsbeslut	Beviljat	FORSETE 4
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-4309	2026-06-09	Cecilia Vollan Johansson	2026-1588	Tillståndsbeslut	Beviljat	GULDSKRINET 1
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-2274	2026-06-09	Jenny Wallin	2026-1600	Tillståndsbeslut	Beviljat	Artic Arts Summit, UMEÅ 2:1, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-2240	2026-06-30	Cecilia Vollan Johansson	2026-1805	Tillståndsbeslut	Beviljat	Rock the night Festival i Öbackaparken, Umeå 8:1, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, allmänheten 2026-2200	2026-06-09	Ida-Maria Hallberg	2026-1592	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Skeppsbron - konsert 2026, UMEÅ 2:1, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd, slutet sällskap 2026-4713	2026-07-09	Jenny Wallin	2026-1874	Tillståndsbeslut	Beviljat	Botsmarksdagen Åkerviksvägen, Botsmark 16:28, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt utökat serveringstillstånd 2026-2475	2026-06-11	Karin Lindmark	2026-1619	Tillståndsbeslut	Beviljat	Allstar Bar, IDUN 4, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt utökat serveringstillstånd 2026-2546	2026-07-27	Cecilia Vollan Johansson	2026-1924	Tillståndsbeslut	Beviljat	Grekiska Grill & Bar, NJORD 28, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt utökat serveringstillstånd 2026-3417	2026-06-22	Lina Lindberg	2026-1703	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	E-puben, STADSLIDEN 6:6, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt utökat serveringstillstånd 2026-3421	2026-06-09	Ida-Maria Hallberg	2026-1584	Tillståndsbeslut	Beviljat	O'Learys Umeå, FORSETE 4, Övrig anläggning
Ansökan om tillfälligt utökat serveringstillstånd 2026-4579	2026-06-24	Jenny Wallin	2026-1738	Tillståndsbeslut	Beviljat	Granna Matbar & Inbocca, BÖRTINGEN 5, Övrig anläggning
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-6561	2026-06-08	Ylva Bergström	2026-1566	Beslut		Ström 10:20, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2024-2278	2026-07-28	Mia Blomberg	2026-1927	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrbyn 15:9, Enskilt avlopp

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-4802	2026-06-09	Ellinor Jonsson	2026-1593	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Innertavle S:8, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-5259	2026-06-08	Mia Blomberg	2026-1573	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Degernäs 37:4, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-5476	2026-06-05	Ylva Bergström	2026-1554	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrbyn 1:98, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-5770	2026-06-16	Per Uppsäll	2026-1669	Tillståndsbeslut	Beviljat	Norrmjöle 2:49, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-6172	2026-06-16	Mia Blomberg	2026-1660	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	HÅKNÄS 5:26, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-6508	2026-06-03	Ellinor Jonsson	2026-1521	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	ÖVERBODA 4:36, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2026-2556	2026-06-09	Erik Nilsson	2026-1583	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Holmön 7:101, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-6561	2026-06-08	Ylva Bergström	2026-1565	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Ström 10:20, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2025-6631	2026-07-07	Ellinor Jonsson	2026-1856	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Stugunäs 1:20, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2026-1488	2026-06-22	Ellinor Jonsson	2026-1715	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Degernäs 5:96, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2026-1124	2026-07-01	Jonas Åström	2026-1818	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	INNERTAVLE 21:11
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration 2026-1659	2026-06-23	Jonas Åström	2026-1721	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	SÖRMJÖLE 5:76, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration med fosforfällning 2026-1093	2026-07-10	Ellinor Jonsson	2026-1876	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Holmsund 6:173
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration med fosforfällning 2026-1877	2026-06-15	Nina Stenbacka	2026-1650	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	INNERTAVLE 5:22, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration med fosforfällning 2025-6645	2026-07-03	Erik Nilsson	2026-1832	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrmjöle 5:86, Enskilt avlopp

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2026-666	2026-06-01	Erik Nilsson	2026-1485	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	NORRMJÖLE 2:74
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2026-666	2026-06-01	Erik Nilsson	2026-1486	Beslut		NORRMJÖLE 2:74
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2025-6423	2026-06-30	Erik Nilsson	2026-1789	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	SÖRMJÖLE 3:68, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2026-1140	2026-07-22	Ylva Bergström	2026-1916	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	SÖRMJÖLE 2:25
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2025-6262	2026-06-08	Per Uppsäll	2026-1568	Beslut		Ström 10:28, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2025-6262	2026-06-08	Per Uppsäll	2026-1570	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Ström 10:28, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2025-6423	2026-06-30	Erik Nilsson	2026-1791	Beslut		SÖRMJÖLE 3:68, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Infiltration och marklov 2026-1140	2026-07-22	Ylva Bergström	2026-1917	Beslut		SÖRMJÖLE 2:25
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2025-6286	2026-06-08	Ellinor Jonsson	2026-1577	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	DEGERNÄS 51:3, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2025-5368	2026-06-16	Mia Blomberg	2026-1662	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	DEGERNÄS 10:31, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2025-5336	2026-06-25	Ellinor Jonsson	2026-1756	Beslut		DEGERNÄS 4:28, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2025-5336	2026-06-24	Ellinor Jonsson	2026-1747	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	DEGERNÄS 4:28, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2026-1025	2026-06-30	Jonas Åström	2026-1798	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	HOLMSUND 7:79, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2026-199	2026-06-11	Ylva Bergström	2026-1622	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Stöcke 8:34, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2026-2258	2026-07-30	Mia Blomberg	2026-1931	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrmjöle 1:258

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
-----------	--------------	-----------	------------	--------	--------	----------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd 2026-122	2026-06-10	Ylva Bergström	2026-1616	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Stöcke 8:3, Enskilt avlopp
--	------------	----------------	-----------	------------------	----------------------	----------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd med fosforfällning 2024-4173	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1905	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	HÖRNEÅ 6:9, Enskilt avlopp
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	----------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Markbädd med fosforfällning och marklov 2025-6677	2026-06-11	Mia Blomberg	2026-1626	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Innertavle 6:28, Enskilt avlopp
--	------------	--------------	-----------	------------------	----------------------	---------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2092	2026-06-30	Ellinor Jonsson	2026-1792	Beslut		Obbola 21:123
--	------------	-----------------	-----------	--------	--	---------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2447	2026-07-01	Jonas Åström	2026-1808	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Innertavle 6:51
--	------------	--------------	-----------	------------------	----------------------	-----------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2025-5427	2026-07-14	Ellinor Jonsson	2026-1897	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	SÖRBÖLE 6:14, Enskilt avlopp
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-1961	2026-06-23	Jonas Åström	2026-1718	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Sörmjöle 2:151
--	------------	--------------	-----------	------------------	----------------------	----------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2046	2026-06-12	Erik Nilsson	2026-1634	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Sörmjöle 3:57
--	------------	--------------	-----------	------------------	----------------------	---------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2061	2026-06-25	Ellinor Jonsson	2026-1755	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	OBBOLA 21:75, Enskilt avlopp
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2073	2026-06-25	Ellinor Jonsson	2026-1753	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	OBBOLA 21:75, Enskilt avlopp
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2074	2026-06-25	Ellinor Jonsson	2026-1754	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	OBBOLA 21:75, Enskilt avlopp
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2092	2026-06-29	Ellinor Jonsson	2026-1785	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Obbola 21:123
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	---------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2166	2026-06-30	Erik Nilsson	2026-1788	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrmjöle 3:25, Enskilt avlopp
--	------------	--------------	-----------	------------------	----------------------	--------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2025-5338	2026-06-23	Ellinor Jonsson	2026-1729	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Ersmark 9:22, Enskilt avlopp
--	------------	-----------------	-----------	------------------	----------------------	------------------------------

Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2249	2026-06-10	Ylva Bergström	2026-1613	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrbyn 1:144
--	------------	----------------	-----------	------------------	----------------------	---------------

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk 2026-2080	2026-06-26	Jonas Åström	2026-1766	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	OBBOLA 21:75
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk fosforfilter 2025-6746	2026-06-10	Erik Nilsson	2026-1608	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Holmsund 7:165, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk fosforfilter 2026-4644	2026-06-23	Erik Nilsson	2026-1717	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Sunnansjö 1:42, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk fosforfilter 2026-71	2026-06-01	Nina Stenbacka	2026-1478	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	INNERTAVLE 3:4, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk fosforfilter 2026-1427	2026-06-10	Erik Nilsson	2026-1612	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	SÖRMJÖLE 2:25, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk fosforfilter 2026-838	2026-06-02	Angelica Frykholm	2026-1517	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrmjölö 4:12, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2025-5897	2026-06-08	Per Uppsäll	2026-1575	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Innertavle 8:22, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2025-5225	2026-06-12	Mia Blomberg	2026-1639	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	INNERTAVLE 6:36, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2025-2810	2026-07-22	Mia Blomberg	2026-1915	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	INNERTAVLE 6:38, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2025-1594	2026-06-26	Ellinor Jonsson	2026-1774	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Holmsund 5:55, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2024-5104	2026-07-01	Ylva Bergström	2026-1810	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Sörmjölö 2:105, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2025-5896	2026-06-15	Ylva Bergström	2026-1654	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	INNERTAVLE 21:4, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2025-6298	2026-06-18	Ellinor Jonsson	2026-1697	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Degernäs 51:11
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2026-1005	2026-06-01	Erik Nilsson	2026-1474	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrmjölö 1:102
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning 2026-2262	2026-07-01	Erik Nilsson	2026-1817	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Norrmjölö 5:24

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning och marklov 2025-6206	2026-07-14	Ylva Bergström	2026-1895	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Obbola 23:231, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Minireningsverk med fosforfällning och marklov 2025-6206	2026-07-14	Ylva Bergström	2026-1896	Beslut		Obbola 23:231, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Sluten tank 2026-1921	2026-06-22	Anna Eriksson	2026-1707	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Kroksjö 13:4, Enskilt avlopp
Ansökan om tillstånd för enskilt avlopp - Sluten tank samt BDT-anläggning 2025-5980	2026-06-29	Erik Nilsson	2026-1783	Tillståndsbeslut	Beviljat med villkor	Sörmjölle 2:33, Enskilt avlopp
Händelsestyrd tillsyn 2025-4965	2026-06-03	Kristina Hägglund	2026-1532	Beslut om avgift		Storsjöhallen (bassängbad), HOLMSUND 2:48, Hälsoskyddsverksamhet
Händelsestyrd tillsyn 2026-4470	2026-06-10	Nils Gilenstam	2026-1611	Beslut om åtgärdskrav	Förbud	Caravan Tattoo, STADSLIDEN 5:7, Hälsoskyddsverksamhet
Händelsestyrd tillsyn 2026-4389	2026-06-09	Patrick Sandström	2026-1589	Beslut om avgift		SOFIEHEM 3:1
Händelsestyrd tillsyn 2026-4370	2026-06-16	William Jonsson	2026-1661	Beslut om avgift		Norrbotniabanan 1:1
Händelsestyrd tillsyn 2026-2145	2026-06-23	Christina Hagman	2026-1725	Beslut om avgift		Pålböletäkten, Pålböle 5:1, Miljöfarlig verksamhet
Händelsestyrd tillsyn - Serveringstillstånd - Kvällstid 2026-4705	2026-06-22	Lina Lindberg	2026-1714	Beslut om avgift		Studentskivan, SÖMMEN 1, Övrig anläggning
Händelsestyrd tillsyn - Serveringstillstånd - Nattetid 2026-4459	2026-06-07	Lina Lindberg	2026-1555	Beslut om åtgärdskrav	Övrigt	Brännbollsyran Festivalen Nolia, SÖMMEN 1, Övrig anläggning
Händelsestyrd tillsyn - Tobaksfria nikotinprodukter 2026-4874	2026-07-08	Jenny Wallin	2026-1857	Beslut om avgift		Brännbollsyran - tobaksfria nikotinprodukter, SÖMMEN 1, Övrig anläggning
Incidentrapportering 2026-4376	2026-06-04	Tobias Eriksson	2026-1544	Beslut om avgift		Täfteå skola, TÄFTEÅ 3:34, Livsmedelsanläggning
Information om cisterninstallation - Hantering och lagring av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor 2026-4294	2026-06-29	Patrick Sandström	2026-1777	Anmälningsbeslut	Föreläggande om försiktighetsåtgärder	RÖBÄCK 80:1
Information om upphörande av verksamhet - Försäljning av tobak 2026-4489	2026-06-22	Lina Lindberg	2026-1704	Beslut		Hav a Java i Universumhuset, STADSLIDEN 6:6, Övrig anläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Information om upphörande av verksamhet - Miljöfarlig verksamhet 2026-4388	2026-07-02	Hanna Beccau	2026-1825	Beslut		Nobina Sverige AB, LEDNINGEN 1, Miljöfarlig verksamhet
Information om upphörande av verksamhet - Miljöfarlig verksamhet 2026-4261	2026-06-25	Susanna Vainio	2026-1757	Beslut		bilcentrum Carlslid AB, GRANITEN 1, Miljöfarlig verksamhet
Klagomål enskilt avlopp 2025-6046	2026-06-01	Ellinor Jonsson	2026-1491	Beslut		Gärssjö 1:5, Enskilt avlopp
Klagomål hälsoskydd - Buller 2026-4455	2026-06-12	Linnéa Förare	2026-1638	Beslut		Hörneå 37:7
Klagomål hälsoskydd - Buller 2026-2322	2026-06-04	Kristina Hägglund	2026-1539	Beslut		SPILTAN 4
Klagomål hälsoskydd - Buller 2026-2322	2026-06-04	Kristina Hägglund	2026-1538	Beslut		SPILTAN 4
Klagomål hälsoskydd - Buller 2026-2322	2026-06-03	Kristina Hägglund	2026-1531	Beslut om avgift		SPILTAN 4
Klagomål hälsoskydd - Inomhusmiljö, övrigt 2025-5847	2026-06-01	Kristina Hägglund	2026-1471	Beslut om avgift		Trädgården 2
Klagomål hälsoskydd - Inomhusmiljö, övrigt 2026-643	2026-07-01	Daianna Minotta	2026-1813	Beslut om avgift		VAJAN 5
Klagomål hälsoskydd - Skadedjur 2026-1204	2026-06-04	Kristina Hägglund	2026-1547	Beslut om avgift		PLOGEN 26
Klagomål livsmedel - Övriga klagomål 2026-2611	2026-06-02	Jenny Söderholm	2026-1496	Beslut om avgift		Restaurang Blå Dörren, BÖLEÅ 1:77, Livsmedelsanläggning
Klagomål miljöskydd 2026-2354	2026-06-18	Joakim Linder	2026-1696	Beslut om avslut	Övrigt	HOLMSUND 2:65
Klagomål miljöskydd 2024-4910	2026-06-26	Nils Gilenstam	2026-1770	Beslut		STÖCKSJÖ 8:8
Klagomål miljöskydd - Störande verksamhet 2026-2609	2026-07-03	Susanna Vainio	2026-1838	Beslut om avslut	Inget krav på åtgärd	Circle K Storgatan, HUNDEN 28, Miljöfarlig verksamhet
Klagomål miljöskydd - Trafikbuller 2023-3244	2026-07-02	Hanna Beccau	2026-1823	Beslut om avslut	Inget krav på åtgärd	Lofoten 68

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Klagomål miljöskydd - Trafikbuller 2026-918	2026-06-26	Hanna Beccau	2026-1767	Beslut om avslut	Inget krav på åtgärd	Mulbetet 22
Klagomål miljöskydd - Vattenverksamhet 2024-5302	2026-06-23	Björn Eriksson	2026-1727	Beslut om avslut	Inget krav på åtgärd	Degernäs 41:1
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4448	2026-06-05	Sarah Nilsson	2026-1550	Beslut om klassning		Heat P Umeå, STIGBYGELN 5, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-3418	2026-06-17	Bia Nilsson	2026-1676	Beslut om klassning		Förskolan Tvillingens kök, ERSMARK 3:158, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4437	2026-06-04	Tobias Eriksson	2026-1543	Beslut om klassning		Täfteå skola, TÄFTEÅ 3:34, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4400	2026-06-03	Jenny Söderholm	2026-1519	Beslut om klassning		Tornhuset, ÄGIR 9, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4392	2026-06-02	Tobias Eriksson	2026-1506	Beslut om klassning		Norbsbakes, FlyttfågelN 3, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4340	2026-06-01	Tobias Eriksson	2026-1472	Beslut om klassning		IBK Dalen Mobil, GULDSKRINET 1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4346	2026-06-01	Carina Lindberg	2026-1481	Beslut om klassning		VAKIN:s Dricksvattenverksamhet, ÖN 2:32, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4347	2026-06-01	Jenny Söderholm	2026-1477	Beslut om klassning		
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4348	2026-06-01	Sofia Blanch	2026-1480	Beslut om klassning		Förskolan Solbackens kök, HOLMSUND 2:48, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4365	2026-06-02	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1498	Beslut om klassning		Sommarcafé Hissjö badplats, HISSJÖN 2:15, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4369	2026-06-02	Jenny Söderholm	2026-1495	Beslut om klassning		Restaurang Blå Dörren, BÖLEÅ 1:77, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4404	2026-06-15	Tomas Karlsson	2026-1645	Beslut om klassning		Grönsaksfabriken, ELEMENTET 1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4902	2026-07-08	Sofia Blanch	2026-1858	Beslut om klassning		Bakfickan, YMER 3, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4703	2026-06-22	Jenny Söderholm	2026-1706	Beslut om klassning		Café Maskinisten, Klabböle 3:9, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4807	2026-06-30	Sofia Blanch	2026-1796	Beslut om klassning		
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4909	2026-07-08	Bia Nilsson	2026-1866	Beslut om klassning		Rökstugan BBQ, SYLLEN 3, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4707	2026-06-22	Sofia Blanch	2026-1709	Beslut om klassning		Fruktbar, FRIGG 12, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4906	2026-07-08	Bia Nilsson	2026-1862	Beslut om klassning		Nydala Aktivitetscenter KFUM, NYDALA 1:52, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4702	2026-06-24	Tomas Karlsson	2026-1732	Beslut om klassning		Holmsund Orient, Linnéan 13, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4760	2026-06-25	Sarah Nilsson	2026-1749	Beslut om klassning		Kahls The och Kaffehandel på Avion, MARKNADSPLATSEN 1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4951	2026-07-14	Sofia Blanch	2026-1893	Beslut om klassning		BRA Smak, VARGEN 2, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4773	2026-06-25	Sarah Nilsson	2026-1762	Beslut om klassning		Bettnessands Havsbad, NORRMJÖLE 11:1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4487	2026-06-10	Tomas Karlsson	2026-1602	Beslut om klassning		Noah Lokal Mat AB, SPAKEN 2, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4892	2026-07-07	Bia Nilsson	2026-1851	Beslut om klassning		Ett hus blir ett hem, HOLMSUND 4:12, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4884	2026-07-06	Sofia Blanch	2026-1841	Beslut om klassning		CHOCK Å LADE, BAGGBÖLE 3:7, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4779	2026-06-26	Carina Lindberg	2026-1775	Beslut om klassning		Wheelsfesten, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4722	2026-06-23	Sofia Blanch	2026-1719	Beslut om klassning		Norrskensdelikatesser AB, BRÄTTET 3, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4730	2026-06-23	Carina Lindberg	2026-1722	Beslut om klassning		Förskolan Storsjös kök, HOLMSUND 2:48, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4469	2026-06-08	Tomas Karlsson	2026-1557	Beslut om klassning		Kebabnekajse Brännbollsyran 2026, SÖMMEN 1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4590	2026-06-15	Tobias Eriksson	2026-1646	Beslut om klassning		Grabarna Glass, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4467	2026-06-09	Tomas Karlsson	2026-1579	Beslut om klassning		Konsthantverket, Stöcke 13:14, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4654	2026-06-18	Sarah Nilsson	2026-1682	Beslut om klassning		NUS - Geriatriskavdelning 4 (UB22), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4921	2026-07-09	Bia Nilsson	2026-1870	Beslut om klassning		UÅ Glass, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4693	2026-06-22	Tomas Karlsson	2026-1700	Beslut om klassning		Norrbyskärs Museum, NORRBYN 4:136, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4695	2026-06-24	Tomas Karlsson	2026-1730	Beslut om klassning		
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4973	2026-07-20	Sofia Blanch	2026-1911	Beslut om klassning		SEN Street Kitchen Avion, MARKNADSPLATSEN 1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4971	2026-07-20	Tobias Eriksson	2026-1909	Beslut om klassning		Kebabnekajse Bågen, MINNET 17, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4477	2026-06-08	Sofia Blanch	2026-1567	Beslut om klassning		Kafé Brännlands Wärdshus, BRÄNNLAND 21:1, Livsmedelsanläggning
Klassning av anläggning/verksamhet - Fastställande av kontrollfrekvens 2026-4962	2026-07-17	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1908	Beslut om klassning		
Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken 2026-2407	2026-06-09	Linnéa Förare	2026-1594	Beslut om klassning		Wildborn - Linda, KRAFTEN 9, Hälsoskyddsverksamhet
Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken 2026-977	2026-06-09	Sabina Sjöström	2026-1586	Beslut om klassning		Ume Assistance AB Röbbäck, RÖBÄCK 93:1, Miljöfarlig verksamhet
Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken 2026-2279	2026-06-12	Daianna Minotta	2026-1633	Beslut om klassning		Skinlobby, NJORD 28, Hälsoskyddsverksamhet
Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken 2026-5014	2026-07-30	Joakim Linder	2026-1932	Beslut om klassning		Frida Rönnlund-Israelsson, TAVELSJÖ 6:36, Miljöfarlig verksamhet

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken 2026-5016	2026-07-30	Joakim Linder	2026-1933	Beslut om klassning		Konradsson Stefan, STÖCKSJÖ 14:7, Miljöfarlig verksamhet
Klassning av anläggning/verksamhet - Årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken 2026-1221	2026-06-10	William Jonsson	2026-1617	Beslut om klassning		Bullervall och tryckbank Ersforsen, Norrbotniabanan 1:1, Miljöfarlig verksamhet
Miljörapport - 2025 2026-1859	2026-06-02	Christina Hagman	2026-1512	Beslut om avgift		Dåva AB Obbolatippen/Rödmossemyran - fd deponi, OBBOLA 21:119, Miljöfarlig verksamhet
Miljösanktionsavgift - Köldmedia 2026-2569	2026-06-30	Susanna Vainio	2026-1801	Beslut		Kopplingen 6, Köldmedieanläggning
Planerad tillsyn 2026-2422	2026-06-03	Joakim Linder	2026-1536	Beslut om avgift		AB Västerbottens Fodercentral växtskyddsmedelsanvändare distributör till yrkesmässiga användare, HOLMSUND 2:65, Övrig anläggning
Planerad tillsyn - Förorenade områden - Ansvarsutredning 2026-1240	2026-06-08	Hilda Persson	2026-1564	Beslut om åtgärdskrav	Föreläggande	Skräddarens kemiska tvätt - Renmarkstorget 6, ODIN 9, Övrig anläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4985	2026-07-22	Tobias Eriksson	2026-1918	Beslut om avgift		Lyckebo lägergård, SUNNANSJÖ 1:4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4780	2026-06-29	Carina Lindberg	2026-1779	Beslut om avgift		Wheelsfesten, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4704	2026-06-22	Jenny Söderholm	2026-1708	Beslut om avgift		Café Maskinisten, Klabböle 3:9, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4920	2026-07-10	Bia Nilsson	2026-1875	Beslut om avgift		UÅ Glass, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-2291	2026-06-17	Jenny Söderholm	2026-1671	Beslut om avgift		Tegs vård- och omsorgsboende, ORION 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2025-5341	2026-06-01	Tobias Eriksson	2026-1476	Beslut om avgift		Scandic Hotell Plaza Umeå, BRAGE 7, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4952	2026-07-14	Sofia Blanch	2026-1894	Beslut om avgift		BRA Smak, VARGEN 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4701	2026-06-24	Tomas Karlsson	2026-1733	Beslut om avgift		Holmsund Orient, Linnéan 13, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4699	2026-06-22	Sofia Blanch	2026-1702	Beslut om avgift		Charlottes Kök & Catering, SYLLEN 10, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-2373	2026-06-01	Carina Lindberg	2026-1489	Beslut om avgift		VAKIN:s Dricksvattenverksamhet, ÖN 2:32, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4961	2026-07-17	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1907	Beslut om avgift		
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4694	2026-06-24	Tomas Karlsson	2026-1731	Beslut om avgift		
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4708	2026-06-22	Sofia Blanch	2026-1710	Beslut om avgift		Fruktbar, FRIGG 12, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4978	2026-07-21	Sofia Blanch	2026-1914	Beslut om avgift		Hansson & Hammar IKSU, STADSLIDEN 6:8, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4466	2026-06-09	Tomas Karlsson	2026-1581	Beslut om avgift		Konsthantverket, Stöcke 13:14, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4692	2026-06-22	Tomas Karlsson	2026-1698	Beslut om avgift		Novas Inn/Byvikens Wärdshus, Holmön 7:90, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4682	2026-06-29	Jenny Söderholm	2026-1780	Beslut om avgift		Obbolabadet, HALLBACKEN 19, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4655	2026-06-18	Sarah Nilsson	2026-1684	Beslut om avgift		NUS - Geriatrikavdelning 4 (UB22), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4994	2026-07-24	Tobias Eriksson	2026-1922	Beslut om avgift		Mariehems SK, NYDALA 1:51, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-2461	2026-06-30	Bia Nilsson	2026-1806	Beslut om avgift		Espresso House Avion Umeå, MARKNADSPLATSEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-618	2026-06-11	Tomas Karlsson	2026-1618	Beslut om avgift		UT Transport i Norr, ELEMENTET 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4648	2026-07-20	Tobias Eriksson	2026-1910	Beslut om avgift		Kebabnekajse Bågen, MINNET 17, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4646	2026-06-17	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1679	Beslut om avgift		Holmsunds vård- och omsorgsboende, RESEDAN 3, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4645	2026-06-18	Tomas Karlsson	2026-1683	Beslut om avgift		Kiosken Norrbyskär, NORRBYN 4:143, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-912	2026-06-17	Bia Nilsson	2026-1673	Beslut om avgift		Kronans Apotek AB, Ålidhem, STIPENDIET 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4643	2026-06-22	Tomas Karlsson	2026-1701	Beslut om avgift		Norrbyskärs Museum, NORRBYN 4:136, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4974	2026-07-20	Sofia Blanch	2026-1912	Beslut om avgift		SEN Street Kitchen Avion, MARKNADSPLATSEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4893	2026-07-07	Bia Nilsson	2026-1852	Beslut om avgift		Ett hus blir ett hem, HOLMSUND 4:12, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4819	2026-06-30	Bia Nilsson	2026-1804	Beslut om avgift		Norrmjöle Havsbad kiosk, NORRMJÖLE 1:87, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4808	2026-06-30	Sofia Blanch	2026-1797	Beslut om avgift		
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4826	2026-07-01	Sofia Blanch	2026-1814	Beslut om avgift		Frendo Hörnefors, HÖRNEÅ 11:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4805	2026-06-30	Sarah Nilsson	2026-1787	Beslut om avgift		Kriminalvårdsanstalten Sörbyn, SÖRBYN 9:2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4796	2026-07-15	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1898	Beslut om avgift		Umeå Golfklubb Restaurang, HOLMSUND 6:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4794	2026-06-29	Jenny Söderholm	2026-1781	Beslut om avgift		Ume Fika & Bar, ÖSTERTEG 29:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4828	2026-07-01	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1822	Beslut om avgift		Mickelbo Gård, MICKELTRÄSK 1:39, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4829	2026-07-01	Bia Nilsson	2026-1819	Beslut om avgift		Frasses Sävar, SÄVAR 10:59, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4640	2026-06-18	Carina Lindberg	2026-1689	Beslut om avgift		Sundlingska Gården i Tavelsjö, TAVELSJÖ 1:15, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4877	2026-07-06	Sofia Blanch	2026-1839	Beslut om avgift		Cytiva restaurang, GÖKUNGEN 1, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4885	2026-07-06	Sofia Blanch	2026-1842	Beslut om avgift		CHOCK Å LADE, BAGGBÖLE 3:7, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4907	2026-07-08	Bia Nilsson	2026-1867	Beslut om avgift		Rökstugan BBQ, SYLLEN 3, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4774	2026-06-26	Sarah Nilsson	2026-1763	Beslut om avgift		Bettnessands Havsbad, NORRMJÖLE 11:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4820	2026-07-01	Bia Nilsson	2026-1820	Beslut om avgift		Frasses Ersboda, SINGELN 21, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4761	2026-06-25	Sarah Nilsson	2026-1750	Beslut om avgift		Kahls The och Kaffehandel på Avion, MARKNADSPLATSEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4903	2026-07-08	Sofia Blanch	2026-1859	Beslut om avgift		Bakfickan, YMER 3, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4738	2026-06-23	Carina Lindberg	2026-1728	Beslut om avgift		Förskolan Storsjös avdelningar, HOLMSUND 2:48, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4736	2026-06-24	Tomas Karlsson	2026-1735	Beslut om avgift		Holmöns Lanthandel, HOLMÖN 7:22, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-2121	2026-06-25	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1751	Beslut om avgift		Ålidhem Sushi Bar, STIPENDIET 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4733	2026-06-23	Carina Lindberg	2026-1726	Beslut om avgift		Förskolan Storsjös kök, HOLMSUND 2:48, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4731	2026-06-23	Tobias Eriksson	2026-1724	Beslut om avgift		Pizzeria La Strada, HEDEN 4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4905	2026-07-08	Bia Nilsson	2026-1863	Beslut om avgift		Nydala Aktivitetscenter KFUM, NYDALA 1:52, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4729	2026-07-07	Jenny Söderholm	2026-1853	Beslut om avgift		First Camp Nydala Umeå, NYDALA 1:53, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4409	2026-06-03	Bia Nilsson	2026-1528	Beslut om avgift		Förskolan Kragens kök, RÖBÄCK 30:80, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4724	2026-06-23	Sofia Blanch	2026-1720	Beslut om avgift		Norrskensdelikatesser AB, BRÄTTET 3, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4775	2026-06-26	Sarah Nilsson	2026-1765	Beslut om avgift		Hörnefors Badhus, HÖRNEÅ 39:4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4384	2026-06-02	Sofia Blanch	2026-1502	Beslut om avgift		Hällsboskolan, TEATERN 6, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4381	2026-06-02	Sofia Blanch	2026-1501	Beslut om avgift		Ersdungen skola, VASSLAN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4283	2026-06-17	Jenny Söderholm	2026-1677	Beslut om avgift		Skeppsviks Herrgård, SÄVAR 31:2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4357	2026-06-15	Tomas Karlsson	2026-1643	Beslut om avgift		Grönsaksfabriken, ELEMENTET 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4486	2026-06-10	Tomas Karlsson	2026-1604	Beslut om avgift		Noah Lokal Mat AB, SPAKEN 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4393	2026-06-02	Tobias Eriksson	2026-1508	Beslut om avgift		Norbsbakes, Flyttfågel 3, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4308	2026-06-05	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1552	Beslut om avgift		Restaurang Balder, BALDER 9, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-439	2026-06-18	Bia Nilsson	2026-1687	Beslut om avgift		Kronans Droghandel Apotek AB Dragonen vårdcentral, STIGBYGELN 4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4318	2026-06-01	Tobias Eriksson	2026-1473	Beslut om avgift		IBK Dalen Mobil, GULDSKRINET 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4488	2026-06-09	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1582	Beslut om avgift		Rosegarden Neo Asian, Utopia, FORSET 5, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4385	2026-06-02	Carina Lindberg	2026-1507	Beslut om avgift		Gotthards Krog och Kulturbageriet, HEIMDAL 4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4632	2026-06-24	Sofia Blanch	2026-1736	Beslut om avgift		KFUM Vandrarhem Livsmedel, VERDANDI 10, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4563	2026-06-12	Tobias Eriksson	2026-1631	Beslut om avgift		Ersboda Folkets Hus, KARET 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4337	2026-06-02	Tomas Karlsson	2026-1493	Beslut om avgift		Terminalbaren, MOTSTÅNDET 1, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4281	2026-06-10	Tobias Eriksson	2026-1607	Beslut om avgift		Milano Pizzeria, Gnejsen 98, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4382	2026-06-02	Jenny Söderholm	2026-1505	Beslut om avgift		Sjöbris, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4551	2026-06-12	Tomas Karlsson	2026-1630	Beslut om avgift		Axfood Snabbgross Umeå, GENERATORN 7, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4345	2026-06-01	Sofia Blanch	2026-1479	Beslut om avgift		Förskolan Solbackens kök, HOLMSUND 2:48, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4505	2026-06-09	Sarah Nilsson	2026-1591	Beslut om avgift		Kattfotsvägen, Rödklövern 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4520	2026-06-12	Tobias Eriksson	2026-1635	Beslut om avgift		Obbola Pizzeria , FJÄRDEN 4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4544	2026-06-18	Tobias Eriksson	2026-1694	Beslut om avgift		Matador, EKORREN 11, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4533	2026-06-10	Sofia Blanch	2026-1609	Beslut om avgift		Cytiva restaurang, GÖKUNGEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4537	2026-06-10	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1614	Beslut om avgift		Två Fiskare, HEIMDAL 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4350	2026-06-02	Jenny Söderholm	2026-1504	Beslut om avgift		
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4368	2026-06-08	Tomas Karlsson	2026-1556	Beslut om avgift		La Ciau, KRONHJORTEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4366	2026-06-02	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1497	Beslut om avgift		Sommarcafé Hissjö badplats, HISSJÖN 2:15, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4335	2026-06-03	Sarah Nilsson	2026-1523	Beslut om avgift		Mariebergsskolan, ÄLGEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4433	2026-06-15	Jenny Söderholm	2026-1641	Beslut om avgift		Förskolan Böle, PEDAGOGEN 8, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4451	2026-06-08	Sarah Nilsson	2026-1559	Beslut om avgift		Heat P Umeå, STIGBYGELN 5, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4468	2026-06-08	Tomas Karlsson	2026-1558	Beslut om avgift		Kebabnekajse Brännbollsyran 2026, SÖMMEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4615	2026-06-25	Sarah Nilsson	2026-1748	Beslut om avgift		Röbäcks 4H-Gård, RÖBÄCK 6:35, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4594	2026-06-15	Jenny Söderholm	2026-1649	Beslut om avgift		Nydalabadet, NYDALA 1:51, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4593	2026-06-29	Sofia Blanch	2026-1778	Beslut om avgift		Hotell Entre Norr, ANUMARK 1:25, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-316	2026-06-30	Bia Nilsson	2026-1803	Beslut om avgift		Chili & Wok, MARKNADSPLATSEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4402	2026-06-03	Jenny Söderholm	2026-1520	Beslut om avgift		Tornhuset, ÄGIR 9, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4588	2026-06-15	Tobias Eriksson	2026-1647	Beslut om avgift		Grabbarna Glass, FORSETE 5, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4564	2026-06-17	Tobias Eriksson	2026-1672	Beslut om avgift		Pizzeria Björken, PRÄSTOSTEN 45, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4478	2026-06-08	Sofia Blanch	2026-1569	Beslut om avgift		Kafé Brännlands Wårdshus, BRÄNNLAND 21:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4412	2026-06-03	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1535	Beslut om avgift		Restaurang Översten, DRAGONEN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4416	2026-06-03	Bia Nilsson	2026-1533	Beslut om avgift		Förskolan Kragens avdelningar, RÖBÄCK 30:80, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4583	2026-06-12	Sarah Nilsson	2026-1640	Beslut om avgift		NUS - Neurokirurgavd (E51), SOFIEHEM 3:1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4415	2026-06-03	Jenny Söderholm	2026-1530	Beslut om avgift		Guten och Dansken, THOR 4, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4237	2026-06-17	Bia Nilsson	2026-1678	Beslut om avgift		Förskolan Tvillingens kök, ERSMARK 3:158, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4413	2026-06-03	Sofia Blanch	2026-1529	Beslut om avgift		Förskolan Skatteldens kök, SKATTELLEN 1, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4425	2026-06-05	Tomas Karlsson	2026-1551	Beslut om avgift		Pizzeria Roberto, BILEN 2, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4568	2026-06-12	Sarah Nilsson	2026-1629	Beslut om avgift		Förskolan Reveljens avdelningar, SABELN 1, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Livsmedel 2026-4570	2026-06-12	Sarah Nilsson	2026-1632	Beslut om avgift		Sofiehemsskolan, GRANTORP 7, Livsmedelsanläggning
Planerad tillsyn - Receptfria läkemedel 2026-1198	2026-06-17	Bia Nilsson	2026-1674	Beslut om avgift		ICA Supermarket Teg, MOTORMANNEN 10, Övrig anläggning
Planerad tillsyn - Serveringstillstånd - Inre tillsyn 2026-2272	2026-07-07	Jenny Wallin	2026-1855	Beslut om åtgärdskrav	Övrigt	Roberto Strömpilen, STRÖMPILEN 1, Övrig anläggning
Planerad tillsyn - Serveringstillstånd - Nattetid 2025-4959	2026-07-01	Karin Lindmark	2026-1816	Yttrande	Inget ställningstagande	Sjöbris, UMEÅ 2:1, Övrig anläggning
Planerad tillsyn - Serveringstillstånd - Nattetid 2025-4959	2026-06-03	Karin Lindmark	2026-1525	Yttrande	Avstyrks	Sjöbris, UMEÅ 2:1, Övrig anläggning
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6778	2026-07-07	Erika Lindgren	2026-1845	Beslut om avgift		Sörmjöle S:1, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2024-1064	2026-06-30	Erika Lindgren	2026-1793	Beslut om avgift		Norrmjöle 1:60, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6508	2026-07-31	Emil Sperring	2026-1934	Beslut om avgift		Åheden 2:9, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6279	2026-06-26	Erika Lindgren	2026-1771	Beslut om avgift		Norrmjöle 10:29, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6514	2026-07-31	Emil Sperring	2026-1936	Beslut om avgift		Åheden 2:11, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6312	2026-07-01	Erika Lindgren	2026-1812	Beslut om åtgärdskrav	Föreläggande	Norrmjöle 1:246, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6189	2026-07-07	Erika Lindgren	2026-1848	Beslut om avgift		Norrmjöle 3:65, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6183	2026-06-26	Erika Lindgren	2026-1773	Beslut om avgift		Norrmjöle 1:48, Enskilt avlopp

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 2023-6141	2026-06-30	Erika Lindgren	2026-1795	Beslut om avgift		NORRMJÖLE 5:77, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn av enskilda avlopp 2024 - Tillstånd beviljat 2023-6435	2026-06-02	Mia Blomberg	2026-1503	Beslut		SÖRBÖLE 6:40, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 2025-2037	2026-06-02	Erika Lindgren	2026-1511	Beslut om avgift		OBOLA 22:3, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 2025-3260	2026-06-01	Christina Robertsson	2026-1492	Beslut om åtgärdskrav	Förbud	HOLMSUND 6:44, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 2025-2216	2026-06-05	Christina Robertsson	2026-1549	Beslut om avgift		OBOLA 21:75
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Ansökan inkommit 2025-3363	2026-07-01	Jonas Åström	2026-1821	Beslut om avgift		INNERTAVLE 21:11
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Ansökan inkommit 2025-3234	2026-07-01	Jonas Åström	2026-1811	Beslut om avgift		Innertavle 6:51, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Ansökan inkommit 2025-2000	2026-06-18	Jonas Åström	2026-1686	Beslut om avgift		Obbola 23:324
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-2098	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1903	Beslut om avgift		OBOLA 23:321, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-3326	2026-06-15	Nina Stenbacka	2026-1651	Beslut om avgift		INNERTAVLE 5:22, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1111	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1900	Beslut om avgift		DEGERNÄS 4:28, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1224	2026-06-09	Ylva Bergström	2026-1599	Beslut om avgift		Stöcke 12:15, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1132	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1902	Beslut om avgift		Holmsund 5:55
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1217	2026-06-08	Ellinor Jonsson	2026-1578	Beslut om avgift		DEGERNÄS 51:3, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1614	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1901	Beslut om avgift		Innertavle S:8, Enskilt avlopp

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1337	2026-06-11	Mia Blomberg	2026-1628	Beslut om avgift		Obbola 23:322, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1477	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1899	Beslut om avgift		Degernäs 5:96, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1413	2026-06-08	Per Uppsäll	2026-1576	Beslut om avgift		Innertavle 8:22, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1372	2026-06-02	Mia Blomberg	2026-1515	Beslut om avgift		Innertavle 15:4, Enskilt avlopp
Planerad tillsyn - Tillsyn små avlopp 2025 - Tillstånd beviljat 2025-1339	2026-07-15	Ellinor Jonsson	2026-1904	Beslut om avgift		Degernäs 51:13, Enskilt avlopp
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4493	2026-06-09	Sofia Blanch	2026-1596	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	KARBINEN 3
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4418	2026-06-23	Tobias Eriksson	2026-1723	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Gnejsen 98
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4483	2026-06-09	Sofia Blanch	2026-1595	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	KARDANEN 4
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4904	2026-07-08	Jenny Söderholm	2026-1861	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Korpens dryck, STADSLIDEN 6:6, Livsmedelsanläggning
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4353	2026-06-01	Tobias Eriksson	2026-1484	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Wheelsfesten, UMEÅ 2:1, Livsmedelsanläggning
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4450	2026-06-08	Bia Nilsson	2026-1563	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Ankan & CO, FORSETE 4, Livsmedelsanläggning
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4323	2026-06-01	Tobias Eriksson	2026-1483	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	BRÄNNLAND 21:1
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4752	2026-06-24	Fitsumberihu Gebrehiwot	2026-1744	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4936	2026-07-10	Jenny Söderholm	2026-1880	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Umeå studentkår, STADSLIDEN 6:6, Livsmedelsanläggning
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4474	2026-06-09	Sofia Blanch	2026-1580	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	AG Kök och Bar, HUGGORMEN 1, Livsmedelsanläggning

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Registrering av livsmedelsanläggning 2026-4831	2026-07-02	Carina Lindberg	2026-1828	Anmälningsbeslut	Ingen erinran	Kraftgården, Tavelsjö 14:15, Livsmedelsanläggning
Remiss - MEX Grannemedgivande 2026-2548	2026-06-03	Roger Vestman	2026-1534	Yttrande	Tillstyrks	Stenfrukten 92
Remiss - MEX Grannemedgivande - Barkbåten 4 2026-4665	2026-07-01	Linn Forsmark	2026-1809	Yttrande	Tillstyrks	Barkbåten 4
Remiss - MEX Grannemedgivande - Carport - Sommarhemmet 2 2026-4781	2026-06-30	Roger Vestman	2026-1786	Yttrande	Tillstyrks	
Remiss - MEX Grannemedgivande - Innertavle 9:57 2026-4501	2026-06-17	Linn Forsmark	2026-1675	Yttrande	Tillstyrks	Innertavle 9:57
Remiss - MEX Grannemedgivande - Sjömannen 8 2026-4299	2026-06-11	Roger Vestman	2026-1623	Yttrande	Tillstyrks	Sjömannen 8
Remiss bygglov - Bygglov för tillbyggnad av affärslokaler och uppförande av parkeringsplatser samt nybyggnad av panthus 2026-4589	2026-06-15	Erik Nilsson	2026-1655	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	KRONOSKOGEN 5
Remiss bygglov - Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus samt rivning 2026-4944	2026-07-13	Patrick Sandström	2026-1889	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Backen 6:12
Remiss bygglov - Bygglov för nybyggnad av komplementbyggnad 2026-4560	2026-07-07	Linn Forsmark	2026-1854	Yttrande	Tillstyrks	NORRBYN 4:43
Remiss bygglov - Bygglov för nybyggnad av transformatorstation Sävar 10:2 2026-4232	2026-06-08	Johan Bäckman	2026-1562	Yttrande	Tillstyrks	Sävar 10:2
Remiss bygglov - Bygglov för ändrad användning samt till- och ombyggnad av utbildningslokaler 2026-4725	2026-06-26	Patrick Sandström	2026-1769	Yttrande	Tillstyrks	STADSLIDEN 6:6
Remiss bygglov - Bygglov i efterhand för nybyggnad av enbostadshus och rivningslov i efterhand för bef byggnad 2026-4835	2026-07-03	Patrick Sandström	2026-1835	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Obbola 23:400
Remiss bygglov - Etablering av teknikhus för "samhällskritiska funktion inom bredbandsinfrastruktur" - BACKEN 2:1 2026-4637	2026-06-26	Patrick Sandström	2026-1764	Yttrande	Tillstyrks	Backen 2:1
Remiss bygglov - Förhandsbesked för nybyggnad av lagerbyggnad - Röbäck 21:6 2026-4776	2026-07-03	Linn Forsmark	2026-1836	Yttrande	Tillstyrks	Röbäck 21:6
Remiss bygglov - Förhandsbesked för nybyggnad av tre st enbostadshus 2026-4667	2026-06-30	Linn Forsmark	2026-1799	Yttrande	Avstyrks	TÄFTEÅ 4:8

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Remiss bygglov - Marklov för schaktning/utfyllnad 2026-4541	2026-06-18	William Jonsson	2026-1690	Yttrande	Inget ställningstagande	Holmsund 2:54
Remiss bygglov - Marklov för schaktning/utfyllnad - Holmsund 2:66 2026-4447	2026-06-18	William Jonsson	2026-1691	Yttrande	Inget ställningstagande	HOLMSUND 2:66
Remiss bygglov - Nybyggnad av drivmedelsanläggning - Motståndet 4 2026-4993	2026-07-24	Joakim Linder	2026-1923	Yttrande	Inget ställningstagande	MOTSTÅNDET 4
Remiss bygglov - Nybyggnad av enbostadshus - Hissjön 3:2 2026-4587	2026-06-16	Mia Blomberg	2026-1670	Yttrande	Tillstyrks	Hissjön 3:2
Remiss bygglov - Nybyggnad av enbostadshus - STÖCKSJÖ 20:8 2026-4635	2026-06-24	Linn Forsmark	2026-1742	Yttrande	Tillstyrks	Stöcksjö 20:8
Remiss bygglov - Nybyggnad av enbostadshus samt komplementbyggnad - Sävar 14:75 2026-4578	2026-06-18	Erik Nilsson	2026-1685	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Sävar 14:75
Remiss bygglov - Nybyggnad av enbostadshus samt rivning samt installation av eldstad - Långviken 3:40 2026-5002	2026-07-29	Mia Blomberg	2026-1929	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	LÅNGVIKEN 3:40
Remiss bygglov - Nybyggnad av enbostadshus, rivning av befintlig byggnad samt installation av eldstad 2026-4956	2026-07-27	Mia Blomberg	2026-1925	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Haddingen 1:102
Remiss bygglov - Nybyggnad av fritidshus samt rivning samt installation av eldstad - Osnäs 1:64 2026-4972	2026-07-27	Mia Blomberg	2026-1926	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Osnäs 1:64
Remiss bygglov - Nybyggnad av fritidshus, plank, inkl lovbeFriad tillbyggnad och rivning av befintliga byggnader - Norrmjöle 1:247 2026-4458	2026-06-08	Erik Nilsson	2026-1571	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Norrmjöle 1:247
Remiss bygglov - Nybyggnad av komplementbyggnader - Hörneå 8:863 Miljöskydd 2026-4573	2026-06-24	Patrick Sandström	2026-1739	Yttrande	Tillstyrks	HÖRNEÅ 8:863
Remiss bygglov - Nybyggnad av toalettbyggnad och rivning av toalettbyggnad 2026-4785	2026-07-02	Erik Nilsson	2026-1824	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 2:1
Remiss bygglov - Nybyggnad enbostadshus, garage, eldstad, Trehörningen 1:60 2026-4897	2026-07-20	Mia Blomberg	2026-1913	Yttrande	Tillstyrks	Trehörningen 1:60
Remiss bygglov - Nytt bostadshus - Naturvärden, hästar eller annan djurhållning - INNERTAVLE 12:4 2026-4351	2026-06-09	Patrick Sandström	2026-1585	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Innertavle 12:4
Remiss bygglov - Rivningslov för rivning av skorsten som del av panncentralsbyggnad 2026-4718	2026-06-24	Patrick Sandström	2026-1746	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Ackjan S: 1

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
-----------	--------------	-----------	------------	--------	--------	----------------------------

Remiss bygglov - Tidsbegränsat bygglov för ändrad användning t.o.m. 2027-06-30

2026-4728	2026-07-03	Patrick Sandström	2026-1830	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 7:4
-----------	------------	-------------------	-----------	----------	--------------------------	----------

Remiss bygglov - Tillbyggnad av komplementbyggnad - Sörfors 23:2

2026-4969	2026-07-22	Joakim Linder	2026-1919	Yttrande	Tillstyrks	Sörfors 23:2
-----------	------------	---------------	-----------	----------	------------	--------------

Remiss bygglov - Två komplementbyggnader - Sävar 31:11

2026-2405	2026-06-01	Mia Blomberg	2026-1490	Yttrande	Inget ställningstagande	SÄVAR 31:11
-----------	------------	--------------	-----------	----------	-------------------------	-------------

Remiss bygglov - Uppförande av plank (billerplank) - Horisonten 9

2026-4328	2026-06-09	Peter Östlund	2026-1601	Yttrande	Tillstyrks	Horisonten 9
-----------	------------	---------------	-----------	----------	------------	--------------

Remiss miljöfarlig verksamhet - Ansökan om tillstånd för sulfidjordsdeponi för Norrbotniabanan, slutremiss - Sävar 13:19, 13:20 och 38:

2026-2114	2026-06-12	Sabine Olsson	2026-1636	Yttrande	Avstyrks	Norrbotniabanan Dåva-Gryssjön, ASK 5, Miljöfarlig verksamhet
-----------	------------	---------------	-----------	----------	----------	--

Remiss miljöfarlig verksamhet - Ansökan om utökat tillstånd enligt miljöbalken för befintlig verksamhet för hantering av avfall på del av

2026-375	2026-06-15	William Jonsson	2026-1659	Yttrande	Avstyrks	Stenas FA-mottagning, HOLMSUND 2:65, Miljöfarlig verksamhet
----------	------------	-----------------	-----------	----------	----------	---

Remiss miljöfarlig verksamhet - Slutremiss avseende tillståndsansökan Umeå kommun

2026-342	2026-07-13	William Jonsson	2026-1890	Yttrande	Avstyrks	HOLMSUND 2:65
----------	------------	-----------------	-----------	----------	----------	---------------

Remiss om förhandsbesked - Ansökan om förhandsbesked Innertavle 9:90 och 9:91

2026-4296	2026-06-15	Doris Grellmann	2026-1652	Yttrande	Avstyrks	Innertavle 9:90
-----------	------------	-----------------	-----------	----------	----------	-----------------

Remiss ordningslagen - Blåsorkester konsert - 2026-06-27

2026-4697	2026-06-22	Linnéa Förare	2026-1699	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 6:2
-----------	------------	---------------	-----------	----------	--------------------------	----------

Remiss ordningslagen - BRÅDSKANDE! Pyroteknik utomhus,i samband med Brännbollsyrans

2026-4363	2026-06-04	Peter Östlund	2026-1545	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Brännbollsyrans Festivalen Nolia, SÖMMEN 1, Hälsoskyddsverksamhet
-----------	------------	---------------	-----------	----------	--------------------------	---

Remiss ordningslagen - Brännbollsyrans på Nolia 2026-06-05--2026-06-07

2026-1180	2026-06-04	Nils Gilenstam	2026-1541	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	SÖMMEN 1
-----------	------------	----------------	-----------	----------	--------------------------	----------

Remiss ordningslagen - Brännbollsyrans på Nolia 2026-06-05--2026-06-07

2026-1180	2026-06-02	Nils Gilenstam	2026-1509	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	SÖMMEN 1
-----------	------------	----------------	-----------	----------	--------------------------	----------

Remiss ordningslagen - Buller centrala Umeå i samband med arbete med väg- och trafikljus kväll och natt 10 juni

2026-4485	2026-06-10	Patrick Sandström	2026-1605	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	Freja 1
-----------	------------	-------------------	-----------	----------	--------------------------	---------

Remiss ordningslagen - Fotbollsfestivalen, Invigning med konsert och parad - 2026-07-23

2026-4740	2026-06-24	Linnéa Förare	2026-1734	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 2:1
-----------	------------	---------------	-----------	----------	--------------------------	----------

Remiss ordningslagen - Fotbolls-VM på storbildsskärmar i von Döbens park.

2026-4492	2026-06-09	Linnéa Förare	2026-1590	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 2:1
-----------	------------	---------------	-----------	----------	--------------------------	----------

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Remiss ordningslagen - Fredsloppet 2026-09-19 - Sofiehem 2:2 m.fl. 2026-4620	2026-06-16	Linnéa Förare	2026-1663	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	SOFIEHEM 2:2
Remiss ordningslagen - Holmö Visfestival 2026-4561	2026-06-12	Linnéa Förare	2026-1637	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Holmö Visfestival 2026-4561	2026-06-11	Linnéa Förare	2026-1627	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Högtalarsänd radio Wheels 27 juni 2026 vid Storgatan utanför REX 2026-4634	2026-06-17	Linnéa Förare	2026-1681	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 6:2
Remiss ordningslagen - Jubileumskonsert med Umeå symfoniorkester, 11-15 augusti 2026-4922	2026-07-13	Linnéa Förare	2026-1884	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Konsert utomhus- Musik i Broparken 2026-08-12 2026-4536	2026-06-10	Kristina Hägglund	2026-1610	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Löptävling Umemilen 2026-09-12 2026-4911	2026-07-09	Patrick Sandström	2026-1868	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Matmarknad med Foodtrucks i Årstedernas park 2026-07-15--2026-07-19 2026-4456	2026-06-05	Linnéa Förare	2026-1553	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 2:1
Remiss ordningslagen - Matmarknad med Foodtrucks i Årstedernas park 2026-07-15--2026-07-19 2026-4456	2026-06-29	Linnéa Förare	2026-1776	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	UMEÅ 2:1
Remiss ordningslagen - Musik Nydalasjön 13 - 2026-06-12 2026-4359	2026-06-02	Kristina Hägglund	2026-1494	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Spelrum Utomhuskonsert, Broparken, Umeå, 2026-08-28, kl. 09.00-00.00 2026-4933	2026-07-13	Linnéa Förare	2026-1887	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Spelrum Utomhuskonsert, Renmarkstorget, Umeå, 2026-08-28, kl. 09.00-22.00 2026-4934	2026-07-13	Linnéa Förare	2026-1888	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Spelrum Utomhuskonsert, Rådhusstorget, 2026-08-28 2026-4932	2026-07-13	Linnéa Förare	2026-1886	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Tavelsjö Halvmaraton 2026-08-15 2026-4935	2026-07-13	Linnéa Förare	2026-1885	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss ordningslagen - Umeå Smakfestival 2026 2026-4744	2026-06-24	Linnéa Förare	2026-1737	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	

Ärendenr.	Beslutsdatum	Utförd av	Beslutsnr.	Beslut	Utfall	Anläggning eller Fastighet
Remiss ordningslagen - Uteservering Kulturbageriet 22 juni - 9 aug 2026						
2026-4484	2026-06-09	Linnéa Förare	2026-1587	Yttrande	Tillstyrks med förbehåll	
Remiss planärenden - Detaljplan för del av fastigheten Klabböle 1:30						
2024-4839	2026-07-10	Åsa Laurell	2026-1877	Yttrande	Ej betydande miljöpåverkan	Klabböle 1:30
Remiss planärenden - Detaljplan för del av fastigheten Melonen 4 och Aspgården 19						
2025-3651	2026-06-02	Emma Maria Kristina Johan	2026-1516	Yttrande	Tillstyrks	Aspgården 9
Remiss planärenden - Detaljplan för fastigheten Bladet 2						
2025-667	2026-06-10	Roger Vestman	2026-1603	Yttrande	Tillstyrks	BLADET 2
Remiss planärenden - Detaljplan för fastigheten Brage 8						
2022-3930	2026-06-16	Johan Bäckman	2026-1668	Yttrande	Inget ställningstagande	Brage 8
Remiss planärenden - Detaljplan för fastigheten Stadsliden 3:10						
2025-2658	2026-06-24	Emma Maria Kristina Johan	2026-1740	Yttrande	Tillstyrks	STADSLIDEN 3:10
Remiss planärenden - Detaljplan för fastigheten Uller 1						
2025-776	2026-06-01	Roger Vestman	2026-1487	Yttrande	Tillstyrks	Uller 1
Remiss planärenden - Detaljplan för fastigheten Uttern 2 BN-2026/00021						
2026-2044	2026-06-15	Lucas Lundberg	2026-1648	Yttrande	Tillstyrks	
Remiss planärenden - Detaljplan Umeå C och Stallbacken						
2025-3649	2026-06-30	Johan Bäckman	2026-1802	Yttrande	Tillstyrks	
Remiss samrådsärende - Samråd avseende två nya 45 kV-ledningar mellan Väster-Skivsjömyran och en ny station väst om Ivarsboda						
2026-4435	2026-06-18	Johan Bäckman	2026-1688	Yttrande	Inget ställningstagande	
Remiss samrådsärende - Samråd och ansökan om tillstånd för vattenuttag i Hemmesmark						
2026-4741	2026-06-26	Louise Franzén Ros	2026-1768	Yttrande	Tillstyrks	
Årsrapport miljöfarlig verksamhet						
2026-1680	2026-06-02	Christina Hagman	2026-1514	Beslut om avgift		Dåva AB Hörneforstippen - fd deponi, HAMMARTORP 1:1, Miljöfarlig verksamhet
Åtgärdskrav köldmedieanläggning						
2025-6632	2026-06-18	Hanna Beccau	2026-1693	Beslut		ICA Nära Hörnefors, HÖRNEÅ 35:22, Köldmedieanläggning